

SISUKORD

- 3..... Eessõna
- 4..... Eesti Jahimeeste Seltsist
 - 4..... Volikogu koosolek
 - 5..... Väliskoostöö jahinduses
- 9..... Liikmesorganisatsioonide kontaktid
- 14..... EJSi Juhatuse
- 15..... Liikmesorganisatsioonide juhtide kevadine nõupidamine
- 18..... Haldusleping
 - 18.... Välisriigi kodanike jahitunnistuste väljastamine riikide lõikes
 - 19.... Jahimeeste vanuseline jaotus
 - 20.... Sigade Aafrika katku alane leping
 - 20.... Marutaudi riskiloomadelt proovide kogumise leping
 - 21.... Vaksineerimise järelkontrolli leping
- 22..... EJSi infosüsteemid
- 24..... 2019. aasta tegevused
- 34..... Aasta sündmused
- 40..... Meedia
- 44..... Trükised
- 46..... Sigade Aafrika katk (SAK)
- 50..... Eesti jahiulukid (tabel)
- 52..... Jahiulukite küttimine Eestis 2019/2020 jahihooajal (tabel)
- 56..... Keskkonnainspektsiooni tagasivaade jahiohutuse aastale
- 57..... Liiklusõnnetused jahiulukitega
- 60..... Ulukikahjustused riigimetsas on vähenenud
- 62..... Jahiulukid
 - 62.... Hallhüljes
 - 62.... Hunt
 - 64.... Karu
 - 65.... Metssiga
 - 66.... Pöder
 - 68.... Šaakal
- 70..... Meie sõnum väljapoole
- 72..... Eesti jahinduse hea tava
- 74..... Mälestame

Esikaane foto: Remo Savisaar
 Tagakaane foto: Toomas Tuul
 Koostanud: Andra Hamburg
 Toimetanud: Jaanus Vaiksoo
 Kujundanud: Eike Ülesoo
 Trükikoda: Printon
 Tallinn 2020

Koostatud materjalid: Eesti Jahimeeste Seltsi koduleht, Keskkonnaministeeriumi, Keskkonnaagentuuri, Keskkonnaameti ja Veterinaar- ja Toiduameti koduleheküljelt.
 Suur tänu EJSi töötajatele, fotograafidele, Keskkonnaagentuuri eluslooduseosakonnale, RMK-le, Veterinaar- ja Toiduametile jt koostöö-partneritele!

Raamat on valminud Keskkonnainvesteeringute keskuse (KIK) toetusel.

Lugupeetud Eesti Jahimeeste Seltsi liige!

2019. aastat jääme mäletama kui jahiohutuse aastat, väga head koostööaastat maaomanikega, esmatöötuskohdade meetme ettevalmistamise aastat ning suurima metskitse küttimismahuga aastat. Seda loetelu võiks veelgi jätkata.

2019. aastale eelneval aastal juhtus mitu jahiõnnetust, millest ühes kaotati ka elu. Nii sai aasta 2019 endale jahiohutuse aasta nime. Jahiohutus on jahimeeste jaoks alati ülimalt tähtsusega. Jahipidamisel on tegemist tulirelvadega, mis on suurema ohu allikas ja ohtlik ka kogenenud kätes. Piisab vaid korra, vahel sekundiks, valsus kaotada ja õnnetus on käes. Mitte keegi, kes relvadega kokku puutub, ei tohi eksida. Just selle suurema ohu tõttu on järelevalveasutused ka rangemad kui muude rikkumiste puhul. Sellele on kaasa aidanud nii teadlikkuse tõus kui ka vastavate kontrollreidide läbiviimine. Ehkki kontrollitud olla ei ole alati mugav, peame endale tunnistama, et kindlasti on tänu sellele ära hoidud nii mõnigi õnnetus.

Keskkonnainspektsiooni andmetel oli 2018. aastal kuus jahiohutuse alast rikkumist, kus autos oli laetud jahirelv ja lisaks oli kolm jahirelvaga seotud õnnetust, kus sai vigi või hukkus inimene. 2019. aastal tuvastati rikkumisi rohkem. Üle kümne korra on leitud autost laetud jahirelv ja lisaks mitmel korral on relv olnud autos püssikotist väljas. Seega eelmise aastaga võrreldes on rikkumiste arv isegi suurenenud. Nii ei saa kahjuks öelda, et jahiohutuse vallas oleks seis parem kui eelmisel aastal. Võib arvata, et jahiohutuse aasta tõttu osutas sellele teemale suuremat tähelepanu ka Keskkonnainspektsioon (KKI) ja kindlasti kontrollis jahiohutuse nõuete täitmist rohkem, ent see ei muuda olukorda.

KKI andmetel on kõige enam rikkumisi seotud laetud relva transportimisega autos – see on äärmiselt ohtlik nii jahimehele kui ka teistele inimestele. Kõrge riskiga on nende hinnangul samuti ühisjahid, kus jahimehed unustavad enne kogunemist ja laskepaikade vahetamist teha relvad ohutuks. On ette tulnud ka olukordi, kus relv on jäetud järelevalveta ja kõrvalistele isikutele ligipääsetavasse kohta. Positiivne oli aga see, et inimestega raskeid õnnetusi jahipidamisel ei juhtunud. Selle üle on hea meel ja tervikuna võib seetõttu jahiohutuse aastat lugeda korraläinuks.

2019. aastal toimus ka relvaseaduse viimine EL relvadirektiivile vastavaks ja siin esindas EJS jahimeeste huve. Võime ohu-sega tunnistada, et ära sai hoidud nii mõnigi apsakas, mis hiljem oleks valusalt tunda andnud.

Viisime läbi kõik plaanitud ettevõtmised. Muretsesime küll suvise kokkutuleku pärast, mille korraldasime ebaharilikus kohas – sõjaväe lennuväljal –, kuid tänu headele partneritele sujus kokkutulek õlitatult ning jahiseltside poolt oli osavõtt aktiivne.

Novembris toimus Pärnu kontserdimajas Pärnumaa Jahimeeste Liidu 70. aastapäeva väärikas tähistamine. EJSi poolt andsime Ilvese teenetemärgid üle Uno Kasele, Raimo Soomrele, Hillar Pikkile, Urmas Salmule, Rain Raudsepale ja Ene Ka-

relsonile. Juubelipeo puhuks olid valmistatud ka humoorikad videoklipid jahindusest, jahiajalooost, jahimeestest ja ulukitest.

Positiivne on lugu ka metskitse küttimisega. Ehkki kokkulepitud küttimismahut oli ajaloo suurim (u 32 000), siis küttisime sellest ca 90%, mis on väga hea tulemus. Liiklusõnnetustes hukkus aga 4884 metskitse, mis on veel rohkem kui möödunud aastal. Metskitse intensiivse küttimisega peame jätkama, aga kindlasti tuleb arvestada piirkondliku arvukusega ja lähtuda sellest.

Eelmise aasta puhul tuleb kindlasti öelda, et SAKi puhul tegime head tööd, mistõttu on seafarmid üle kahe aasta katkuvabad (vaata lähemalt lk 46). Viimatistest leidudest on enamik katkutanustega metssead olnud antikehadega. Meie ülesanne on endiselt hoida taset 1 isend 1000 hektari kohta.

Aasta tõi meile teadmise, et põdra küttimisega on vaja tagasi hoida. Ligi 90 jahiseltsi ei täitnud 2019. aastal küttimismahut (vaata lähemalt lk 66). RMK andmed näitasid, et kahjud on stabiliseerunud, selgub lk 60. Ka KAURI spetsialisti arvates tuleks põdra küttimisega veidi tagasi hoida. Kindlasti tuleb põdra puhul arvestada ka piirkondlike olukordi. Kogu riigis oli valdav vasikate vähesus.

Ei pääsenud me ka kaotustest. Meie hulgast lahkusid sellised jahindusele olulised inimesed, nagu Kaarel Roht ja Jaan Kägu. Nende meeste panust jahindusse jääme veel kauaks mäletama.

Lõpetuseks tänan kõiki meie partnereid nii kodu kui ka välismaal. Eriline tänu Soome Jahimeeste Liidule väga hea koostöö eest! Samuti minu siiras tänu ja austus meie liikmesorganisatsioonidele ja kõigile jahimeestele. Maailm muutub ja koostegemise olulisus tõuseb iga päevaga. Suur tänu, et olete meiega!

Käesolevas aastaraamatus on kokku võetud valik meile olulistest teemadest.

Soovin teile head lugemist!

Margus Puust,
EJSi president

Eesti Jahimeeste Seltsist

Eesti Jahimeeste Selts (EJS) on mittetulundusühing, mis tegutseb põhikirja, volinike koosoleku ja juhatuse otsuste alusel. EJS on jahindusega tegelevate juriidiliste isikute ühendus. Seisuga 31. detsember 2019 kuulus EJSi 100 liikmesorganisatsiooni, ühendades 14 752 jahimeest. EJSis on palgal 6 töötajat, 5 inimest büroos ja 1 koristaja-majahoidja. IT-spetsialisti ja ajakirja peatoimetaja töö ostetakse teenusena sisse.

EJS on kõiki kodu- ja välismaa jahimehi teenindav organisatsioon. Osutatavate teenuste nimekiri ning õigused ja kohustused on antud 22. 07. 2013 EJSi ja Keskkonnaministeeriumi vahelise halduslepinguga. EJSil on sellega õigus välja anda ning pikendada jahitunnistusi, välisriigi kodaniku jahitunnistusi, laskekatse tunnistusi, samuti tunnistada neid kehtetuks ja pida nende üle arvestust. Avalikud teenused on kättesaadavad kõikidele jahimeestele koostöölepinguga seotud organisatsioonide kaudu.

Riigi tasandil tegeletakse jahimeeste huvide esindamise ja kaitsega, ühistevõime ja jahinduskoolituste korraldamisega, säästliku jahinduse edendamisega, jahikultuuri- ja traditsioonide hoidmise ning arendamisega. Samuti esindatakse Eesti jahimeeste huve Euroopa ja maailma tasandil.

Põhikirja punkti 8.1 järgi on seltsi kõrgeim juhtimisorgan seltsi liikmete poolt delegeeritud volinike koosolek – volikogu. Volinikud delegeeritakse esindusnormiga lähtuvalt põhimõtetest, et üks (1) volinik seltsi liikme iga seitsmekümne (70) füüsilisest isikust liikme kohta (1–70 liiget = 1 volinik, 71–140 liiget = 2 voliniku jne). Liikmete poolt volinike valimise protseduur

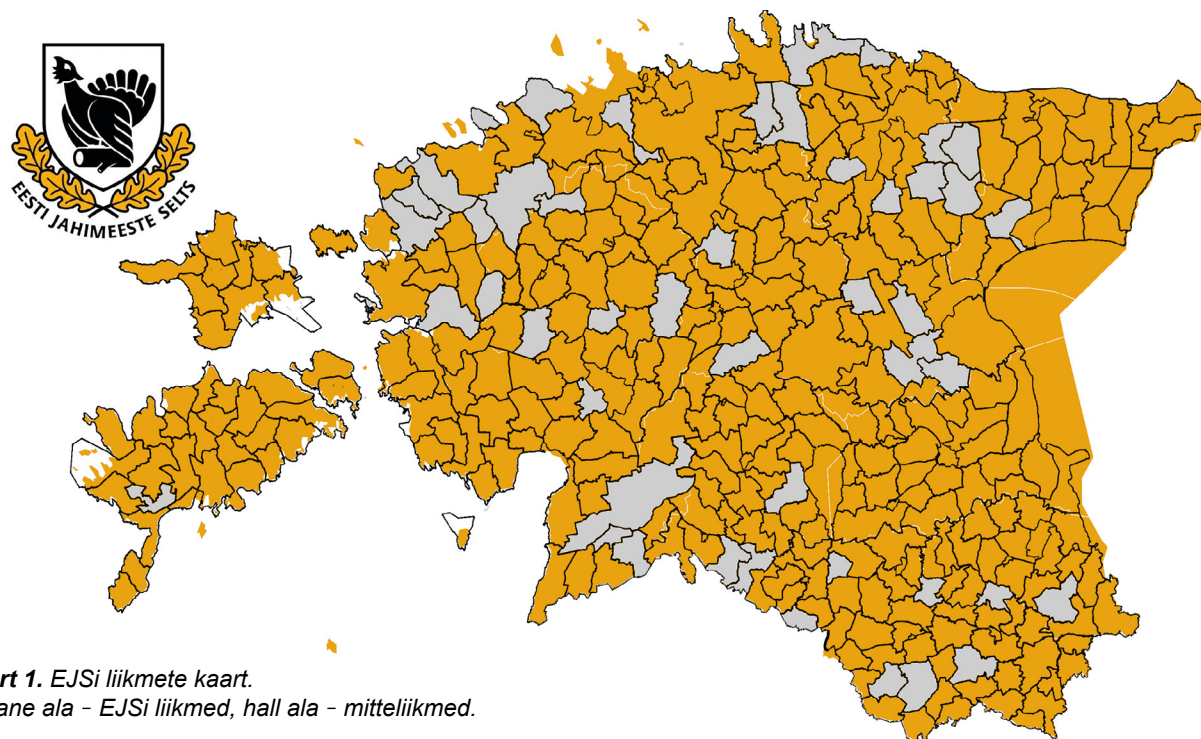
ri kehtestab iga seltsi liige enda jaoks iseseisvalt. Liikme poolt valitud volinike arvu korrigeeritakse iga aasta 1. aprilli seisuga iga seltsi liikme poolt.

Volikogu koosolek

Eesti Jahimeeste Seltsi volikogu koosolek toimus 18. aprillil Põltsamaa kultuurikeskuses. Pärast koosolekut avati pidulikult 13. üleriigiline jahitrofeede näitus. Kohal oli 161 delegaati või volitatud esindajat 205 delegaadist. Koosoleku juhatas sisse president Margus Puust, kes tänas volinikke ja juhatuse liikmeid tegusa aasta eest. Koosolekut juhatas asepresident Priit Piilmann ja protokolli Lea Truska.

Volikogu liikmed Põltsamaa kultuurikeskuses. Foto: EJS.

Kaart 1. EJSi liikmete kaart.

Kollane ala – EJSi liikmed, hall ala – mitteliikmed.

• Tunnustati tublimaid jahimehi

Vapimärgi Metsis said: Harri Valdmann pikaagese jahindusliku teadustöö eest ja Arvi Lepisk pedagoogilise jahindusliku töö ning suure panuse eest Eesti jahindusse.

Ilvese teenetemärgi said: Enn Lehtma, Tarmo Tuvikene, Priit Vahtramäe, Andres Kägu, Uno Kask, Raimo Soomre, Hillar Pikk, Urmas Salmu, Rain Raudsepp, Ene Karelson, Jaan Kivisalu, Peeter Järvamägi, Andres Rõõmus, Aivar Viilup, Aldo Laid, Andrus Nadel, Hugo Peterson, Indrek Valner, Priit Karu, Andres Maripuu, Raivo Keskla, Gennadi Bondarevi, Rudolf Pervunin, Ralf Burg, Ever Kattus, Sulev Poll, Eduard Vitkar, Urmas Tekkel, Ants Järvmägi, Aare Ader, Tiit Leenurm ja Enn Rosenthal.

Margus Puust üle andis üle EJSi tunnustused. Foto: EJS.

Pärast pidulikku osa andis Margus Puust põhjaliku ülevaate juhatuse tööst ning EJSi tegemistest eelmisel aastal. Volikogu kinnitas EJSi 2018. a majandusaasta aruande ning määras 2019. aastaks audiitori. Selle teema kandis ette tegevjuht Tõnis Korts, kes tutvustas volinikele ka 2019. aasta eelarvet. Mõlemad päevakorra punktid kinnitati volinike poolt ühehäälselt. Kuna küsimuste esitamise võimalus oli eelnevalt volinikele antud ja mõlema osas esitati põhjalikud selgitused, siis kohapeal küsimusi ei esitatud.

Tegevjuht tegi ka ülevaate jahiohutuse aasta tegevustest ehk EJSi tegevuskavast, mis on avaldatud EJSi koduleheküljel. Lisaks tutvustas Tõnis Korts ka EJSi meediaplaani.

• Ülevaade IT-süsteemidest

EJSi IT-lahendustest ja nende rakendamisest kõneles IT-projektijuht Karri Urban. Urban. Ta andis ülevaate, mis on aasta jooksul tehtud. Samuti oli projektijuht lahkelt nõus tulema edaspidi infosüsteeme koha peale tutvustama ja ka inimesi koolitama. Samal teemal kõneles ka juhatuse liige ja Tartumaa volinik Jaak Volmer. Ta puudutas Jahise praktilist poolt ja rõhutas selle olulisust meie seltsi arengus. Volmer tegi üleskutse, et järgmisest hooajast tuleks Jahises jätkata põdra küttimise- ja

vaatlusandmete lisamisega. IT-teema osas oli volinikel hulgaliselt küsimusi.

Volinike koosolekult siirduti Põltsamaa kirikusse, kus kirikuõpetaja Markus Haamer pidas päevakohase jutluse ja Margus Puust ütles tervitussõnad EJSi poolt.

Väliskoostöö jahinduses

Eesti jahindus on osa nii Euroopa ja maailma jahindusest. Selle nimel, et Euroopas ja maailmas toimuvad seadusemuudatused jm teemad oleks jahimehesõbralikud, teevad tööd jahinduse katusorganisatsioonid FACE ja CIC. EJS osaleb aktiivselt mõlema organisatsiooni töös ja koosolekutel. Sel aastal osalesid EJSi esindajad töögrupi aastakoosolekutel ja konverentsil, kus arutati olulisi jahinduse küsimusi ja prooviti leida lahendusi aktuaalsetele probleemidele.

• Töögrupi koosolek Tallinnas

15. veebruaril kogunes Tallinnas FACE kommunikatsiooni töögrupp. Koosolekul kinnitati ühised kommunikatsioonipõhimõtted, mida hakatakse kasutama kogu Euroopas, kuidas teavitada avalikkust jätkusuutliku jahinduse olemusest.

Kohtumisel tervitas Euroopa külalisi riigikogu poolt EJSi juhatuse liige Kalle Palling. Koosoleku avas EJSi jahisarveansambel, esitades rahvuslikke jahisignaale. Töögrupi koosolekul osalesid Eesti, Belgia, Suurbritannia, Läti, Austria, Malta, Tšehhi, Bulgaaria ja Iirimaa riiklike jahindusorganisatsioonide esindajad.

Töögrupp kinnitas ühised kommunikatsioonipõhimõtted. Foto: EJS.

• Sigade Aafrika katku konverents Saksamaal

30. jaanuaril arutleti Saksamaal Dortmundis sigade Aafrika katku (SAK) tõrje tõhustamise ja jahimeeste rolli olulisuse üle võitluses SAKiga.

Saksamaa suurima jahimessi „Jagd und Hund” raames kor-

Saksamaal toimus kõrgetasemeline sigade Aafrika katku alane konverents. Foto: EJS.

raldatud kõrgetasemelisel konverentsil „Euroopa jahimeeste ettevalmistamine sigade Aafrika katku tõrjeks” osalesid teadurid ning eksperdid Euroopa Komisjonist, Euroopa toiduohutussametist (EFSA), maailma loomatervishoiu organisatsioonist OIE, Euroopa talupidajate liidust ja riiklikest jahindusorganisatsioonidest. Eesti Jahimeeste Seltsi esindas ja tegi SAKi teemal ettekande EJSi pressiesindaja-toimetaja Andra Hamburg.

Eksperdid rõhutasid, et SAK on praegu üks olulisemaid muukohti Euroopas ning oldi ühel meelel, et SAKiga võitlemiseks on huvigruppide vahel vajalik usaldust ning koostöö. Samuti soovitati kavandada pikaajaline strateegiaplaan ning harida jahimehi bioohutuse reeglite järgi küttima. Üheks suurimaks võiduks tauditõrjes peeti saamist Tšehhi taudivabaks riigiks.

• Euroopa jahimeeste aastakoosolek Hollandis

9.-11. aprillil toimus Hollandi väikelinnas Noordwijk aan Zee Euroopa jahinduse katusorganisatsiooni FACE aastakoosolek ja peeti mitmeid aktuaalseid teemasid hõlmav jahinduslane konverents „Metsikud“ väljakutsed jahinduses ja looduskaitstes“.

Alates 2018. aasta septembrist on FACE presidendiks Torbjörn Larsson ja käesoleval aastakoosolekul kinnitati uueks FACE peasekretäriks David Scallan. Uued juhid soovivad anda FACEle suuremat kõlapinda. Torbjörn Larsson rääkis uuenevast organisatsiooni struktuurist, milles on uuendatud eesmärgid, tööplaanid ja tegevusi. Uus jahinduse strateegia Euroopas on tugev FACE. Tänu juhatuse liikmete vahetusele nõustus ka Prantsusmaa uuesti FACE liikmeks hakkama, mis on Euroopa ühtse jahinduspoliitika seisukohalt väga oluline otsus.

10. aprillil toimunud konverentsil arutlesid FACE liikmed ning partnerid aktuaalsete jahindusteede üle: pliimooni kasutamise tulevikuperspektiivid, hunt 21. sajandi Euroopas, võitlus sigade Aafrika katkuga, rändlindude jätkusuutlik majandamine ning jahinduse propageerimine Euroopa Liidu institutsioonides.

11. aprillil külastasid aastakoosolekul osalejad Haagi fotomuseumis eksponeeritud jahiteemalist näitust „Isabella jahid“ („Isabella hunts”), autoriks Hollandi fotograaf Isabella Rozenaal (1983).

FACE aastakoosolekul ja konverentsil osalesid EJS-i tegevjuht Tõnis Korts, ajakirja Eesti Jahimees peatoimetaja Jaanus Vaiksoo ja EJS-i pressiesindaja Andra Hamburg. EJS-i osalemist toetas Keskkonnainvesteeringute Keskus.

FACE liikmed ja külalised konverentsil. Foto: EJS.

Baltimaade jahindusjuhid koos CICi juhtidega Riias. Foto: EJS.

• Baltimaade jahindusjuhid kohtusid CICi juhtidega Riias

16. aprillil väisasid Riia maailma jahimeeste katusorganisatsiooni CICi juhid president George Aman ja tegevjuht Tamas Marghescu, et kohtuda Balti riikide jahindusjuhtidega.

Arutlusteemaks oli 2020. aasta CICi peaassamblee korraldamine Riias. CICi ettepanekul ei keskenduta ainult Riiale ja Lätile, vaid partneriteks oodatakse ka naaberriike – Eestit ja Leedut.

Kokkusaamisel osalesid Eestist EJSi tegevjuht Tõnis Korts ja tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe, Läti Jahimeeste Seltsi LATMA president-tegevjuht Haralds Barviks ja ajakirja Medibas peatoimetaja Linda Dombrovskā. Leedu kolmeliikmelist delegatsiooni juhtis Leedu jahiseltsi asedirektor dr Egidius Bukelskis.

• EJS osales CIC peaassambleel

CIC on maailma jahimeeste katusorganisatsioon, kus Eesti on liige alates 1992. aastast. Sellest ajast alates on osaletud ka liikmete üldkoosolekutel ehk peaassambleedel. Sel aastal saadi kokku Namiibia pealinnas Windhoekis. Eesti delegatsiooni kuulusid EJS-i president Margus Puust ja tegevjuht Tõnis Korts. Assamblee ja sellega seotud jahinduskonverents toimus 1.–4. maini. Meie delegatsiooni osalemist toetas Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Peaassamblee avas CIC president George Aman ning sõna said ka koostööpartnerid ning Namiibia keskkonna- ja turismindusminister Pohamba Penomwenyo Shifeta. Esimese päeva esimeses pooles istusid koos CIC liikmed ja riiklikud delegatsioonid. Päeva teine pool kulus traditsiooniliselt pressikonverentsile ja CICi nõukogu koosolekule.

Teise päeva hommikul toimus ametlik konverentsi avatseremoonia. Järgnevates sõnavõttudes räägiti looduskaitsest ning jahindusest ühiskonna toetajana.

CICi liikmete koosolekul tutvustas president Georg Aman kampaaniat „Üks euro iga jahimehe kohta”, mille tulud soovitakse kasutada CICi jahinduse tutvustamiseks ja vajalike tegevuste läbiviimiseks. CICi tegevjuht Tamas Marghescu kutsus aga kõiki Ungarisest jahinduse maailmanäitusele „Loodusega üks”, mis

toimub 2021. aastal Budapestis. CICi president ja tegevjuht esitasid eelmise aasta tegevuse ülevaate. Liikmed toetasid ühehäälselt tehtut ja tunnustasid büroo ja juhtkonna tööd.

Pärast seda toimusid paneeldiskussioonid, kus räägiti, kuidas rahvuslikud ulukiressursid saaksid paremini ja säästlikumalt majandatud. Samuti arutati, kuidas jahinduskorraldusse kaasata erasektorit. Kolmandal päeval tutvustati jahimeeste ja maaomanike ühist Europarlamendi intergruppi ning räägiti lo-bitööst Euroopa tasandil. Samuti arutati selle üle, mida saavad jahimehed teha ja muuta oma tegevustes, et neid rohkem akt-septeeritaks. Räägiti ka Aafrika imetajate hetkeseisust, sh trofee- ja lõvijahist ja fototurismist.

Neljandal päeval arutati teemal, kuidas mõjutavad põllu- ja metsamajandus, aga ka veekasutus jm tegevused rändlinde. Lisaks toimus CICi naisküttide konverents. Samal ajal istus teises saalis koos ka CICi jahitrofeede töögrupp, kus arutati, kuidas muuta trofeede hindamine rohkem sõltuvaks looma vanusest.

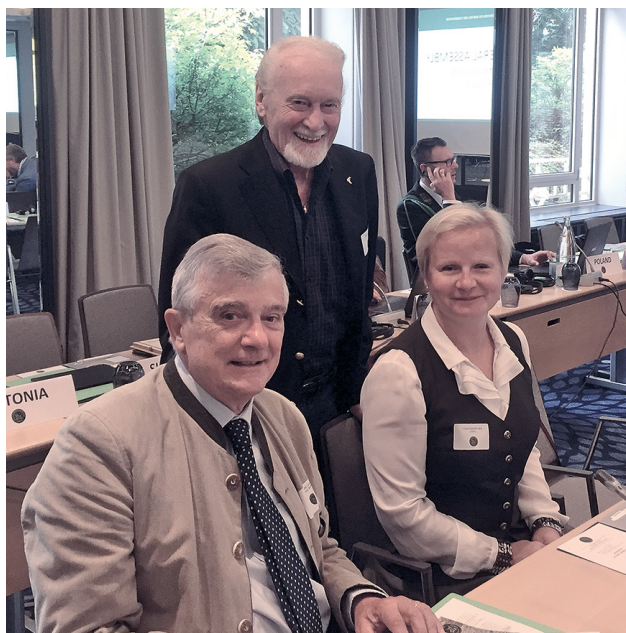
Peaassamblee lõputseremoonial võeti vastu uusi liikmeid ja jagati tunnustusavaldusi. Pärast seda toimus liputseremoonia, kus CICi lipp anti üle järgmisel aastal toimuva peaassamblee organisatoritele. Tseremoonial mängiti Eesti, Läti ja Leedu hümni ja sisse kanti kolme riigi lipud.

• FACE üldkogu Brüsselis

10.–11. septembril toimus Brüsselis Euroopa jahimeeste katusorganisatsiooni FACE üldkogu. Eesti Jahimeeste Seltsi esindas Brüsselis ajakirja Eesti Jahimees peatoimetaja Jaanus Vaiksoo. Eesti osalemist toetas Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Tõnis Korts, Linda Dombrovskā ja Margus Puust liputseremoonial. Foto: EJS.

FACE auliige, kauaaegne president Yves Lecocq, Eugene Reiter Luksemburgist ja Baltikumi esindav asepresident Linda Dombrowska enne FACE üldkogu algust. Foto. Jaanus Vaiksoo

Esimesel päeval korraldasid FACE ja Euroopa maaomani-ke organisatsioon ELO Euroopa parlamendis kohtumise eu-roparlamenti uue koosseisu liikmetega, kes on valmis osale-ma jahinduse ja maaelu intergrupi töös. FACE president Tor-björn Larsson tundis heameelt viiekümne saadiku liitumise üle intergrupiga, kuid rõhutas, et FACE büroo teeb selles suu-nas aktiivset tööd, et toetusgrupi liikmete arvu kahekordis-tada.

11. septembril toimunud üldkogu avas FACE president. Koosolekul rõhutati koostöö vajalikkust jahi- ja põllumeestega, et loodus oleks ka tulevikus jätkusuutlik. Samuti pöörati tähele-panu kliimamuutustele ja ökoloogilistele kriisidele.

Pliimoonas kasutamine oli üldkogul üks keskne teema, mil-les riikidel on erinevad seisukohad. Mõnedes riikides on pli-iimoonast loobumisele tugev vastuseis. Malta esindajate arvates oleks see suur tagasilöökk traditsioonilisele jahipidamisviisile, neid toetasid Iirimaa, Austria ja Prantsusmaa. Taani jahimeeste liidu president Claus Lind Christensen tõi aga vastupidise ko-gemuse. FACE peasekretär David Scallan võttis arutelu kokku. „Me vajame selles küsimuses kõigi liikmete seisukohti ja konk-reetseid ettepanekuid, mis oleksid väga hästi põhjendatud. Kui me räägime sellest probleemist üldiselt, ei jõua me kunagi kon-sensuseni.“

Samuti esitati aruteluks ja kinnitamiseks FACE 2020. aas-ta tööplaan. FACE täisliikmeks võeti Islandi jahimeeste selts ja alates septembrist taastas oma täisliikme volitused Hispaania kuninglik jahiselts. Veel tehti ülevaade sigade Aafrika kat-kust Euroopas, arutati mitmeid teisi jooksvaid küsimusi ja va-liti kolm FACE asepresidenti: FACE kaguregiooni esindav ase-president on Vasil Vasilev, Poolat esindav asepresident Jaros-law Kuczaj ja Hispaaniat esindav asepresident Ignacio Valle Lopez-Doriga.

• FACE kommunikatsiooni töögrupi koosolek

2. oktoobril toimus Brüsselis Euroopa jahimeeste katusor-ganisatsiooni FACE kommunikatsiooni töögrupi koosolek. Eesti esindajana osales selles EJSi tegevjuht Tõnis Korts.

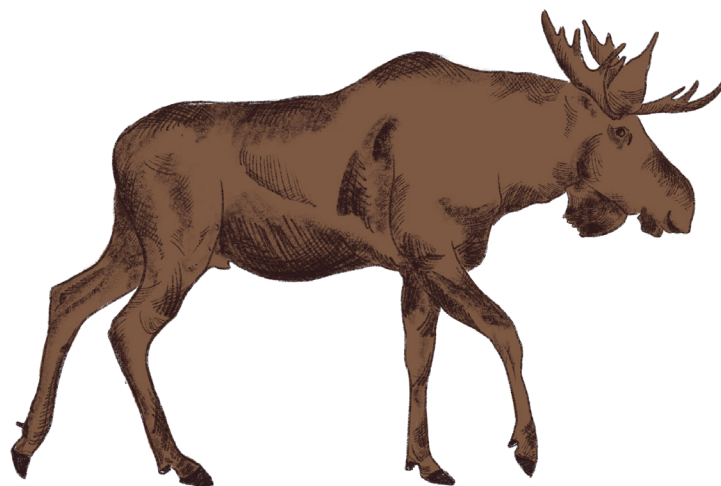
Töögrupp keskendus kahele põhiteemale: Euroopa noorte kaasamine jahindusse ja FACE bioloogilise mitmekesisuse ma-nifest. Liikmesriigid tegid ülevaate oma riigis toimuvast, esitle-sid edukaid projekte ja andsid ülevaate probleemidest. Arutleti ka selle üle, kuidas kaasata jahindusse enam noori.

Räägiti jahindusest kui looduskaitsest. FACE-l on koostatud bioloogilise mitmekesisuse manifest, kus on kirjas Euroopa ja-himeeste seisukohad. Räägiti elupaikade kadumisest ja kahjus-tamisest kui ühest olulisest mõjutegurist, mis kahjustab biolo-o-gilist mitmekesisust. Puudutati ka ühtset põllumajanduspoliiti-kat, linnujahti ja suurkiskjatega seotud probleeme. Kõiki neid teemasid käsitleti kommunikatsiooni seisukohalt.

Brüsselis toimus kommunikatsiooni töögrupi koosolek. Foto: Tõnis Korts

Kokkuvõttes tõdeti, et jahimeestel on vaja oluliselt paranda-da kommunikatsioonialast koostööd nii siseriiklikul kui ka Eu-roopa tasandil. Töögrupp leppis kokku edasistes tegevustes ja infovahetuses.

Liikmesorganisatsioonide kontaktid

Harjumaa

AEGVIIDU JAHIMEESTE SELTS
Kosenõmme 8, Aegviidu alev,
74501 Anija vald
Riivo Noor
tel 508 8236
riivo.noor@gmail.com

JAHISELTS DIANA
Kuristiku 7, 10127 Tallinn
Jaan Luks
tel 503 5481
jaan.luks@premia.ee

HARJU JAHINDUSKLUBI
Ilmarise 38, 10920 Tallinn
Rein Sõitja
tel 502 7098
harjuselts@gmail.com

KEILA JAHISELTS
Kaluri tee 5, Kloogaranna küla,
76708 Lääne-Harju vald
Kalev Laast
tel 5649 1523
kalev1000@hotmail.ee

KOSE JAHISELTS
Spordiväljaku tn 1, Kose alevik,
75191 Kose vald
Meelis Mäesaar
tel 564 0465
info@kosejahiselts.ee

LÄÄNE-LAHEMAA JAHISELTS
Tamme-Oja talu, Hara küla, 74810 Kuus-
alu vald
Tõnu Tamm
tel 5342 2883
Tonu.tamm@kuusalu.ee

PADISE JAHIMEESTE SELTS
Harju-Risti küla,
76602 Lääne-Harju vald
Olev Kuuse
tel 608 1206, 525 3025
info@padisejs.ee

SINIALLIKA JAHISELTS
Saula küla, 75101 Kose vald
Mait Markus
tel 505 7939
mait.markus1@gmail.com

KLUBI TAJASK
Vilde tee 120, 12618 Tallinn
Mihhail Jegorov
tel 5347 4734
klubitajask@mail.ru

TALLINNA JAHIMEESTE SELTS
Trapi tee 3, Männiku küla,
75511 Saku vald
Konstantin Simonov
tel 509 9138
juhatus.tjs@gmail.com

Hiiumaa

HIIUMAA JAHIMEESTE SELTS
Väike-Tiigi 8, Kärkla linn,
92411 Hiiumaa vald
Anu Sarapuu
tel 508 8618
hiiu.jahindus@gmail.com

LELUSELJA JAHISELTS
Naadi, Lelu küla, Hiiumaa vald
Mart Eller
tel 5646 2465
leluseljajs@gmail.com

TAHKUNA JAHISELTS
Kõrgessaare mnt. 45, Kärkla linn,
92401 Hiiumaa vald
Harri Kattel
tel 503 5483
tahkunajs@tahkunajs.ee

Ida-Virumaa

IDA-VIRU JAHIMEESTE SELTS
Oru 1A, Jõhvi linn, 41535 Jõhvi vald
Marko Vinni
tel/faks 335 6512, 522 5905
ida.viruj@gmail.com

MAHU JP OÜ
Savala küla, 42301 Lüganuse vald
Hannes Kuusmik
tel 504 7631
hannes.kuusmik@mail.ee

MAIDLA JAHIMEESTE SELTS
Oandu küla, 42314 Lüganuse vald
Kalle Väljur
tel. 506 7197
maidla.js@gmail.com

Järvamaa

ALLIKU JAHISELTS
Vaske, Oeti küla, 73208 Paide linn
554 0511
jaak.massak@mail.ee,
heinovaske@hotmail.ee

JÄRVAMAA JAHINDUSKLUBI
Parkali 28a, 72717 Paide linn
Lauri Ellram
tel 5348 6408, 385 0820
jklubi@jklubi.ee

KOERU JAHIMEESTE SELTS
Koeru, 73001 Järva vald
Rene Järvmägi
tel 5667 4931
rene@natural.ee

Jõgevamaa

MTÜ JÕGEVA JAHIMEESTE ÜHING
Vaiatu küla, 48522 Jõgeva vald
Mati Kepp
tel 5344 0858
mati.kepp@gmail.com

KULLAVERE JAHÜHISTU
Lassi, Ruskavere küla,
49302 Mustvee vald
Raivo Saar
tel 513 5670
info@kullavere.ee

JAHISELTS OTT
Kivioja talu, Kõpu küla,
48208 Põltsamaa vald
Karmo Eesmäe
tel 507 9113
jahiseltsott@hotmail.ee

PÕLTSAMAA JAHISELTS
Lossi 2, 48104 Põltsamaa vald
Peeter Aruoja
tel 509 6940
poltsamaa.jahiselts@gmail.com

Lääne-Virumaa

DÖNER HUNT
Kaasiksaare, 46507 Vinni vald
Erki Põldoja
tel 5132901
kauksijp@gmail.com

JAHINDUSÜHISTU ULUK II
Männi tee 12, Vohnja küla,
45204 Kadrina vald
Ain Vihermets
tel 503 8251
ain.vihermets@gmail.com

KUNDA JAHINDUSKLUBI
Sõmeru mnt 2, Ubja küla,
44203 Rakvere vald
Ando Holm
tel 5341 7151
ando.holm@gmail.com

LINNUKÜTI JAHIÜHING
Muuga küla, 46520 Vinni vald
Argo Veskilt
tel 514 7974
linnukuti@hotmail.ee

NUGIS JAHINDUSÜHISTU
Rakvere tee 14, Kadrina alevik, 45201
Kadrina vald
Jüri Selter
tel 512 5150
juri.selter@online.ee

RAKVERE JAHINDUSKLUBI
Tartu mnt 61, 44315 Rakvere
Jaan Villak
tel 516 5612
info@rjk.ee

VIITNA JAHINDUSÜHISTU
Viitna, 45201 Kadrina vald
Janno Nõmme
tel 5076271
janno@rppmt.ee

TAMSALU JAHISELTS
Kesk tn 7, Vajangu küla, 46002 Tapa vald
Kalev Pihlakas
tel 517 7009
kalevpihlakas@hotmail.ee

Läänemaa

KULLAMAA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS
Leila küla, 70704 Lääne-Nigula vald
Erki Smitt
+372 5664 9077
erki.smitt@gmail.com

LIHULA JAHISELTS
Raudtee tn 6, Lihula linn,
90302 Lihula vald
Toomas Laos
tel 513 1632
toomas@kirbla.ee

LINNAMÄE JAHI- JA KALAMEESTE SELTS
Mäe, Saunja küla,
91017 Lääne-Nigula vald
Ahto Jõgi
tel 502 3980
ahto.jogi@gmail.com

LÄÄNEMAA JAHINDUSKLUBI
Raudtee 18, 90506 Haapsalu
Aarne Taal
tel 502 2756
aarne.taal@mail.ee

NÕVA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS
Veskijõe, Vaisi küla,
91105 Lääne-Nigula vald
Riho Ööbik
tel 513 1641
novaselts@gmail.com

PALIVERE-PIIRALU JAHISELTS
Kuijõe küla, 90903 Lääne-Nigula vald
Elvo Leppmaa
tel 518 5265
elvoleppmaa@gmail.com

TAEBLA JAHISELTS
Nigula tee 4-1, Taebla alev,
90807 Lääne-Nigula vald
Jarro Mikhelson
tel 509 0554
taeblajahiselts@gmail.com

VORMSI JAHISELTS
Hullo küla, 91301 Vormsi vald
Rein Veitmaa
tel 5650 3471
jahiselts@vormsi.ee

Pärnumaa

ARE JAHIMEESTE SELTS
Kubja-Jõe, Niidu küla, 87307 Tori vald
Lauri Luur
tel 523 7966
arejahiselts@gmail.com

HALINGA JAHIMEESTE SELTS
Söödi, Mäeküla küla,
87201 Põhja-Pärnumaa vald
Einar Rannula
tel 5661 9001
halingahjs@halingahjs.eu

JAHISELTS MASSIARU
Massiaru, 86004 Häädemeeste vald
Eimar Kaldoja
tel 523 1051
selts@massiarujahiselts.ee

MASSU JAHISELTS
Pihlaka tee, Kõmsi küla,
90102 Lääneranna vald
Veiko Laev
tel 503 7401
veikolaev@gmail.com

MTÜ JÄÄRUMETSA JAHISELTS
Männiku, Tõlli küla, 88119 Pärnu linn
Airek Kolju
513 6593
airekkolju@gmail.com

PÄRNUMAA JAHIMEESTE LIIT
Suur-Kuke 5, 80018 Pärnu
Eero Nõmm
tel 443 0199, 529 6428
parnujl@gmail.com

RAHNOJA JAHISELTS
Orava 16-1, Jõesuu küla, 86802 Tori vald
Priit Pärna
tel 5690 2186
rahnoja@gmail.com

RÕUSA-SUUREJÕE JAHIMEESTE SELTS
Lohu 28, Vändra,
87701 Põhja-Pärnumaa vald
Janek Aasavelt
tel 507 9337
rousasuurejoe@hotmail.com

TIHEMETSA JAHISELTS
Kärsu küla, 86208 Saarde vald
Väino Lill
tel 503 6706
vaino.lill@gmail.com

TUUDI JAHISELTS
Jahimaja, Alaküla küla,
90219 Lääneranna vald
Raivo Volman
tel 524 9136
raivovolman@gmail.com

UUS-VARBLA JAHISELTS
Varbla, 88201 Lääneranna vald
Heino Sabiin
tel 506 0892
annejuris@gmail.com

VATLA JAHISELTS
Nurmsi küla, 90124 Lääneranna vald
Enn Tee
tel 516 0118
enntee@hotmail.ee

Põlvamaa

PÕLVA JAHISELTS
Aarna küla, 63203 Põlva vald
Anne Vasarik
tel 529 6750
polvajahiselts@gmail.com

VASTSE-KUUSTE JAHISELTS
Kiisa, Koorvere küla,
63605 Vastse-Kuuste vald
Mati Luik
tel 5348 1912
mati.luik@gmail.com

Raplamaa

MTÜ EIDAPERE JAHISELTS
Männi tn 2A, Eidapere alevik,
79003 Kehtna vald
Jüri Ringe
tel 5647 6390
ringejyri@gmail.com

HAIMRE JAHIMEESTE SELTS
Viilumäe talu, Orgita küla,
78313 Märjamaa vald
Tõnis Mäerand
tel 503 2832
tonismaerand@gmail.com

HUBERTUSE JAHISELTS
Kuristiku 7, 10127 Tallinn
Martin Luks
tel 5347 4171
martin.luks@luksholding.ee

JUURU JAHIMEESTE SELTS
Sillaotsa, Vankse küla,
79404 Rapla vald
Villem Reinaas
tel 565 4119
villem@waldu.ee

KAIU JAHINDUSKLUBI
Kasvandu tee 5d, Kaiu alev,
79301 Rapla vald
Tõnu Sirel
tel 5627 9336
tonu.sirel@gmail.com

KEHTNA JAHINDUSKLUBI
Raja, Kābiküla,
79002 Kehtna vald
Tarmo Jõulu
tel 510 5171
tarmo@rapidon.ee

KOHILA JAHIMEESTE SELTS
Küti talu, Kadaka küla, 79811 Kohila
Meelis Suurmäe
tel 512 1838
kohilajms@gmail.com

LAANE JAHISELTS
Laane, Laukna küla,
78101 Märjamaa vald
Endel Lindre
tel 506 3408
laanejms@gmail.com

LEVA JAHISELTS
Tammemäe, Mahtra küla,
79407 Rapla vald
Ain Roosimägi
tel 504 1033
ain.roosimagi@mail.ee

MTÜ LINNUSE JAHISELTS
Orava, Purga küla,
78249 Märjamaa vald
Riho Alavee
528 4932
rix@timberston.ee

MÄRJAMAA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS
Jahimehe, Paeküla,
78206 Märjamaa vald
Aivar Jõgiste
504 1874
info@jahimehed.ee

RAIKKÜLA JAHISELTS
Metsküla küla, 78407 Rapla vald
Margo Aedla
tel 5656 7973
margoaedla@hotmail.ee

RAPLA VALLA JAHISELTS
Väljataguse 30, 79514 Rapla vald
Aare Ader
tel 516 6764
raplavallajahiselts@gmail.com

METSASÕBRAD MTÜ
Urevere jahipiirkond,
78120 Märjamaa vald
Jaan Jaaska,
tel 509 2677
jaaska70@gmail.com

VAHASTU JAHISELTS
Vahastu küla, 79303 Rapla vald
Väino Reinumägi
tel 501 5947
metsatarve@gmail.com

VALGU JAHIMEESTE SELTS
Kase talu, Vana-Nurtu küla,
78258 Märjamaa vald
Koit Ütt
tel 5648 5684, 5199 0426
valgujahimehed@gmail.com

VALTU JAHIMEESTE SELTS
Saunaküla, 79526 Kehtna vald
Viktor Reino
tel 5656 9013
viktor.reino@gmail.com

VANA-VIGALA JAHI- JA KALAMEESTE SELTS
Kopli talu, Ojapere küla,
78024 Märjamaa vald
Heigo Hints
tel 5648 3806
heigohints@gmail.com

VARDI JAHISELTS
Vaimõisa, 78205 Märjamaa vald
Taavi Ehrpais
tel 5649 8506
taavi.ehrpais@gmail.com

Saaremaa

KIHELKONNA JAHIMEESTE SELTS
Oja 11-10, Kihelkonna alevik,
93401 Saaremaa vald
Tormis Lepik
tel 522 5069
tormis.lepik@gmail.com

MUSTJALA ÜHINENUD JAHISELTS
Mustjala küla, 93601 Saaremaa vald
Jaanus Pere
tel 515 2169
mustjala@gmail.com

SAARTE JAHIMEESTE SELTS
Kalamaja, Laheküla küla,
93873 Saaremaa vald
Ive Kuningas
tel 523 3947 selts@sjs.ee

SAARE EPT
Rohu 1a-3, Kuressaare,
93812 Saaremaa vald
Kaupo Kirs
tel 5191 6199
kaupo.kirs@gmail.com

MTÜ ÜRU JAHIMEESTE SELTS
Koovi talu, Kotlandi küla,
93328 Saaremaa vald
Aivar Jõgi
tel 503 8355
aivar@viigimaa.ee

Tartumaa

JAHISELTS BUBO
Metsakivi küla, Koosa, 60402 Peipsiääre vald
Tõnis Tärna
tel 5698 5460
tonis.tyrna@ra.ee

JAHISELTS GUSTAV
Koogi küla, 49108 Tartu vald
Kalev Kurs
tel 505 4458
kalev@tabivere.ee

MTÜ PÕDRALA KÜTT
Pikasilla, Purtski küla, 68715 Elva vald
Urmas Tekkel
tel 517 2564
urmas.tekkel@mail.ee

TARTU JAHINDUSKLUBI
Võru 80, 50108 Tartu
Tõnu Peterson
tel 550 5903
tonu.peterson@ejs.ee

Valgamaa

FIE AARE JAAMA
Soontaga, 68617 Tõrva vald
Aare Jaama
tel 523 7303
jaamaare@gmail.com

JAANIKESSE JAHINDUS OÜ
Uus 7A-4, 68203 Valga linn
Tõnis Balodis
tel 504 7332
jaanikeseou@gmail.com

MTÜ RULLI KÜTID
Õhne 1, 68606 Tõrva linn
Rein Valliste
tel 505 1094
rein@tekero.ee

MTÜ PÕDRALA KÜTT
Pikasilla küla, 68715 Põdrala vald
Urmas Tekkel,
tel 517 2564
urmas.tekkel@mail.ee

OÜ TÜNDRE TAAGEPERA
JAHIPIIRKOND
Taagepera, 68502 Tõrva vald
Indrek Valner
tel 5343 3591
indrekvalner@gmail.com

VALGAMAA JAHIMEESTE ÜHISTU
Kuperjanovi 76, 68207 Valga linn
Rein Rosenberg
tel 5835 8395
valgajaht@gmail.com

Viljandimaa

MTÜ ABJA JAHISELTS
Priit Kask
tel 5393 1391
priit.kask@filter.eu

HALLISTE JAHISELTS
Põllu 5, 69501 Mulgi vald
Tõnu Tukk
tel 5345 3091
tonutukk@gmail.com

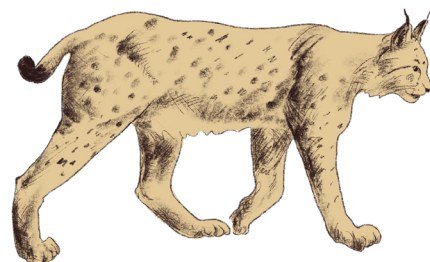
MTÜ HOLSTRE JAHISELTS
Nisu 34-47, 10317 Tallinn
Jüri Abram
Tel 504 3036
ja@merianto.com

LEHOLA JAHISELTS
Sarapiku, Taevere küla,
71510 Põhja-Sakala vald
Viljar Turner
tel 527 2188
viljar.turner@stokker.com

MTÜ LEIE JAHIMEESTE SELTS
Luige tn 1, Külitse alevik,
61702 Kambja vald
Marko Mirme
tel 506 5702
leiejahimeesteselts@gmail.com

MÕISAKÜLA JAHISELTS "METSIS"
Viljandi 2B, Mõisaküla,
69030 Mulgi vald
Toomas Oissar
tel 5620 8515
jsmetsis.moisakyla@mail.ee

RIMMU KÜTID
Ülemõisa küla, 69512 Mulgi vald
Arne Lohu
tel 504 9247
arnelohu@gmail.com

MTÜ SUURE-JAANI JAHISELTS
Võlli küla, 71504 Põhja-Sakala vald
Viljar Loode
viljar.loode@gmail.com

MTÜ TÄNASSILMA JAHISELTS
Kärma talu, Jõeküla,
70180 Viljandi vald
Andero Tank
tel 526 4768
Andero.tank@gmail.com

MTÜ TÄÄKSI JAHIMEESTE SELTS
Ülde küla, 70411 Põhja-Sakala vald
Risto Jürmann
tel 5326 4270
taaksijs@mail.ee

SUISLEPA JAHISELTS
Mõisa tn 5, Suislepa küla,
69703 Viljandi vald
tel 505 0394, 515 0515
rein.sikut@gmail.com,
alver@matti.ee

VILJANDIMAA JAHIMEESTE LIIT
Piiri tn 3a, 71020 Viljandi
Erika Tetsmann
tel 520 9224
vjl@vjl.ee

VIIRATSI JAHISELTS
Kissa talu, Ruudiküla,
70106 Viljandi vald
Hannes Unt
tel 5649 1642
viiratsi.jahiselts@hotmail.com

Võrumaa

VÕRUMAA JAHIMEESTE SELTS
Pikk 17B, 65606 Võru
Mati Kivistik
tel 782 1929, 523 1187
info@vorujahimeesteselts.ee

EESTI NAISKÜTTIDE SELTS
Nurmpera, Liguri küla,
66112 Rõuge vald
tel 5333 3391
naiskyttid@gmail.com

Juhatus

Eesti Jahimeeste Seltsi juhatus on seltsi alaliselt tegutsev juhtimis- ja esindusorgan. Juhatus koosneb juhatuseseisest (presidendist) ja teistest juhatuseliikmetest, kelle valivad volikogu liikmed neljaks aastaks.

EJSi juhatusse kuulub 18 liiget: Margus Puust (president), Raivo Aeg, Aigar Kallas, Mati Kivistik, Toomas Kõuhkna, Oliver Leif, Arvi Luuk, Kalle Palling, Priit Piilmann, Jaanus Põldmaa, Rein Rosenberg, Karel Rüütli, Aarne Taal, Tiit Tammsaar, Mati Tang, Raul Vahter, Priit Vahtramäe ja Jaak Volmer.

Seltsi juhatuseseis on koosolek. Korrapärased koosolekud toimuvad reeglina kord kuus (v.a juuli, august, detsember) iga kuu neljandal neljapäeval algusega kell 13. Koosolekute keskus on reeglina kuni kolm tundi.

Juhatus on pidanud aasta jooksul kokku seitse korralist koosolekut, mille protokollid on avalikustatud EJSi kodulehel. Pärast koosoleku toimumist avaldatakse päeva-paari jooksul kodulehel ülevaade koosolekul räägitust ja otsustest.

Kvoorumipuudumise tõttu ei ole ära jäänud ühtegi juhatuseseis koosolekut. Koosolekud toimusid Tallinnas ja jaanuaris väljasõiduna Saaremaale.

Juhatuseseis otsuse vastuvõtmiseks on nõutav koosolekul osalenud juhatuseliikmete poolthääletenamus. Juhatus võib vastu võtta otsuseid, kui selle koosolekul osaleb üle poole liikmetest. Samuti võidakse otsus vastu võtta koosolekut kokku kutsumata, kui selle poolt hääletavad kirjalikult kõik juhatuseliikmed.

Juhatuseseis otsusega mittenõustumisel on selle liikmel õigus nõuda oma eriarvamuse kandmist koosoleku protokollis. Juhatuseseis koosolekud on lahtised, kui juhatus ei otsusta teisiti. Koosolekust võtavad osa juhatuseliikmed, seltsi kantsleeri ametnikud ja juhatuseliikmete poolt kutsutud isikud. Soovi korral võivad koosolekust osa võtta ka teised seltsi liikmed. Sellest informeeritakse ette tegevjuhti.

Istungite vahel toimub tegevus töögruppides. Juhatuseseis on arenduse-, IT-, põdra-, RMKga koostöö jt töögrupid ning ümarlaud maaomanike esindusorganisatsioonidega.

EJSi juhatus ja külalised (vasakult): Aarne Taal, Andres Lillemäe, Raul Vahter, Tõnu Peterson, Jaak Volmer, Priit Vahtramäe, Oliver Leif, Karel Rüütli, Tiit Tammsaar, Riho Breivel, Rein Rosenberg, Toomas Kõuhkna, Priit Piilmann, Mati Tang, Jaanus Põldmaa, Mati Kivistik. Ees vasakult EJSi tegevjuht Tõnis Korts ja president Margus Puust. Foto: Jaanus Vaiksoo.

Liikmesorganisatsioonide juhtide kevadine nõupidamine

Möödunud aastal toimus kaks traditsioonilist liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamist Tallinnas, kus arutati aktuaalseid jahinduse küsimusi ja teemasid.

Kevadine koosolek

21. märtsil toimus Tallinnas EJSi majas korraline kevadine liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine.

Osales üle poolte liikmete esindajate ehk veidi üle 50 inimese. Päeva juhatas sisse tegevjuht Tõnis Korts.

• Eestis viiakse läbi SAKi uuring

Külla oli kutsutud Veterinaar- ja Toidumajandi loomatervishoiuosakonna juhataja Harles Kaup, kes kiitis sigade Aafrika katku (SAK) vastases võitluses osalemise eest jahimehi ja Priit Vahtramäed, kes aitas Eestis läbi viia Euroopa SAKi auditit. Kaup tutvustas uut algavat SAKi teaduslikku uuringut, mille läbiviimisel palus ka jahimeeste abi. Koos rahvusvahelise töörühmaga Saksamaalt Friedrich-Loeffler'i instituudist soovitakse Eesti jahimeeste seas läbi viia arvamusuuring, mille eesmärk on selgitada, mida jahimehed arvavad olemasolevatest tõrjemeetmetest, kas jahimehed aktsepteerivad neid või missugused võiksid olla paremini toimivad vahendid.

• Ülevaade ulukitega toimunud liiklusõnnetustest

Pärnumaa Jahimeeste Liidu jahimees Urmas Salmu tegi kokkuvõtte ulukitega toimunud liiklusõnnetustest Eesti maanteedel aastatel 2010–2018. Ta tõi välja õnnetused aastate ja piirkondade kaupa. Ettekandest selgus, et ohtlikumad kuud, mil juhtub enim liiklusõnnetusi, on mai ja oktoober–november.

Üheks võimalikuks õnnetuste arvu mõjutajaks peab Salmu kasvanud sõidukite arvu. Maanteeameti andmetel lisandus kaheksa aastaga (2010–2018) Eestis arvel olevaid busse, veokeid ja sõiduaautosid 233 066, mis teeb kasvaks 36,4%.

Urmas Salmu näitas ka Rootsis kasutusel olevat spetsiaalset helkurit, mis paigaldatakse maanteepostide külge, ja tegi ettepaneku EJSile koostada spetsiaalne käitumisjuhise autojuhtidele.

• „Jahindus on looduskaitse“ - tagasisivaade möödunud jahiaastale

EJSi president Margus Puust peatus möödunud jahiaastal. Ta kiitis koostööd maaomanike esindusorganisatsioonidega ja tõi heaks näiteks kompromissi leidmise punahirve ja metskitse kütamise osas. Mõlemal juhul muudeti jahieeskirja ja loodi pikemaajaline jahitähendus, mis on eelkõige võimalus kahjude korral arvukust efektiivsemalt reguleerida, mitte kohustus rasketes talveoludes loomi küttida. Puust soovitas küttida ulukeid ikkagi õigel ajal ja muudatust rakendada kahjude ärahoidmiseks.

Liikmesorganisatsioonide juhtide nõupidamine. Foto: EJS.

Samuti toonitas president, et ettevaatlik tuleb olla põdra küttimisel, kuna arvukus on langenud.

Puust rääkis ka alanud jahiohutuse aastast. Ta toonitas jahiohutuse olulisust ja tegi kokkuvõtte eelmise aasta kolmest jaehiõnnetusest. Just need õnnetused olid aluseks, miks juhatus võttis selle aasta teemaks. President kutsus jahiseltside juhte olema tähelepanelikud maanteede kasutamisel kütiliinidena. Puust peatus põgusalt ka koostööl kaitsejõudude ja kaitseliiduga ning rõhutas jahimeeste kasvavat rolli riigikaitstes. Samuti rääkis ta pliimoona ohtlikkust inimese tervisele, refereerides veterinaardoktorit Madis Leivitsat.

Margus Puust tutvustas arenduse töögrupi poolt käivitatud uute liikmete kampaaniat. Tema sõnul kasutavad EJSi teenust ka mitteliikmetest jahindusorganisatsioonid ja oleks õiglane kui nad selle nimel panustaks. Üks võimalus jahimeeste ühistevusse panustada on teha seda liikmelisuse kaudu.

• Ülevaade šaakali ja põdra küttimisest

Šaakali ja põdra küttimisest rääkis Priit Vahtramäe. Eelmisel jahiaastal kütiti kokku 62 šaakalit, neist 16 Läänemaal ja 46 Pärnumaal. Šaakal on meie jaoks uus liik, ELi loodusdirektiivis on ta V lisa liikide nimistus koos kopra, metsnugise, tuhku ja valgejänese. Neid liike võib küttida, kui see ei sea ohtu asurkonna soodsat seisundit.

2018. aastal ilmunud keskkonnaagentuuri „Ulukiasurkondade seisund ja küttimissoovitus“ väljaande järgi kütiti 2017/18. jahihooajal kokku 26 šaakalit, lisaks sellele jäi kaks isendit auto alla ning üks leiti teadmata põhjusel hukkununa. Aasta varem kütiti 32 šaakalit. Sellest järeldati, et küttimine on vähenenud, hoolimata sellest, et jahiaeg pikenes kahe kuu võrra ning lumeolud jahipidamiseks olid märksa paremad kui aasta varem. Reaalsus on aga 2018/2019. küttimishooajal selline, et kütiti 62 isendit, mis on kõigi aegade rekord. Vahtramäe lisas, et Pärnu trofeehindamisele toodi üllatavalt palju šaakalikoljusid ja nende tase oli üle keskmise, mille järgi võib öelda, et populatsioon on tugevas tõusutrendis.

Põdra küttimise osas oli Priit Vahtramäe sõnum sarnane president Margus Puustiga: peame alanud jahihooajal olema põdra küttimisega ettevaatlikud. Eelkõige tuleks teada seltsides, palju põtru piirkonnas elab ja missugune on karja struktuur. Paljude seltside täitmata jäänud küttimismahud eelmisel hooajal annavad tunnistust sellest, et põdraga on paiguti probleeme. Ka KAURI 2017/18. aasta seirearuandes on kirjas, et põtra arvukus on viimastel aastatel vähenenud.

Vahtramäe rääkis ka maanteel hukkunud ja huntide poolt murtud põtradest. Ta tuletas meelde, et EJSi juhatus võttis vastu põtrade küttimise soovitusi, milles on lähtutud teadmiste- põhiseisest majandamisest, ulukibioloogiast ja jätkusuutlikkusest. Küttimissoovitused on saadaval EJSi kodulehel.

• Esmakäitluskohade meetmele oodati ettepanekuid

Esmakäitluskohade meetmest kõnelesid tegevjuht Tõnis Korts ja tegevjuhi abi Lea Truska. Maaeluministeriumis on meede koostamisel. Teada on, mis tingimustele peab taotleja vastama:

olema juriidiline isik, omama kehtivat kasutusõiguse lepingut ja olema rajatava hoone omanik või tal peab olema sellele kasutusõigus vähemalt 15 aastat. Osalejatele jagati välja töölehed vajaliku teabega. Esitati mitmeid ettepanekuid, mis edastati ministeeriumile.

EJSi IT arendusi tutvustas projektijuht Karri Urban. Põhiliselt rääkis ta liikmete haldamisest, kuidas seda korraldada ja kuidas muuta andmeid.

Tegevjuhi nõunik Kaarel Roht rääkis trofeede hindamisest ja trofeenäitustest. Samuti tutvustas ta koostatud ettepanekuid Keskkonnaministeeriumile kavandatavate seiremääruse muudatuste osas.

Sügisene koosolek

14. novembril 2019 toimus EJSi liikmesorganisatsiooni juhtide sügisene koosolek. Käsitleti mitmeid olulisi jahinduse teemasid.

• Euroopa plaanib pliimoona kasutust keelata

Plii ohtlikkusest organismile ja keskkonnale rääkis dr Madis Leivits Maaülikoolist. Ta esitles nõuandeid, kuidas vähendada pliimürgituse riski ulukiliha tarbimisel. Leivits demonstreeris ka erinevate teaduslike katsete tulemusi, mis näitasid, et näiteks vaskkuulid on sama efektiivsed kui pliikuulid.

Ka president Margus Puust puudutas pli kasutamist ja tõi näiteid rahvusvahelisest praktikast. 24 Euroopa Liidu (EL) liikmesriiki keelasid pli kasutamise märgaladel. Hollandis, Taanis ja Belgias (Flandria aladel) eksisteerib täielik pliikeeld jahipidamisel. Puust arutles ka teemal, millal plaanib EL keelata pliimoona kasutamist. Alanud on sellealane protsess, see võib Euroopa kemikaalide agentuuri ECHA arvates võtta aega 1,5 aastat. Hetkel on koguperioodi pikkus teadmata.

Veel plaanitakse kokku kutsuda pli-teemaline maaomanike esindusorganisatsioonide ümarlaud, kus saaks arutada ettepanekut lõpetada Eestis pliisisaldusega jahilaskemoona kasutamine alates 2030. aastast. Kui see ettepanek ei realiseeru, tullakse teemaga juhatusse tagasi. Plaanis on teha ka liikmete seas põhjalikku selgitustööd ja avaldada infot teiste Euroopa Liidu riikide kohta.

Margus Puust puudutas aktuaalseid jahindusteemasid. Foto: EJS.

• Jahiohutuse aastal tuleb keskenduda ohutusele

Margus Puust rõhutas, et jahiohutuse aasta eesmärk oli pöörata aasta jooksul rohkem tähelepanu jahiohutuse nõuete täitmisele. 2019. aastal oli rikkumisi tuvastatud rohkem kui 2018. aastal. KKI andmetel on kõige enam rikkumisi seotud laetud relva transportimisega autos – see on äärmiselt ohtlik nii jahimehele endale kui ka teistele isikutele. Kõrge riskiga on nende hinnangul ka ühisjahid, kus jahimehed unustavad enne kogunemist ja laskepaikade vahetamist relvad ohutuks teha. On ette tulnud olukordi, kui relv on jäetud järelevalveta ja kõrvalistele isikutele ligipääsetavasse kohta. Puust rõhutas, et laetud jahirelva koht ei ole autos!

• Tutvustati kindlustusühistut

Margus Puusti sõnul toetas EJSi juhatus eelnevalt Riigikogu ettepanekut muuta seadust ja teha Eestis võimalikuks kindlustusühistud. 2. märtsil jõustus sellealane seadus. Kindlustusühistu esindaja Tarmo Lääne on ideed tutvustanud kahel juhatuses koosolekul. Oktoobris arutas juhatus teemat kolmandat korda. Tehti otsus anda EJSi nõusolek astuda asutajaliikmeks ning Margus Puustile ja Tõnis Kortsule volitused läbirääkimiseks ja asutajaliikme sissemaksu tasumiseks. Puust selgitas, mis on kindlustusühistu ja milleks on see jahiseltsidele kasulik ning tutvustas asutajaliikmete nimekirja.

• Uue juhatuses valimise aasta

President tuletas meelde, et 2020. aastal valitakse uus juhatus. Volikogu valib presidendi, kes nimetab juhatuses liikmekandidaadid arvestades regionaalset printsiipi. Volikogu valib presidendi poolt nimetatud juhatuses. Seega on vaja presidendikandidaati, kes paneb kokku meeskonna. Praegune juhatus on olnud töökas ja kvoorum puudumise tõttu pole ära jäänud ühtegi koosolekut. Puust esitas küsimuse, kuidas minna edasi ning palus juhtidel kaaluda võimalikke kandidaate.

• Esmatöötluskohad endiselt teemaks

Esitluse lõpetuseks rääkis Margus Puust ulukiliha kvaliteedist. Tema sõnul on ulukiliha madal kvaliteet endiselt aktuaalne. Eesti põdraliha ei hinnata madala kvaliteedi tõttu. Puusti sõnul on jätkuvalt probleeme esmatöötlusega. EJSi juhatus on hea seisnud selle eest, et jahiseltsid saaksid esmatöötluskohtade meetme.

Meetme-teemaga ka päev jätkus. Maaeluministeriumi spetsialisti Ülle Pau teabe järgi tegi ettekande tegevjuht Tõnis Korts, teda abistas EJSis meetme eest vastutav juhiabi Lea Truska. Nad tutvustasid jahilukite käitlemiskoha investeringutoetuse eelnõu hetkeseisu.

Eelnõu suurim muudatus puudutab § 3 „nõuded taotlejale“ lõiget 1. Sellele on antud uus sõnastus ja püütud arvestada võimalikult kõiki vorminguid, mille alusel saab jahipiirkonnas jahti pidada. Punktides 2 ja 3 sätestatud tingimustele vastavust tõendavate dokumentide esitamise nõue on lisatud § 10 lg 1 punkti 5. See tähendab, et koos taotluse avaldusega tuleb

esitada dokumendid, mis tõestavad jahipiirkonna kasutusõigust. Muudatusi on tehtud ka eelnõu lisas, kus viiendast hindamiskriteeriumist on Keskkonnaameti ettepanekul välja jäetud punahirv ning EJSi ettepanekul on punktide arvu vähendatud 1-ni. On täiendatud ka seletuskirja. Lõplik variant, mis läheb allkirjastamisele, saadakse pärast juriidilist läbivaatamist.

PRIA rõhutas, et kui määrus saab allkirjastatud, siis tuleb arvestada, et süsteemide seadistamiseks (e-PRIA arendused) kulub ligikaudu kaks kuud ja alles pärast seda saab taotlusvooru avada.

• Tegevjuhi ülevaade

Tegevjuht Tõnis Korts tuletas meelde, et 2023. aastal lõpevad kasutusõiguse lepingud jahiseltsidega. Ta toonitas, et kogukonnapõhise jahinduse jätkumiseks on vajalik juba varakult tegutseda.

Korts peatus suurkiskjate teemal. Jahimehed ei ole rahul, et osa teadlasi süüdistab jätkuvalt jahimehi salaküttimises, omamata seejuures tõestavaid fakte. Sel teemal on plaanitud kohtumine Keskkonnaametiga. Veel tutvustas tegevjuht koostööd loomakaitse organisatsioonidega ja selgitas, miks jahimehed ei saa toetada puuriloomade kasvatamise lõpetamist.

Tõnis Korts rääkis ka linnujahist ja jahikorraldaja vastutusest. Ta selgitas, et 2019. aastal oli endiselt päevakorral välismaiste linnuküttide vägitükkide teema. Seadusesse sisse viidud kohustuslik koolitus, EJSi pidev selgitustöö ja jahikorraldajate tubli panus on asju tunduvalt parandanud. Vaatamata korduvatele meeldetuletustele ja isegi allkirja võtmisele selle eest, et kohustutakse järgima meie seadusi ja head tava ja mitte kasutama elektroonilisi peibutusvahendeid, on leidunud üksikuid rikkumisi, kui jahikorraldajad ei ole kaasa. Välismaistel jahikülalistel peab olema kohapealse jahikorraldaja poolne saatja, kes neid juhendab, abistab ja vajadusel ka kontrollib. See on rahvusvaheline tava ja praktika.

Tegevjuht tutvustas, et lõpujärgus on Kuristiku tänava kolmandale korrusele rajatava muuseum-hoidla tööd. Ta kutus üles annetama ajaloolisi dokumente ja esemeid meie ühise muuseumi tarbeks.

• Vahekokkuvõtte metskitse ja põdra küttimisest

Priit Vahtramäe tegi põtrade ja metskitsede küttimisest vahekokkuvõtte ja toonitas, et põdra küttimine on viimastel aastatel langenud. Vahtramäe selgitas, et kuna metskitsede küttimismahust on pea pool täidetud, on lootust, et seni suurim küttimis- maht, 31 619 isendit, siiski täidetakse.

Haldusleping

Keskkonnaministeriumi ja EJSi vahel sõlmitud halduslepingu nr 4-1.1/13/151 eesmärk on anda seltsile täitmiseks jahindusalasid haldusülesandeid. EJS lähtub lepingu täitmisel eesmärgist parandada jahimeestele osutatava teenuse kvaliteeti, soodustada jahindusalast koostööd ning arendada välja efektiivselt toimiv jahinduslik koostöövõrgustik riigis. EJSi lepingupartnerite arv oli 2019. aasta seisuga 45. Eesti ja välisriigi kodanikega seotud jahitunnistuse väljastamisega seotud toiminguid teostatakse Eestis 17 teenuspunktis. Suuruluki laskekatse vastuvõtmise ja väljastamise valmidus on 42 teenuspunktis. Vibujahi laskekatse vastuvõtmise ja väljastamise valmidus on ühes teenuspunktis.

Jahiseadusega on EJSile kui jahitunnistuse väljastajale antud õigus peatada jahitunnistuse kehtivus kuni kolmeks aastaks, kui jahitunnistuse saanud isiku suhtes on jõustunud jahipidamisõiguse äravõtmise otsus, samuti peatada jahitunnistuse kehtivus kuni kolmeks aastaks, kui tunnistuse saanud isikut on karistatud jahiseaduse rikkumise eest. Jahitunnistuse kehtivus peatatakse EJSi ametiisiku otsusega. 2019. aastal on seltsi poolt menetletud 13 rikkumist ja tunnistuse peatamise otsuseid tehtud kokku 13. Jahitunnistuse taastamisi oli kokku 15.

Välisriigi kodanike jahitunnistuste väljastamine riikide lõikes

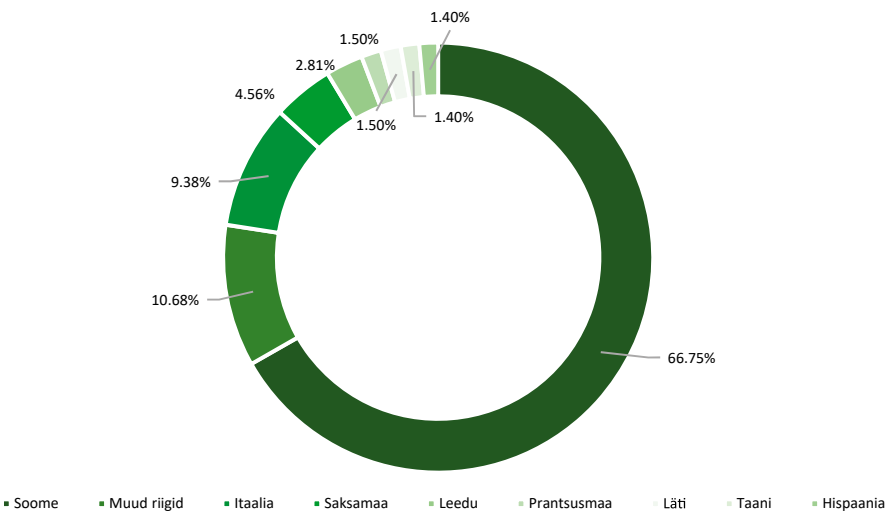
2019. aastal väljastati välisriigi kodanikele kokku 3190 ja hitunnistust. Võrreldes 2018. aastaga on välisriigist tulnud jahimeeste arv umbes 3% kasvanud, kuid tendents, võrrelduna 2015. aastaga viitab siiski välisriigist saabuvate jahimeeste vähenemisele. Languse peamiseks põhjuseks on sigade Aafrika katk, mis on eemale peletanud hulga välisriikide jahimehi. Samas on märgata püsivat huvi linnujahi suhtes.

Riigiti on Eestisse saabunud 2019. aastal enim jahimehi

Soomest ja Itaaliast, Saksamaalt ja Leedust, selgub graafikust 1. Järgnevad Läti, Prantsusmaa, Taani ja Hispaania. Ülejäänud riikide kodanikele väljastatud jahitunnistused moodustavad 10,68%. Nende hulgas on jahimehi Rootsist, Norrast, Iirimaaalt, Poolast, Ungarist, USA-st, Hollandist, Lõuna-Aafrikast, Kuveidist, Šveitsist, Belgiast, Tšehhist, Sloveeniast, Suurbritanniast, Slovakiast, Islandilt, Austriast, Gruusiast, Maltalt, Kasahstanist, Valgevenest, Ukrainast, Moldovast, Venemaalt, Kreekast ja Küprosel. Soomest, Saksamaalt ja Leedust tullakse Eestisse enamasti nii suur- kui ka väikeulukijahile, Itaaliast aga enamasti linnujahile. Enim jahimehi saabub Eestisse 3. ja 4. kvartalis.

	2020. aasta prognoos	2019. aasta	2018. aasta
Väljastatud suuruluki laskekatse tunnistused (EESTI)	4900	3852	5838
Väljastatud suuruluki laskekatse tunnistused (VÄLIS)	1000	1559	1434
Suuruluki laskekatse vastuvõtmine	7500	6005	8580
Laskekatseeksami vastuvõtmine	300	246	341
Jahiteooriaeksami vastuvõtmine	300	287	312
Väljastatud paberjahitunnistused (EESTI)	0	0	18
Väljastatud paberjahitunnistused (VÄLIS)	3000	3190	3102
Väljastatud plastjahitunnistused	260	248	293
Pikendatud paberjahitunnistused	0	33	1035
Pikendatud plastjahitunnistused	0	34	438
Vahetatud paberjahitunnistused	0	10	13
Vahetatud plastjahitunnistused	20	93	507

Tabel 1. Halduslepingu toimingute maht 2018., 2019. aastal ja 2020. aasta prognoos.

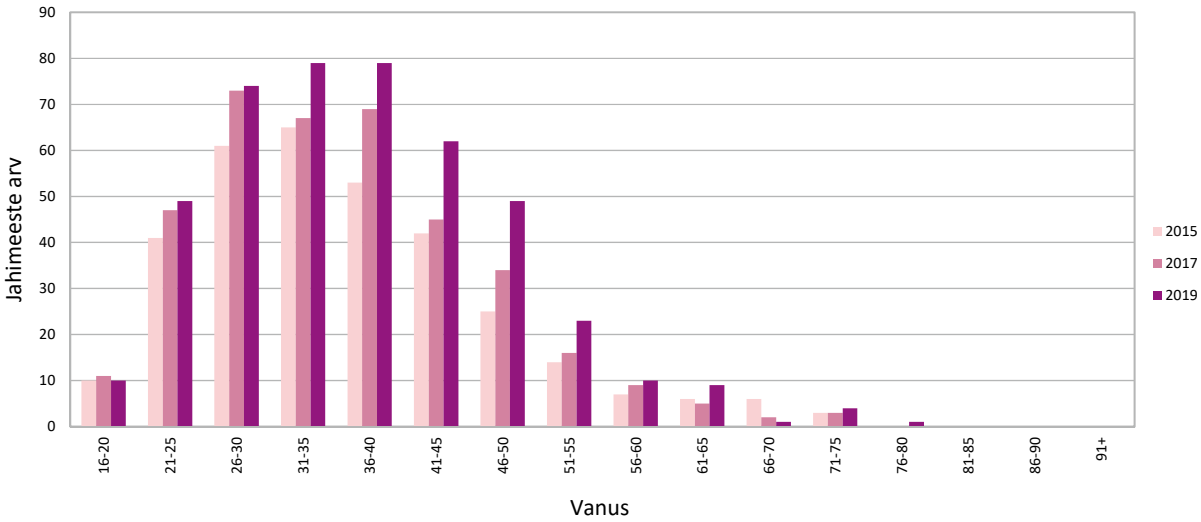

Graafik 1. Välisriigi kodanike jahitunnistused riigiti 2019. aastal.

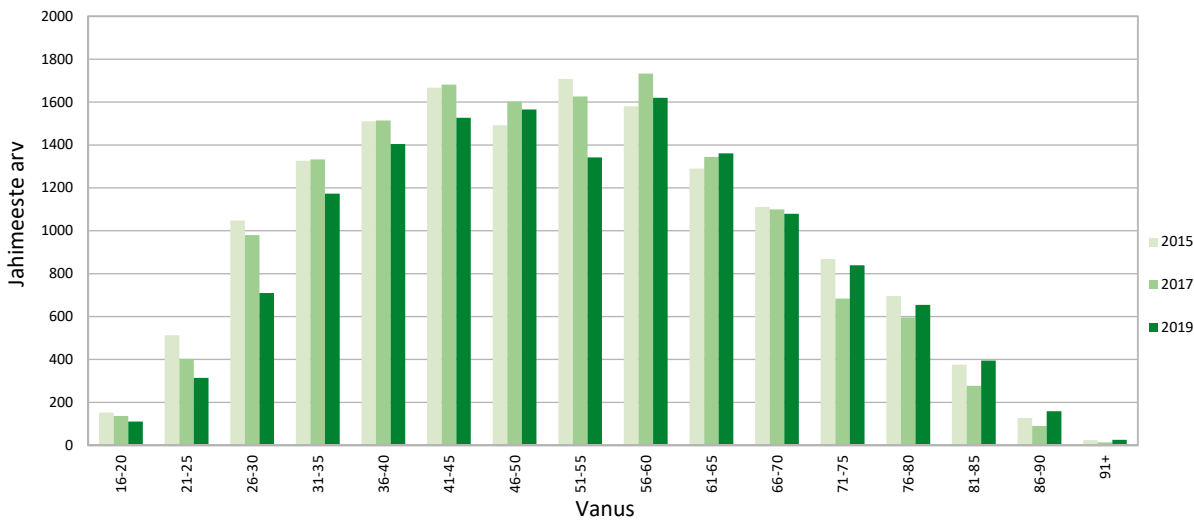
Jahimeeste vanuseline jaotus

Kõige enam jahimehi on vanuses 40–65 aastat. Jahimeeste koguarv on vähenenud iga aastaga. Selleks, et suurendada noorte huvi jahinduse vastu, käivad jahimehed lasteaedades ja koolides tutvustamas nii loodust, ulukeid kui ka tänapäeva jahimeest oma tegemistes.

Jätakuvalt näitab kasvutrendi naiste osakaal jahimeeste hulgas. Alatest 2015. aastast on naisküttide arv suurenenud 117 isiku võrra, jõudes 2019. aasta lõpuks 450 inimeseni (graafik 2). Kasvav jahitrend naiste hulgas ei ole omane ainult Eestile, vaid on kogu maailma suundumus. Seda on põhjendatud naiste suurema ja suureneva vastutusega keskkonna ja järeltulevate põlvete ees.

Graafik 2. Jahinaiste vanuselise koosseis seisuga 31.12.2015, 31.12.2017 ja 31.12.2019.

Graafik 3. Jahimeeste vanuselise koosseis seisuga 31.12.2015, 31.12.2017 ja 31.12.2019.

Sigade Aafrika katku alane leping

Lepingu sisuks on kütitud ja sigade Aafrika katku (SAK) suhtes positiivseks osutunud ning hukkununa leitud metssigade kõrvaldamise teenus, üle ühe aasta vanuste metsseamiste küttimise ja kütitud emise organmaterjali lähimasse veterinaarkeskusse toimetamise teenus.

Alates 2018. aasta aprillist hüvitatakse ka metssigadelt ve-reproovide kogumist. 2019. aastal oli EJSil SAKi lepingupart-nereid kokku 52.

SAKi osas on 2019. aastal märgata nakatunud metssigade arvu vähenemist võrreldes kahe varasema aastaga. Samas on kontrolli haiguse suhtes tõhus: seda tõendab ka viidud proovide arvu tuntav kasv viimase aasta jooksul.

	2019. aasta	2018. aasta	2017. aasta
Suguküpse emise organid veterinaarkeskusesse	1116	1399	2799
Kõrvaldatud metssea rümbad või korjused	97	303	956
Võetud vereproovid (al 01.04.2018)	3948	1466	-

Tabel 2. SAKi tegevused aastatel 2017–2019.

Marutaudi riskiloomadelt proovide kogumise leping

Selle lepingu sisuks on marutaudi riskiloomadelt peaproovide kogumine laboratoorsete uuringute läbiviimiseks, et seirata marutaudi alast olukorda Eestis. Viiruse uurimismaterjaliks on looma aju. Proove kogutakse rebastelt, kährikutelt ja šaakalilt Veterinaar- ja Toiduameti poolt sätestatud mahus. Uuritakse nii surnuna leitud (nt auto alla jäänud) kui ka kütitud haigus-kahtlasi või ebaloomulikult käituvaid ulukeid. Sõltuvalt olukor-rast ning käitumismuutuse ulatusest võib riskiloomaks olla ka

inim- või loomapelgusetu uluk.
Nimetatud tegevus aitab ennetada ja kontrolli all hoida viiruse levikut Eesti territooriumil.
Tabelist 3 selgub, et kogutavate proovide plaaniline maht oli 2018. ja 2019. aastal Eestis 999 tk, mis ka täideti. 2019. aastal moodustasid kogutavatest proovidest 470 rebaste proovid ning 540 kährikute proovid.
Üle poolte kogutavatest proovidest (55,9%) saadi surnuna leitud loomadelt. 40% kogutud proovidest saadi kütitud pelgu-seta riskiloomadelt ning 4,8% kogutud proovidest saadi kütitud haigetelt ning käitumishäiretega loomadelt.

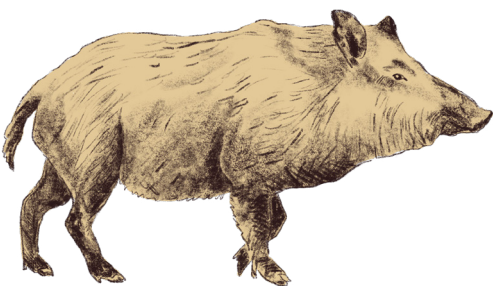
Maakond	Kogutavate peade arv	Laekunud peade arv 31.12.2019			Laekunud peade % kogu-mahust	Kütitud pelgusetu riskiloom	Kütitud hai-ge/käitumis-häirega loom	Leitud (surnuna)	KOKKU	Inim-pelgusetu % plaanist
	Kokku	Kokku	Rebased	Kährikud	Kokku					
HARJUMAA	99	92	41	51	93	68	2	22	92	69
HIIMUMAA	24	24	14	10	100	11	6	7	24	46
IDA-VIRUMAA	67	78	20	58	116	60	1	17	78	90
JÕGEVAMAA	59	59	23	36	100	28	3	28	59	47
JÄRVAMAA	62	62	25	37	100	13	1	48	62	21
LÄÄNEMAA	42	42	25	17	100	7		35	42	17
LÄÄNE-VIRUMAA	85	93	30	63	109	14		79	93	16
PÖLVAMAA	42	42	22	20	100	12	3	27	42	29
PÄRNUMAA	124	123	65	58	99	45	17	61	123	36
RAPLAMAA	64	78	18	60	122	16	4	58	78	25
SAAREMAA	68	52	33	19	76	12		40	52	18
TARTUMAA	77	77	59	18	100	33	4	40	77	43
VALGAMAA	44	44	25	19	100	17	2	25	44	39
VILJANDIMAA	79	79	38	41	100	41	3	35	79	52
VÖRUMAA	63	65	32	33	103	26	2	37	65	41
Kokku	999	1010	470	540	101	403	48	559	1010	40

Tabel 3. Marutaudi riskiloomadelt proovide laekumine 31.12.2019.

Vaktsineerimise järelkontrolli leping

Lepingu eesmärgiks on Eesti idapiiri äärsedel aladel (nn puh-vertsoonis) koguda vaktsineeritud tervetelt ulukitelt pea- ja vereproove määratud mahus, et hinnata vaktsineerimise efek-tiivsust pärast vaktsiinipalade külvamist 2019. aasta mais ja septembris. 2019. aasta proovide kogumine toimub 2019. aasta juulist 2020. aasta 15. märtsini.

Proove kogutakse kütitud rebastelt ja kährikutelt ning need viiakse uurimiseks piirkondlikku veterinaarkeskusesse. Pea- ja vereproovide kogumine toimub vastavalt Veterinaar- ja Toi-duameti poolt välja töötatud jaotuskavale. Plaanitav proovide kogumise maht 2019. aastal oli 250 tk.

EJSi infosüsteemid

2019. aastal jätkus infosüsteemide Jahis ja Metsis arendus. Arenduspartnerina jätkas tööd IT-ettevõtte DolmIT OÜ. Infosüsteemide arenduse paremaks planeerimiseks jätkas tööd 2018. aastal loodud IT-komisjon, kuhu kuulub osa EJSi juhatuse liikmetest ja jahiseltside esindajad. 2019. aastal toimus neli IT-komisjoni koosolekut.

Infosüsteem Jahis

Jahise arendamisel on endiselt prioriteediks seadusest tulenevate kohustuste mugav täitmine e-keskkonnas. Operatiivne statistika aitab paremini uluki populatsiooni majandada. Täna saab keskkonnas pidada arvestust jahilubade üle ning koguda ulukiseire andmeid.

Jahihooajal **1. 03. 2019 kuni 29. 02. 2020** väljastati Jahise infosüsteemist **15 896** jahiluba. Nendest väikeulukilube **4110** ja suurulukilube **11 786**. Võrreldes eelmise hooajaga on väikeulukilubade väljastamine kasvanud **301%** ja suurulukilubade väljastamine **224%**.

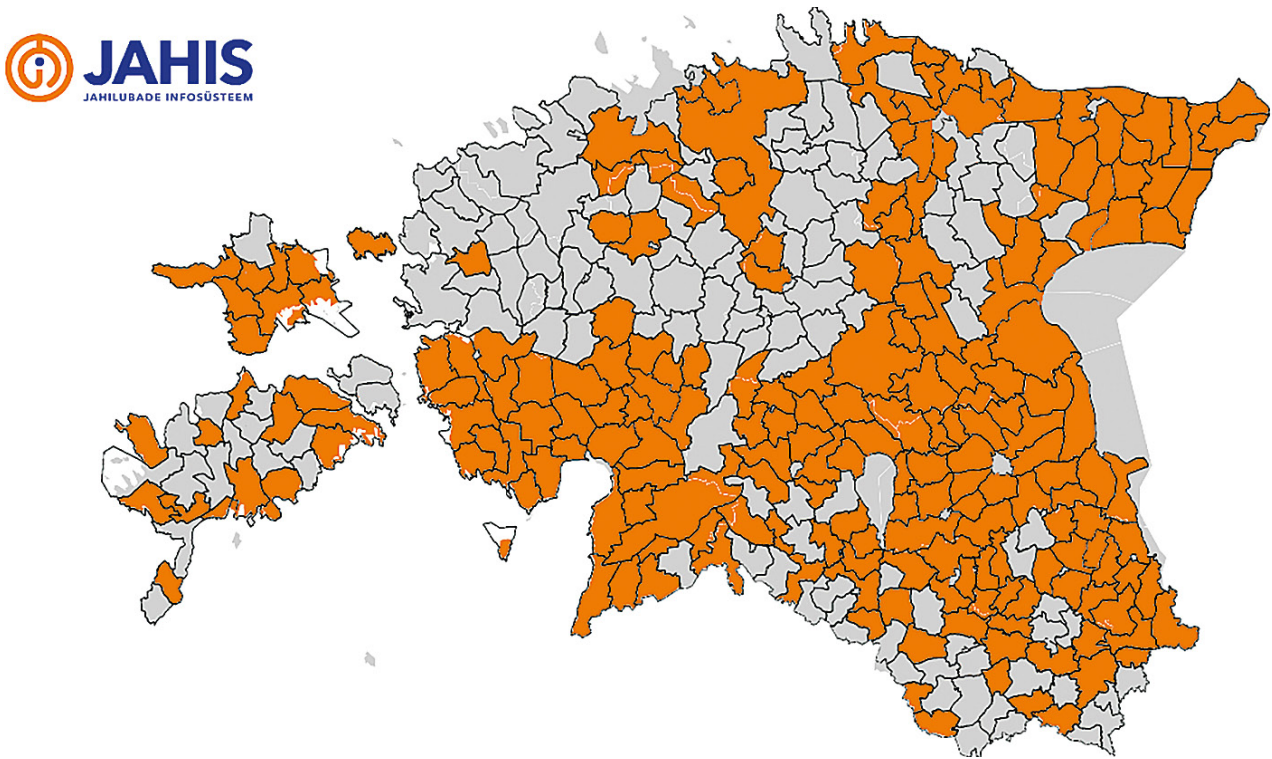
Ulukiseireandmete sisetamise süsteemi võtsid kasutusele mitmed uued maakonnad ning see on tänaseks suure hoo- ga käima läinud. 2019/2020. jahihooajal sisestati **7611** vaatlust.

Koostöös Keskkonnainspeksiooniga oleme jõudnud selleni, et väikeulukilubasid saab Jahise süsteemis kasutada ka ainult elektrooniliselt. Ehk Jahises genereeritud elektroonilisi väikeulukijahi lube ei pea enam paralleelselt elektroonilise jahiloaga välja printima.

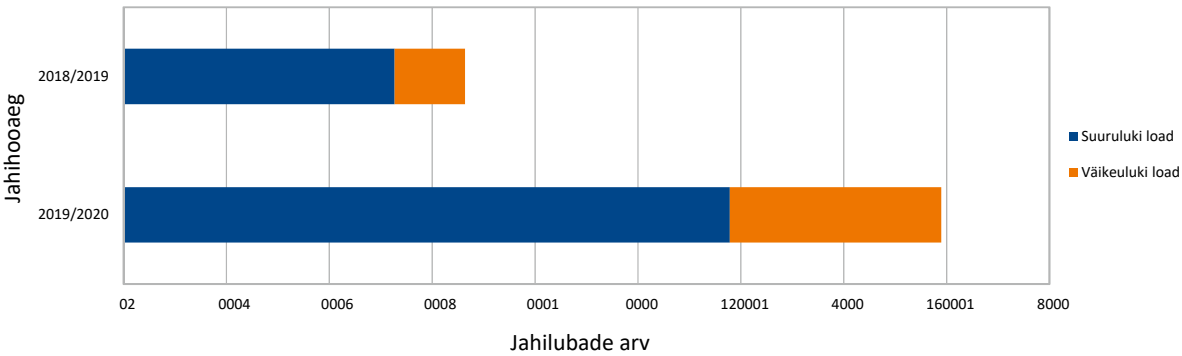
Kõige enam sisestati karuvaatlusi, selgub graafikust 5. Võrreldes eelmise jahihooajaga kasvas sisestuste arv **276%**. Jahise kaudu on võimalik esitada hundi, ilvese, šaakali, karu vaatluslehti ning metskitse, põdra, hirve, metssea ja kopra vaatluskaarti.

Jahise kasutamine on võrreldes eelmise hooajaga märgatavalt kasvanud. 2019/20. jahihooaja alguses liitus kogu Tartu maakond Jahise süsteemiga ning nende initsiatiivil loodi üleskutse „Pöder Jahisesse”, mille raames julgustati teisi jahipiirkondi katsetama süsteemi ühe ulukiga. Üleskutse andis positiivseid tulemusi ning pärast seda liitusid keskkonnaga veel suur hulk piirkondi.

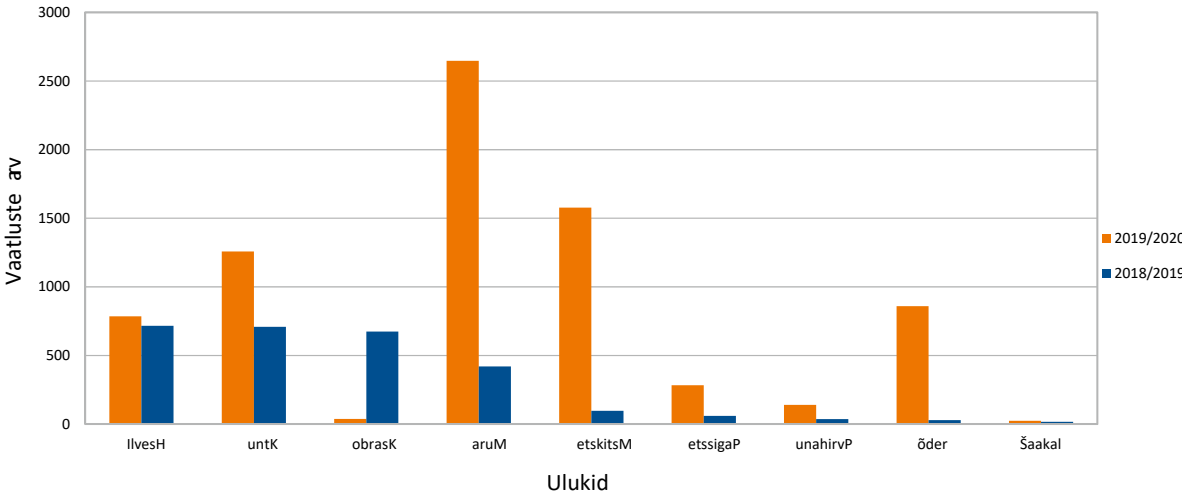
Täna kasutab Jahise keskkonda **205** jahipiirkonda, mida näeb kaardilt 2. Ulukuseire andmete kogumiseks kasutab jahist **186** jahipiirkonda ja jahilubade väljastamiseks **128** jahipiirkonda.

Kaart 2. Jahipiirkonnad, kes kasutavad infosüsteemi JAHIS (märgitud oranžiga).

Graafik 4. Jahilubade väljastamine infosüsteemis JAHIS.

Graafik 5. Ulukiseireandmete kogumine 2018/2019 ja 2019/2020 jahihooajal.

Infosüsteem Metsis

Infosüsteemi **Metsis** eesmärk on täita kvaliteetselt halduslepingust tulenevaid ülesandeid. Metsis annab kasutajale võimaluse kontrollida jahitunnistuse ja suurulukilasketunnistuse kehtivust, muuta oma kontaktandmeid, hallata erinevaid teavitusi, registreeruda jahitunnistuse taotleja kursustele ja eksamitele, lahendada proovieksameid ja teostada teisi jahimehele

olulisi toiminguid.

2019. aastal pandi rõhku liikmete andmete korrastamisele. Liikmesorganisatsiooni juhtidele on tekitatud võimalus Metsise keskkonnas oma organisatsiooni liikmeid mugavalt hallata. Jahiseltsi määratud halduril on võimalik eemaldada liikmelisust ja lisada uusi liikmeid, parandada olemasolevate liikmete kontaktandmeid, et ajakiri Eesti Jahimees alati õigesse kohta kohale jõuaks.

Aasta tegevused

EJSi juhatus kuulutas 2019. aasta jahiohutuse aastaks. Valiku tegemisel said määravaks kolm jahiohutuse alast õnnetust, mis juhtusid eelmisel aastal suhteliselt lühikese ajavahemiku jooksul. Kaotasime paraku ka ühe tubli jahimehe elu.

Jahipidamine on seotud relvadega, mis on suurema ohu allikas. 2019. aastal oli meie suurim tähelepanu jahirelvadel ja nende käsitlemisel. Igäiks peab oma relva tundma. Relvaomanike kohus on tagada ohutu ümberkäimine relvaga.

Aasta jooksul toimus mitmeid jahialaseid koolitusi, õppepäevi ja koosolekuid. Palju käidi jahindust tutvustamas koolides ja lasteadares.

• Voka jahimehed koolitasid loodusõppepäeval 100 last 18. jaanuaril viisid Voka jahimehed läbi looduspäeva Toila gümnaasiumi 100 lapsele.

Jahimeeste looduspäeva peamine eesmärk oli tutvustada loodust ja jahindust.

Loodusõppepäeval puhuti jahisarve, räägiti jahist, jahiulukitest, ulukihoolest, ulukiloendusest, eetikast, loodusest, aasta loomast ning näidati jahitrofeesid ja selgitati, miks loomi kütitakse, kuidas nad elavad ja toimetavad. Lapsed said oma osavuse proovile panna püssi ja vibu lastes ning istuda varitsussonnis. Loomadele viidi sööta, pandi ülesse rajakaamera ja põdrakelguga sai lasta varajast vastlaliugu.

Voka jahimees tutvustab lastele jahindust. Foto: Marko Vinni.

• Pärnu õpilased tutvusid jahindusega

23. jaanuaril käisid Pärnumaa Jahimeeste Liidus külas Pärnu Kuninga tänava põhikooli õpilased.

Tegevjuht Eero Nõmm tutvustas lastele erinevaid metsloomi, kelle topiseid ja nahku oli lastel põnev vaadata. Lisaks pöö-

Jahimehed Pärnumaa Jahimeeste Liidust. Foto: Eero Nõmm.

rati tähelepanu aasta looma tutvustamisele. Pärast seda said lapsed lähemalt uurida jahitrofeesid ja topiseid.

• EJSis toimus IT töögrupi koosolek

12. veebruaril toimus Tallinnas EJSi majas juhatusel IT töögrupi koosolek.

Koosolekul tutvustas IT projektijuht Karri Urban töögrupi liikmetele tehtud töid perioodil 19. 12. 2018 kuni 12. 02. 2019. Projektijuht andis ülevaate koosolekust Keskkonnagentuuri ja Keskkonnaametiga, kus arutati vaatlusandmete edastamist ning tehti ülevaade parendusettepanekutest koos eeldatavate arendusmaksumustega.

Tegevjuht Tõnis Korts tutvustas IT eelarvet aastal 2019 ja määrati kindlaks järgmised sammud IT arenduse jätkamiseks. Edasiste arenduste hulka kuuluvad näiteks uuendatud jahilubade printvormide lisamine, tegeletakse Metsise keskkonna liikmenimekirjade halduse juurutamisega ja täiendatakse Jahise aruandluse osa.

• Rannu koolilapsed tutvusid jahindusega

Rannu koolis toimus 20. veebruaril karjäärpäev, kus käis lastele jahindusest rääkimas Tartu Jahinduskubi Sangla Jahiseltsi jahimees Danny Pöder.

Danny pühendas lastele pika koolipäeva, rääkides 1.-9. klassile lähemalt jahindusest ning jahimeeste tegemistest. Arutati, mis on jahindus ja milleks on jahindust vaja, millised on jahipidamise viisid, mis on jahieetika ja mida tähendab jahiohtus. Samuti räägiti, kuidas peibutada põtra, kuidas toimub põdral sarvevahetusprotsess, mis on jahitrofee ja topis ning kuidas neid valmistatakse jms.

Igale vanuserühmale korraldati ka jahindusviktoriin. Tublimad said auhinnaks karurasva seebi ja iga klass sai maitsemiseks metsloomakonservi, mida siis üheskoos klassijuhataja tunnis maitsti.

• Pärnu jahimehed pakkusid vabariigi aastapäeval ulukiliha

23. veebruaril toimus Pärnu Linnas EV101 aastapäeva tähistamine, kus osalesid ka Pärnumaa jahimehed.

Linnarahva maitsemeeli turgutas hea toidu festival Grillfest ja Pärnumaa Jahimeeste Liit, kes pidupäeva puhul pakkusid linnarahvale tasuta erinevaid ulukilihast tooteid.

• Jahimehed käisid Tabasalu õpilastele jahindust tutvustamas

20. märtsil toimus Tabasalu ühisgümnaasiumi õpilastel projekt „Eesti metsloomad“ raames kohtumine jahimeeste Marek Topperi ja Kalev Kübarseppaga.

350 algkooli õpilast said teadmisi jahiulukitest ning jahipidamisest Eesti metsades. Jahimehed rääkisid, kuidas jahti peetakse ja missugune on seadusekuulekas jaht. Vaatamiseks oli toodud enamik Eesti ulukite trofeesid ja topiseid, mida õpilased said ka oma käega katsuda.

Huvitava ülevaate andis Kalev Kübarsepp topiste tegemisest. Kohtumine oli väga hariv ja meeleolukas.

• Antsla Jahikeskus veab jahinduse huviringi

Antsla Jahikeskuses toimub juba mitmendat hooaega jahinduse huviring. Märtsi koolivaheajal korraldati õppepäev loodus- ja jahindushuvidega kogukonna koolinoortele.

Külas käis tolliametnik ja jahikoerte rahvusvaheline kohtunik Anneli Lints teenistukoeraga Lagritsa ja tolliametnikust jahimees Priit Laatre. Päevakavas oli kaks teemat: jahikoerad riigiteenistuses ning keelatud ainete salakaubanduse tõkestamine.

Esmalt käidi noortega metsas, kus tehti üles löke ja noored said endale noa abil puidust varda nikerdada ja kaasa varutud vorstikesi küpsetada. Metsas peeti loengut jahikoertest, eesti ulukitest jmt. Tollikoeraga katsetati ka raja leidmist. Poiste katsejäljerada märgistati GPS-seadmega kaardile ning ülejäänud noored said lökke ääres GPS-seadmest kontrollida, kuidas teenistukoer ülesande lahendab.

Noored said teha ka teenistukoerale ülesande, kus keelatud aine peideti maastikul mahalangenud kuuse alla. Koer lahendas ülesande vähem kui kümne sekundiga. Teemaga jätkati ka Antsla jahikeskuse ruumides, kus tollikoer lahendas ruumis otsimise ülesandeid ja näitas kuulekusoskust.

Teise tunni teema oli ohustatud loomaliikide piiriülene salakaubandus ning selle tõkestamine. Noored said teada, kui suures ulatuses maailmas toimub ohustatud looma- ja taimeliikidega kaubitsemine, kui palju maksab ninasarviku sarv ja lumeleopardi nahk ning miks üritavad salakaubavedajad eluslinde (nt koolibrid) üle piiri toimetada.

Tolliametnik ja jahikoerte rahvusvaheline kohtunik Anneli Lints ja tolliametnikust jahimees Priit Laatre huviringi lastega.

Foto: Priit Laatre.

Loomulikult räägiti ka sellest, millised Eesti loomad satuvad kontrollimatul küttimisel ohustatud loomaliikide nimekirja. Katsumiseks ja uurimiseks oli kaasa võetud ka tollis konfiskeeritud looma fragmente, nt elevantiluud, merikilpkonna kilp, püütoninahad, ahvisaba jne.

Jahiring on ellu kutsutud koostöös Antsla vallavalitsusega, kes ringitegevust rahastab.

• Mikitamäe põhikooli õpilased tutvusid jahindusega

2. aprillil külastas Mikitamäe koolipere Rärpina Aianduskooli, kus toimusid mitmed tööd.

Õppepäeva vedas Arvi Lepisk. Päeva jooksul tutvuti meie jahiulukite sarvede, koljude ja nahkadega. Nii mõnigi õpilane sai esmakordselt katsuda šaakalinahka ja näha lähemalt hallhülge koljut.

Arutleti ka võõrliikide teemal ja täideti töölehti. Pärastlõunal toimus pargis GPSi abil ka orienteerumismäng.

Õpilased said tutvuda ulukinahkadega. Foto: Arvi Lepisk.

• Võrumaa õpilased käisid Rärpinas jahindusega tutvumas Keskkonnaprojekti raames viibis 15.-17. maini Rärpina aianduskoolis Võrumaa Parksepa keskkooli loodussuunaga 11. klass.

15. mai pärastlõuna oli jahinduse päralt. Vesteldi jahinduse olemusest, võõrliikidest, vaadati jahitrofeesid ning loomadega seotud videofilme. Üllatuseks oli noortele hallhülge kolju ja kopra häälitused.

Pikemalt peatuti aasta looma tegevusel. Õpilasi juhendas pedagoog ja jahimees Arvi Lepisk.

• Haapsalus toimus koolitajate seminar

16. ja 17. mail toimus Haapsalus EJSi halduslepingu partnerite ja noorjahimeeste koolituse korraldajate seminar.

16. mail käsitleti jahimeeste algkoolituse teemasid. Päevajuht, EJSi tegevjuht Tõnis Korts rääkis sissejuhatuses olukorrast jahinduses meil ja mujal. Koolitusel olid tegid ettepanekuid kaasajastada koolituse määrust ja õppekava. Tõstati vajadus hankida ja uuendada koolitusmaterjale. Moodustati töörühm õppekava ja määruse ettepanekute formuleerimiseks, eksamiküsimuste kooskõlastamiseks.

Märgiti vajadust koolitajate täiendõppeks.

17. mail toimus infosüsteemide Metsis ja Jahis koolitus. Koolituspäeva juhtis Karri Urban, kes tutvustas organisatsiooni liikmete haldamist, ajakirja saajate aadresside parandamist, ja-hidokumentide andmete kontrollimise võimalust. Koolitajatele räägiti jahiteooria ja laskeksamite haldamisest ja läbiviimisest. Samuti keskenduti infosüsteemile Jahis, lubade väljastamisele, ulukite seirele, programmile „Pöder Jahisesse“.

Osalemine oli väga aktiivne, esindatud olid peaaegu kõik suuremad maakondlikud halduslepingupartnerid. Osalejad tö-desid, et toimus kaks väga produktiivset tööpäeva.

• Valgamaa jahimeeste kokkutulek

Mai keskel võtsid Valgamaa jahimehed mõõtu vast renoveeritud Rulli lasketiirus, kus peeti traditsiooniliselt maakondlikku jahimeeste kokkutulekut “Küti kevad 2019”.

Võisteldi järgmistel aladel: jahikaar, kuulilaskmine „Jooksev metssiga“, kokandus, viktoriin, taidlus ja hirve peibutamine.

Päev oli edukas, parimatele jagati diplomeid, parimatest parimad said väärilised karikad.

• Eesti hirvepeibutajad võistlesid Euroopa meistrivõistlustel

25. mail toimus Põhja-Valgevenes Asvieja järve lähisel Krasny Boris punahirve peibutamise Euroopa meistrivõistlus.

Eesti võistkond, kuhu kuulusid Andres Maripuu, Innar Uus ja Airek Kolju, saavutas üldkokkuvõttes 8. koha. Kokku oli hirvepeibutamisel võistkondi 13. See on siiani parim tulemus, mis eestlastel mitme aasta jooksul on õnnestunud saavutada.

Finaali pääses 39 võistlejast 22. Esimesena jäi finaalist välja just meie delegatsiooni esindaja Innar Uus. Individuaalarvestuses tegi parima tulemuse sel korral Andres Maripuu, kes tuli 11. kohale.

Delegatsiooni juhtis Endrik Raun ning kohtunikuna osales Jaan Ärmus. Võistlusel oli osalejaid Austriast, Valgevenest, Belgiast, Ungarist, Saksamaalt, Lätist, Leedust, Poolast, Slovakiast, Prantsusmaalt, Sloveeniast, Tšehhist ja Eestist.

Eesti võistkond, kuhu kuulusid (paremalt) Andres Maripuu, Airek Kolju ja Innar Uus, saavutas üldkokkuvõttes 8. koha. Foto: EJS.

• EJS kohtus Riigikogu jahimeeste toetusrühma juhiga

EJSi kutsel külastas 30. mail EJSi bürood Riigikogu jahimeeste toetusgrupi esimees Riigikogu liige Riho Breivel.

Riho Breiveli sõnul kutsus ta toetusgrupi kokku, kuna näeb jahinduses hulga lahendamata probleeme. „Kui me neid ei lahenda ja edasi lükkame, siis neid tekib aina juurde ja bürokraatia süveneb. Just nende probleemide lahendamiseks toetusrühmaga ühinesime,“ selgitas Breivel. Lahendamist vajavate probleemidena tõi ta esile SAKiga seoses tehtud piirangud peibutussöötmise osas, jahimeeste koolitusvajaduse, probleemid nurmkanade kasvatamise ja loodusesse laskmise osas jpm.

Tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on jahimeeste ja Riigikogu koostöö tänapäeva Eesti tingimustes ülioluline. „Oleme riigikogu liikmetele looduse ja selle kasutamise küsimuses pädevad eksperdid, kellel on viimastel aastatel lisandunud näiteks SAKiga seoses hulgaliselt praktilisi kogemusi. Samas oleme tänu toetusgrupi tagasisidele kursis, mis menetlused toimuvad seadusandja juures ja kui kuskil on vaja aidata, saame ka oma öla alla panna.“

Riigikogu jahinduse toetusgrupp on jahindusest ja loodusest huvitunute töövorm Riigikogus. EJS ja toetusgrupp teevad tihedat koostööd jahinduses tekkinud probleemide lahendamiseks. Koostööd on tehtud mitte ainult riigisiselt, vaid ka rahvusvahelisel tasandil. Nii näiteks on ühiseid ettevõtmisi ja seminare organiseeritud nii Soome kui Rootsi parlamentide jahinduse töörühmadega.

• Maaomanike esindusorganisatsioonide ja EJSi ümarlaud

Jahimeeste ja maaomanike esindusorganisatsioonide ümarlaud toimus 13. juunil EJSi majas. Tehti ülevaade kopra kaitsekorralduskavast, räägiti metskitse haldamisest ja kahjustuste ohjamisest ning võeti kokku rändlindude heidutusjaht.

Ümarlauda juhtis EJSi president Margus Puust. Ülevaade kopra kaitsekorralduse kavast tegi Keskkonnaameti peaspetsialist Margo Tannik. Tanniku sõnul arvati Eesti hundi-, kopra- ja ilveseasurkonnad välja loodusdirektiivi II ja IV lisast ning lisati V lissasse. Seega on Eestil õigus neile liikidele jahipidamist jätkata, kuid jälgima peab liikide seisundit. Viimase halvenemise korral tuleb vastavad abinõud tarvitusele võtta.

Tegevuskava koostatakse, kui senist rakendatud abinõu kopra ohjamil ei ole taganud piirkonniti liigi arvukuse langust ja kahjude vähenemist. Samuti, kui on vaja selgemalt paika panna alad, kus kobrast tuleks säilitada või kahjude ennetamiseks piirata või tõrjuda (maaparendussüsteemid – põllu- ja metsakui-venduskraavid).

Metskitse teemal tegi sissejuhatuse Keskkonnaagentuuri peaspetsialist Rauno Veeroja. Tema sõnul on poole aastaga sama palju metskitse kahjusid kui eelmisel aastal kokku. Veeroja näitas kokkuvõtvaid tabeleid ja andis nõu küttimismahtude jagamise kohta.

Erametsaliidu tegevjuhi Andres Talijärve sõnul ei ole niivõrd olulised küttimise konkreetsed numbrid, kui just see, et kahjud ei oleks suured. Erametsaliidu esindajad pakkusid välja ka variandi, et kui jahimehed ei suuda metskitse küttida, siis

Jahimeeste ja maaomanike esindusorganisatsioonide ümarlaud. Foto: EJS.

võiks metskitse lisada väikeulukite nimekirja. Sellisel juhul ei ole vaja enam kahjudega tegeleda, vaid see oleks maaomanike mure. Samas saadi aru, et jahimehed seda varianti ei toeta. EJS ei toetanud metskitse väikeulukiks muutmist ja lubati, et kütitakse ära etteantav miinimummaht.

Maaomanike esindajad pakkusid võimalust, et kui jahiselt ei suuda ise metskitse vajalikul määral küttida, saavad nemad aidata. Paljud jahiseltsid juba seda ka kasutavad ja väljastavad maaomanikele või nende esindajatele omas piirkonnas metskitsele. Selline praktika aitab vähendada kahjusid ja hoida häid suhteid jahimeeste ja maaomanike vahel ning rahu kogukonnas.

Ümarlauas selgus ka, et ühele jahindusorganisatsioonile on esitatud 17 tuhande euro suurune kahjunõue. See nõue põhineb tegelike kahjude hindamisel. Tegemist on nii metskitse kui ka osaliselt põdra kahjudega.

Metskitse arvukuse ohjamise raames räägiti ka vibujahi võimalikust avamisest metskitsele. Metskitse arvukus kasvab. Sellest tulevalt suureneb oht kõigil looduses sõiduvahendiga liiklajatel sattuda teel metskitsedega liiklusõnnetusse ja metskitsede populatsioonis suureneb ka haiguste tekkimise võimalus. Vibujahi teemal kõneles Rita- Anette Kohava. Tema sõnul on näiteks Soomes juba 2017. aastast legaliseeritud vibujaht kõikidele hirveliikidele ja metsseale.

Vibuga väikeulukijahiks eraldi nõudeid ei ole. Riigimaadel on vibujahilitsents 50% odavam tavajahilitsentsist, millega näitab riik oma toetust, viidates madalale haavamisprotsendile ja keskkonnasõbralikule jahipidamisviisile.

Soome on edukas ka vibuküttide rakendamisel küülikute populatsiooni ohjamil linnaaladel.

Ümarlual osalejad vibujahile otseselt vastu ei olnud ja otustati, et see on üks võimalikest variantidest, ent teemaga tuleks edasi tegeleda ja vibujahimehed peaksid ise aktiivsemad olema. Tuleb esitada vajalikud taotlused ja suhelda avalikkusega.

Tehti ka kokkuvõtte rändlindude heidutusjahist. Siin said sõna põllumeeste esindusorganisatsioonide esindajad. Nad olid suhteliselt kriitilised ja lootsid, et probleemi lahendamiseks võetakse midagi rohkem ette. Nende sõnul on probleem suur, sest kahjud põllumajandustootjatel kasvavad.

Riigilt loodetakse senisest enam tegutsemist. Samas tunnustati Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnaameti tööd selles osas. Kokkuvõttes leidsid põllumajandustootjad, et heidutusjahist oli palju kasu ja selle teemaga tuleb julgelt edasi tegeleda, probleeme märgata ja tegelikke lahendusi otsida.

• Männikul toimusid Euroopa meistrivõistlused jahilaskmises

28.-30. juunil toimusid Männiku jahilasketiirus Euroopa meistrivõistlused kombineeritud jahipraktilises laskmises.

Võistluse avatseremoonial mängis EJSi jahisarveansambel. Võistlejatele ja külalistele pidasid sütitava kõne FITASCI kombineeritud jahipraktilise laskmise tehnilise komisjoni president Peter Clemens, FITASCI juhatuse liige Hannes Kuusmik, Eesti Jahis-pordi Liidu president Meelis Kiili ja Saku vallavanem Marti Rehe-maa. Lisaks esinesid jahilaskuritele Saku valla rahvatantsurühm.

Meeskonnaarvestuses võitsid sloveenlased, teise koha võitsid Itaalia ja kolmanda soome laskurid. Eestlased saavutasid meeskonnaarvestuses (Tauno Tamm, Tauri Tamm, Rivo Poltimäe, Igor Homin, Kristo Lipp ja Kalvi Viidas) haavilaskmises

Võitjad individuaalarvestuses, all paremalt neljas Tauno Tamm. Foto: EJS.

4. koha ja kombis 6. koha. Kõrgeima punktisumma (762) individuaalarvestuses tegi Tauno Tamm, kes saavutas 11. koha.

Kokku võistles ligi 160 jahilaskurit 15 riigist: Eestist, Lätist, Leedust, Soomest, Rootsist, Norrast, Austriast, Tšehhist, Ungarist, Taanist, Saksamaalt, Itaaliast, Poolast, Sloveeniast, Slovakiast ja Ukrainast.

• Jahisarvepäev Läänemaal

29. juunil tuli Eesti Jahimeeste Seltsi korraldatud jahisarvepuhumise päeval Käbi jahimaja Läänemaal kokku 8 jahisarvepuhujat Põlva-, Tartu-, Viljandi- ja Harjumaalt.

Keskenduti jahimeeste kokkutuleku lugudele. Paaritunnise harjutamise järel mängiti läbi kokkutuleku võistluslood. Iga osaleja puhus loosiga tõmmatud kohustusliku signaali ja vabalt valitud loo.

„Kohtunikust“ juhendaja Andres Peetson andis juhtnööre esinenud vigade parandamiseks. Jahisarvepäeva lõpus harjutati signaalide koosmängu.

Pärnumaa kokkutuleku võistluste võitjad. Foto: Jaanus Vaiksoo.

• Pärnumaa jahimehed tähistasid jahindusklubi asutamist kokkutulekuga

Juunikuu viimastel päevadel korraldasid Pärnumaa jahimehed Põharas kolmepäevase kokkutuleku, millega tähistati 1949. aasta 26. juunil asutatud Pärnu Jahindusklubi 70. aastapäeva.

Esmakordselt kestis kokkutulek Pärnumaal terve pika nädalavahetuse. Kokkutuleku vedasid käima Aruvälja ja Lõpe jahiseltsid. Peakorraldajate Jaanus Põldmaa ja Hardi Pikkmetša sõnul tuli rahvast kokku päris palju, registreeris ligi pool tuhat inimest, kelle käsutuses oli 13 hektari suurune põld. Kõik võistlusalad viidi läbi väljakul, et rahvas saaks kaasa elada ja oleks lõbus.

„Kokkutulek peab olema tänasel päeval eelkõige show,“ kinnitas Jaanus Põldmaa. Nii oli kirjas ka Pärnumaa kokkutuleku meeleolukal kutsel: „Koosolemisel leiavad aset mitmesugused jõukatsumised ja naljatembud.“ Viimaste alla liigitus kindlasti traditsioonilist taidluskava asendav vaatemäng „Eesti otsib superjahimeest“. Viiest voorust koosnev konkurss nõudis püünel üles astunud jahimeestelt väga head improvisatsiooni, kiiret reaktsiooni ja muidugi huumorimeelt. Eesti esimeseks superjahimeheks tituleeriti 33-aastane Tanel Matson Kihlepa-Lindi ja hiseltsist, kes ise ametilt ehitaja, kuid jahil käinud onu kannul juba poisikest peale.

Laskmisvõistus pakkus ehtsat tulevärki, kus kütid pidid koos paarilisega tabama 3-sekundiliste intervallidega pealelendavaid taldrikuid, mida kokku oli 40. Suurepäraselt said sellega hakkama Kaisma jahilaskurid, kes tabasid 34 märki.

Tänasel päeval on jahimeeste kokkutulek kogupereüritus. Nii toimus ka Pärnus mitmeid õpitubasid ja koolitusi, oli koerteprogramm, valiklaskmise koolitus ja traditsiooniline viktoriin. Kokkutuleku lõpetas viimasel päeval suur pannkookide küpsetamise võistlus.

Kui kokkutuleku lõpuks kaheksa võistlusala punktid kokku löödi, selgus, et esikoht läks kahe seltsi vahel jagamisele. Peaauidhindadele öla ala pannud Heino Huntfish ulatas rikkalikku moonaga täidetud „võidukarikad“ Tori-Sindi ja Jõõpre jahiseltsidele, kolmanda koha võitis Kihlepa-Lindi.

Kokkutulekust võttis osa 26 jahiseltsi võistkonda. Pärnumaa Jahimeeste Liitu kuulub 22 seltsi.

• Jahindusnõukogude koosolek Järvamaal

EJS kutsus 3. juulil Järvamaa Jahindusklubisse kokku kõigi maakondade jahindusnõukogude liikmete esimese koosoleku.

Koosoleku eesmärk oli koostöö eesmärgil arutada eelmise hooaja sõraliste loendus- ja küttimisnäitajaid ning nende küttimislimiite uuel jahihooajal. Põhiliselt oli juttu põdrast, punahirvest ja metskitsest. Samuti räägiti ühistest koostöövõimalustest ning kogemuste jagamisest.

Sissejuhatuse tegi EJSi president Margus Puust. Puust toonitas, et põdra küttimisel tuleks hakata hoogu maha võtma.

EJSi juhatusel liige Priit Vahtramäe tegi ülevaate KAURI seirearuandest, mis puudutab pabulaloendust nii põdra kui ka kitse osas. Toodi välja statistika ja faktid selle kohta, kui palju ja kuhu suunas on liikunud pabulaindeks, mis omakorda kinnitas, et põdra arvukus on oluliselt langenud. Kitse pabulaindeks aga näitas vastupidist, pabulaindeks on tõusnud ja seega ka kitse arvukus kasvanud.

Vahtramäe andis ülevaate ka metskitse kütmissstatistikast, selle kitsaskohtadest ja andmete analüüsist. Samuti arutati kitse küttimismahtu ja soovitusi 2019/2020. jahiaastaks.

Juhatusel liige Rein Rosenberg tegi ülevaate viimaste aastate (2015–2018) ulukikahjustest Valgamaal.

Tihemetsa jahiseltsi esindaja Väino Lill rääkis pabulaloendusest. Ta selgitas, et tuleks välja selgitada kõigepealt, milliseid andmeid koguvad jahimehed ja milliseid KAUR ning siis teha ülevaade erinevatest loendustest, nende vajadusest ja paikapidavusest. Osalistel tekkis küsimus, kui palju neid andmeid uskuda võib ja miks väidetavalt täidetakse neid osaliselt laua taga. Lill tõi esile KAURI pabulaloenduse, kus seirealasid oli 47. Ühiselt tõdeti, et kuna seda praktilist loendust on tehtud alates 2015. aastast, peaks sõraliste kasvu või vähenemise tendents sealt ka välja tulema ja olema võrreldav. Lisaks andis ta ülevaate MTÜ Tihemetsa pabulaloendusest.

Jahindusnõukogu liige Jaan Ärmus rääkis, kui suurt tähtsust omab kütmissstruktuur ja sõnum, et lihtsalt mingi arvu laskmine ei ole arvukuse alla viimise eesmärgil efektiivne. Ärmus tõi erinevate ulukite juures välja näited ja soovitusi kõikide maakondade kohta, millise soolise vahekorraga on kütitud ja tuleks kütida, et välistada arvukuse liigset tõusu või selle allaviimist.

Ühiselt jõuti järeldusele, et kuna küttimismahud oluliselt tõusevad, siis tasuks jahindusnõukogudes kohe kokku leppida, et kõik tõestatud liiklusõnnetustes hukkunud (1313 info) ja fikseeritud kitsed peaks arvestatama limiidi täitmise sisse.

Teises osas andis Vahtramäe ülevaate põdra kütmissstatistikast, selle kitsaskohtadest ja andmete analüüsist. Arutati ka 2019/2020. jahiaasta põdra küttimismahtu ja soovitusi. Enamiku koosviibijate arusaam oli samasugune, et põdra küttimise survestamine tuleb peatada, sest arvukus on oluliselt langenud.

• Jahilaager Roostal

MTÜ Eesti jahinaised ja EJSi eestvedamisel ning Kesk-konnainvesteeringute keskuse (KIK) toel toimus 24.–26. juulil Läänemaal Roostal esimene jahindus- ja looduslaager.

Kolm päeva kestvas projektis „Jahi- ja looduslaager põhikoo-

li II kooliastmele läbi pärandkultuuri ja praktilise tegevuse looduses“ oli lastele välja pandud tihe loodus- ja jahindusteemaline programm. Laagris kohtuti jahikoertega, tehti demojahti modernse mobiilirakendusega Huntloc, tutvuti kohaliku ajaloo, jahitrofeede ja jahilaskmisega. Lisaks õpiti jahimehe põhitõdesid, meisterdati luudest, nahkadest ja sulgedest meeneid jmt.

Peeter Hussar korraldas nahkade ja koljude tundmise õpitööd.

Foto: EJS.

Laagri eestvedajad olid MTÜ Eesti Jahinaised eesotsas Livia Roometsa, Maria Põhako ja Tene Mäerannaga, kes juhendasid Roostal 27 loodushuvilist noort. Lapsi oli tulnud Eesti erinevaist paigust, enamik 12–14 aastased.

Esimese päeva põhirõhk oli töötubadel, kus valmistati nahast ja luudest ehteid, vesteti jahinugasid ning õpiti tundma Eesti metsades elavate ulukite nahku, koljusid ja lõualuid. Teisel päeval käidi Läänemaa Jahindusklubi Laheva lasketiirus laskmist proovimas. Laskmisjärjekorras sai kuulata laskmisohutuse ja jahimehe tarkuste kohta jahinduseksperidilt Peeter Hussarilt.

Pärast laskeharjutusi matkati Rooslepa kabeliaeda. Seal tutvuti pärandkultuuri ja ajaloo ning vaadeldi riste erinevatest ajastustest. Läbi kirikuaia suunduti edasi randa, kus noored said proovida kunstioskust maalides meremaale. Lapsi juhendas Ruila põhikooli kunstiõpetuse õpetaja Ülle Palumets. Maalid pandi pärast näitusele Roosta laagriplatsile. Päeva lõpuks jutustasid laagriplatsil isa ja poeg Rammlerid jahimeheks saamisest ja olemisest, kaaslaseks Vene-Euroopa laika Niko.

Viimane laagripäev algas 10 km pikkuse matkaga, sihtmärgiks Põõsaspea neem. Huntloci asutaja Herko Sunts ühitas oma demojahti retkega Põõsaspeale. Mobiilirakenduse kaudu saadi teada, kuidas jahti pidades jälgida nii koera kui ka teiste jahikaaslaste liikumist.

Põõsaspea tippu jõudes said noored teada, et seal asub linnuvaatlustorn, mis on omandanud rahvusvahelise tähtsuse. Tuntud ornitoloog ja staažikas jahimees Tiit Randla rääkis noortele lindudest, nende rändest ja linnujahist. Lapsed said proovida linnuvaatlust. Noored proovisid ka puhuda jahisarve.

Kolmepäevane sisutihe laager lõpetati taas Roosta puhkekülas. Jahisarvohelide saatel langetati lipp. Noored osalejad jäid üldjoontes rahule ja said juurde hulga loodusalasid teadmisi ja praktilisi oskusi. Korraldajad tõdesid, et esimese jahi- ja looduslaagri võib lugeda kordaläinuks.

Vaata videot QRi kaudu.

• Põlgaste jahimehed osalesid kogukonnapäeval

10. augustil toimus Kanepi vallas Põlgaste külas kogukonnapäev Roosi tee festival, kus osalesid ka jahimehed.

Üritus toimus sel aastal esimest korda. Festivalil toimusid töötöad, tutvustati koduloomi ja olid avatud kodukohvikud. Festivalist võtsid osa Põlgaste jahtkonna jahimehed.

Jahimehed avasid oma Metsasõprade maja ukseid ja tutvustasid külalistele maja, jahiloomi ning trofeesid ja räägiti üldiselt jahindusest. Kohvikus pakuti metskitse grillvorsti, praadi ja pannkooke.

• Harjumaa jahimeeste kokkutulek

17. augustil kogunesid Harjumaa jahimehed koos peredega Niitväljale, kus toimus Harjumaa jahimeeste kokkutulek, mille korraldajaks oli seekord Keila jahiselts.

Esmalt said sõna EJS president Margus Puust ja Lääne-Harju vallavanem Jaanus Saat. Kokkutuleku avas Keila jahiseltsi Niitvälja jahtkonna esimees Kaarel Loos. Gregor Prehingu ja Andres Peetsoni pasunahelide saatel heiskasid lipu kolm Keila jahiseltsi naiskütiti.

Harjumaa kokkutuleku võistluste võitjad. Foto: Janika Loos.

Eellaskmised toimusid juba nädal varem ning parimad kuulilaskurid olid kokkutuleku päevaks juba selgunud. Meeskondlikult parimad jooksva metssea harjutuses olid Väana, Ääsmäe ja Padise mehed.

Edasi võtsid 14 osalevat jahiseltsi mõõtu kutsemeisterlik-

kuses ja viktoriinis ning selgitati välja Harjumaa parimad juhid. Juhid pidid näitama oma teadmisi linnunumade ja puidu tundmisel ning sooritama täpsuslööke golfis. Naistel ja lastel oli võimalus osaleda 8 km pikkusel orienteerumisvõistlusel. Põnevategevust erinevale vanuseastmele pakkus Muraste looduskool.

Viie ala arvestuses osutusid seekord parimateks Väana, Ääsmäe ja Padise jahiseltsid. Üldvõitja Väana jahiselts langetas kokkutuleku lipu.

• Kogu pere metsapäev

Eesti Jahimeeste Seltsi esindus oli 24. augustil Rakveres kogu pere metsapäeval.

Eesti Erametsaliidu organiseerimisel toimunud väga toimekal perepäeval oli väike nurk jahimeeste päralt. Rakvere jahimehed Jaan Villak ja Peeter Hussar olid vaatamiseks kaasa võtnud meie suuremate sõraliste – põdra-, punahirve- ja metskitsesarved. Laudadel olid ulukite nahad ja mitu jahipüsi.

Huvilisi oli palju. Jahindustelgi kõrval toimetas jahinaine Maria Põhako oma töötoa, kus külastajad valmistasid meeneid sulgedest, nahkadest, luudest, hammastest.

Perepäeval olid oma oskusi näitamas ka vibuklubi „Mägilased“ vibukütid. Huvilised said ka ise plokkvibu proovida.

Maria Põhako töötab, kus sai valmistada luust, nahkadest ja sulgedest meeneid. Foto: EJS.

• EJSi esindus Tallinna Loomaaia 80. sünnipäeval

25. augustil oli Eesti Jahimeeste Seltsi esindus kutsutud Tallinna Loomaaia 80. sünnipäevapidustustele. EJS telgis sai osaleda töötubades.

Jahindusest, ulukitest, jahimeestest ja metsaelust rääkis Peeter Hussar, kellel olid kaasas ulukinahad ja ulukijäljepildid. Mõõdeti ulukite sammu- ja hüppepikkusi ja tehti muud huvitavat.

Jahinaine Maria Põhako aitas oma praktilises töötoas valmistada jahisaadustest erinevaid ilu- ja tarbeesemeid.

• Keskkonnaminister külastas EJSi

20. septembril külastas keskkonnaminister Rene Kokk Eesti Jahimeeste Seltsi.

Külaskäigu eesmärgiks oli tutvuda EJSiga, seltsi ja riigi senise koostööga, käimasolevate ja lähiaja oluliste jahinduslike arendusprojektidega.

Keskkonnaminister külastas EJSi. Foto: Jaanus Vaiksoo.

EJSi president Margus Puust tutvustas seltsi tegemisi, tõi välja olulist organisatsiooni puudutavat statistikat. President tänas ministrit hea koostöö eest halduslepingu osas.

EJSi tegevjuht Tõnis Korts tutvustas delegatsioonile EJSi maja, rääkis selle ajaloost. IT projektijuht Karri Urban tegi ülevaatliku esitluse EJSi infosüsteemidest Jahis ja Metsis.

Minister tutvustas kohtumisel osalejatele mitmeid Keskkonnaministeeriumi aktuaalseid teemasid ning tänaseid keskkonnakaitselisi prioriteete.

Kohtumisel osalesid veel ministri nõunik Gert Villard, jahinduse nõunik Tõnu Traks, asekanstler Marku Lamp, Riigikogu liige ja jahinduse tööühma esimees Riho Breivel, EJSi juhatuse liikmed Priit Piilmann ja Toomas Kõuhkna.

Kokkusaamise lõppedes kiitsid osapooled toimivat koostööd ja avaldasid lootust selle jätkumisele.

• Koostöö Maanteeametiga

3. oktoobril toimus kohtumine Maanteeametis, kus EJSi esindajad arutasid Maanteeameti spetsialistidega olukorda meie maanteedel, kus toimub liialt palju ulukite hukkumisega lõppevaid õnnetusi.

EJSi tegevjuhi Tõnis Kortsu sõnul on meie teedel hulgaliselt avariisid metsloomadega ja see teeb murelikuks nii jahimeeste katusorganisatsiooni kui ka Maanteeameti esindajad. „Nõupidamisel arutasimegi, mida saaks üheskoos ja teisi partnereid kaasates ette võtta, et ulukeid hukkuks vähem ja inimesed oleks vähem ohustatud,“ ütles Korts. „Valdavalt keskendusime erinevatele ennetustöö variantidele ja siin loodame Maanteeametile, kes on eelnevalt väga edukaid ennetuskampaaniaid korraldanud.“

Lisaks ennetustöö teemadele arutati ideed lisada ulukite teedele sattumise ja hukkumise teema ka noorjahimeeste ja autojuhtide koolituskavadesse. Mõte leiti olevat paslik ja ka sellega tegeletakse edasi. Urmas Salmu, kes on EJSi poolne „ulukid teel“ projektijuht, tutvustas Saksamaalt näidiseks saadetud reflektoriga ulukipeletusposti. Väidetavalt kasutatakse ja katsetatakse neid mitmes Euroopa riigis, sh Saksamaal ja Leedus. Teoreetiliselt on nende toime efektiivne nagu kaasaantud dokumentatsioonist lugeda võib, aga kas see on nii ka praktikas, seda lubasid Maanteeameti spetsialistid kolleegidelt uurida. Nõupidamisel lepidi kokku ka edasises tegevuskavas.

• Venemaal toimus esimene rahvusvaheline Eesti hagijate võistlus

26.-27. oktoobril toimus Venemaal Leningradi oblastis esimene Eesti hagijate rahvusvaheline võistlus.

Võistlus oli pühendatud Eesti hagijatele, kuna tänavu möödus 65 aastat tõe moodustamisest ning hiljuti sai Eesti hagijas ka rahvusvahelise künoloogilise föderatsiooni FCI poolt eeltunnustatud tõuks.

Võistlusel tegid Eesti hagijaid jahikatsed jänesele. Kokku võistles Eestist, Venemaalt ja Valgevenest üheksa Eesti hagijat. Eesti meeskonnas võistlesid Urmas Linno koeraga Moora, Neil Ilves koeraga Jack, Vladimir Kozerev koeraga Baz ning Konstantin Lindt koeraga Willson. Võistluse võitis Valgevene meeskond.

• Räpinas toimus kopra õpituba

30. oktoobril toimus Räpina aianduskoolis Värskas gümnaasiumi nooremale kooliastmele aasta looma – kopra – õpituba.

Klassiruumis vaadati pilte ja videolõike, uurida sai kopra koljut, nahka ning nuusutada kopranõret.

Koos arutati kopra elu üle ja täideti töölehte. Praktiline osa toimus looduses kopratammil ja langetatud puid uurides.

• Kehra gümnaasiumis jätkub jahindusõpe

Kehra gümnaasiumis toimus oktoobrist detsembrini taas jahinduse valikaine.

Õpilased said tutvuda ka lasketiiruga ning proovida laskmist. Foto: Andres Üprus.

Jahinduse valis seekord viis poissi. Valikaine toimus kaks korda nädalas kaks tundi. Tunnis räägiti nii jahinduse ajaloost, ökoloogiast, jahinduse tänapäevasest korraldusest, jahikultuurist, ulukitest, relvadest jpm. Lisaks käidi looduses loomajälgi otsimas, üles pandi rajakaamera, käidi põdrajahil ning lasketiirus. Jahindust õpetas Kehra jahiseltsi liige Andres Üprus.

• Pärnumaa Jahimeeste Liit tähistas 70. sünnipäeva

9. novembril tähistas Pärnumaa Jahimeeste Liit Pärnu kontserdimajas pidulikult oma 70. sünnipäeva. Peol osales 350 inimest.

Peo algusel pidasid tervituskõned Pärnumaa Jahimeeste Liidu juhatuse esimees Uno Kask ja EJSi president Margus Puust. Tänukirja said Andres Tammsalu, Ants Antsmäe, Ants Vohu, Endel Tasane, Heinar Vainu, Indrek Meras, Jaan Liivson, Jaan Tamm, Janek Kirsipuu, Jüri Kasemets, Kalev Pitsal, Kalev Pärn, Kardo Tõnn, Koit Kivikas, Lembit Miil, Mait Janson, Mart Juhani, Meelis Kruusmann, Neeme Juurikas, Oleg Jevgrafov, Oliver Põltsam, Rait Sõrmus, Raivo Kimmel, Raul Tamme, Rene Koppel, Risto Sõrmus, Roland Tomson, Rutmar Nurm, Tõnu Salu, Udo Toomela, Vahur Rein, Vardo Kappak ja Villem Jaansoo.

Pärnumaa Jahimeeste Liidu aasta jahimehe tiitli pälvis Konstantin Lindt Jõõpre Jahiseltsist.

Pärnumaa Jahimeeste Liidu vapimärk anti üle Jõõpre Jahiseltsi juhile Valeri Vesselovile ja Aruvälja Jahiseltsi esimehele Jaanus Põldmaale.

EJSi president Margus Puust ja tegevjuht Tõnis Korts andsid üle teenetemärgi „Ilves“ Uno Kasele, Raimo Soomrele, Hillar Pikkile, Urmas Salmule, Rain Raudsepale ja Ene Karelsonile. Aukirja said Jaak Jaanso, Aivar Naaber, Vello Ott, Anita Tasane, Hans Kivikas, Gunnar Reiksar ja Eero Nõmm.

Juubelipeo puhuks oli valmistatud ka humoorikad videoklipid jahindusest, jahiajaloo, jahimeestest ja ulukitest. Pärast tseremooniat sai maitsta ulukilihast maitsvaid tooteid.

Juubelipeol tunnustati ka Pärnumaa jahindusklubisid. Foto: Tõnis Korts.

Tänuõunal pakkusid jahimehed erinevaid ulukiliharoogi. Foto: Tõnis Korts.

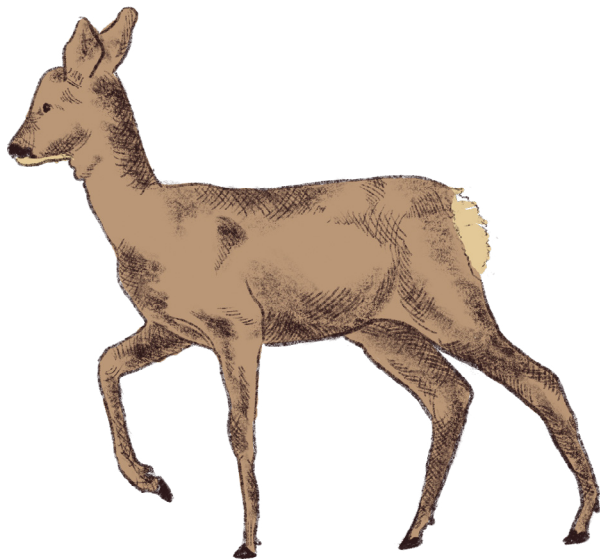
• Mõisaküla jahimehed korraldasid kogukonnale tänuõuna

1. detsembril toimus Mõisaküla kirikus jahimeeste ja Mõisaküla kogudusega koostöös heategevuslõuna, kuhu tuli kokku ligi 80 inimest.

Mõisaküla jahiseltsi „Metsis“ esimees Toomas Oissari sõnul korraldatakse koostöös kogudusega lõunat juba kolmandat korda. „Teeme seda esiteks sellepärast, et kogukonda lähendada,“ sõnas Oissar. „Samuti soovime kogukonna metsade ja maade kasutamise eest kogukonnale midagi tagasi pakkuda.“

Advendi alguse puhul kõneles Arvo Lasting, EELK Mõisaküla koguduse õpetaja. Samuti rääkis tuntud looduskaitaja Enn Vilbaste metsloomadest ja sellest, kuidas nad linna satuvad, ning looduslikest allikatest, mis vajavad rohkem meie kõigi tähelepanu.

Pärast ettekannet ja jahimeeste poolt pakutud hirve- ning põdraliha ja -vorstide maitsemist esinesid kokkutulnutele Abja muusikakooli õpilased Valdo Värki ja tema abikaasa Helmi juhendamisel.

2019. aasta tegevuste kalender

15.01–16.01	Sanitaar- ja hügieenikoolitus jahimeestele Eesti Maaülikoolis
17.01	EJSi tegevjuhi vastuvõtt
18.01	Voka jahimeeste looduspäev lastele
23.01	Jahinduse tutvustamine õpilastele Pärnu Jahindusklubis
30.01	SAKi konverents Saksamaal Dortmundis
12.02	EJSi IT-komisjoni koosolek Tallinnas
13.02	Maaelufoorum Tartus
14.–16.02	FACE kommunikatsiooni töögrupp Tallinnas
20.02	Jahinduse tutvustamine Rannu koolis
23.02	Pärnu jahimehed EV101 üritusel
20.03	Jahinduse tutvustamine Tabasalu ühisgümnaasiumis
2.04	Jahinduse õppepäev Räpina aianduskoolis
3.04	Rootsi veterinaarid jahimeetel külas
9.–11.04.	FACE aastakoosolek Hollandis
16.04.	Koosolek CIC juhtidega Riias
18.04	EJSi volikogu Põltsamaal
18.04	Trofeenäitus Põltsamaa lossis
1.–5.05	CIC peaassamblee Namiibias
11.05	Jahikoerte erinäitus Säreveres
15.05	Jahinduse tutvustamine Räpina aianduskoolis
16.–17.05	Jahinduskoolitajate seminar Haapsalus
24.–26.05	Hirve peibutamise Euroopa meistrivõistlused Valgevenes
30.05	Kohtumine Riigikogu toetusrühmaga Tallinnas
13.06	Maaomanike esindusorganisatsioonide ja EJSi ümarlaud Tallinnas
26.06	Pärnumaa jahimeeste kokkutulek
29.06	Jahisarvepäev Läänemaal
28.–30.06	Euroopa meistrivõistlused jahilaskmises Tallinnas
3.07	Jahindusnõukogude koosolek Järvamaal
12.–14.07	Jahimeeste kokkutulek Läänemaal
24.–26.07	Jahindus- ja looduslaager Roostal
10.08	Jahimehed kogukonnapäeval Põlgastes
17.08	Harjumaa jahimeeste kokkutulek Harjumaal
24.08	EJSi esindus kogu pere metsapäeval Rakveres
25.08	EJSi esindus Tallinna loomaaia juubelil
10.–11.09	FACE aastakoosolek Brüsselis
20.09	EJSi ja keskkonnaministri kohtumine Tallinnas
28.09	Euroopa veterinaarimetnikud külas EJSil
3.10	EJSi ja Maanteeameti kohtumine Tallinnas
26.–27.10	Eesti hagi võistlus Venemaal
30.10	Kopra õpituba Räpina aianduskoolis
9.11	Pärnu Jahimeeste Liidu 70. aastapäeva juubel
1.12	Mõisaküla tänuõuna
21.12	Jahirahu väljakuulutamine Võrumaal

Aastasündmused

Tegevjuhi vastuvõtt

17. jaanuaril toimus Kochi aidas EJSi tegevjuhi traditsiooniline vastuvõtt. Kutsutud olid EJSi liikmesorganisatsioonide juhid ja koostööpartnerid erinevatest riigi-, omavalitsus-, ettevõtlus-, ja mittetulundussektorist.

Tõnis Korts ja Margus Puust traditsioonilisel tegevjuhi vastuvõtul. Foto: EJS.

Tegevjuhi vastuvõtt on olnud traditsioon alates 1993. aastast. Selle algatas tollane tegevjuht Anti Levandi. Tavaliselt on toimunud vastuvõtt kolmekuningapäeval, aga alates EJSi 50. juubelisünnipäevast ühendati see Eesti Jahimeeste Seltsi sünnipäevaga, mida tähistatakse 18. jaanuaril.

Vastuvõtu avas jahisarveansambel ning külalisi tervitasid EJSi president Margus Puust ja tegevjuht Tõnis Korts. Margus Puust rääkis oma kõnes, et juba aegade algusest on jahimehed pidanud oluliseks koos toimetada ja rõhutas, et täna on oluline koostööringi laiendada. Ta rõhutas koostöö tähtsust maaomanikega, mille tõttu suudeti mullu kaks seadusemuudatust ette valmistada.

„Tore on tõdeda, et maaomanikega on saavutatud ühine arusaam, et põtra ei tohi üle küttida ja edaspidi peab olema selles osas tähelepanelik. Selles osas ütlen kokkuvõtteks, et nii head koostööd maaomanikega ei olnud isegi koostöö teema-aastal,” toonitas Puust.

Tegevjuht Tõnis Korts mõtiskles selle üle, kuidas jahimehed muutuste keerises oma põhiväärtusi hoiavad ja edasi kannavad. Ta toonitas, et oluline on ajada ühist asja ning püüelda kompromissi poole, kuna EJSi edulugu tugineb just koostööle. „Kui EJS oleks äriettevõtte, mis läheks börsile ja kui hinnataks meie nn turuväärtust ja selle komponente, siis üheks suurimaks väärtuseks ning meie kasvu- ja arengupotentsiaaliks oleksid meie partnerlussuhted paljude erinevate organisatsioonidega,” ütles Korts.

Vastuvõtul esines ka Keskkonnaagentuuri eluslooduseosakonna juhtivspetsialist Uudo Timm, kes tegi ülevaate keskkonna ökoloogilisest olukorrast. Vastuvõttu modereeris EJSi tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe. Samuti tegid efektsed ettekanded peibutajad Andres Maripuu, Innar Uus ja Priit Karu, kes matkisid hundi- ja hirvehääli. Muusikalisi vahepalu mängis muusik Ülo Mälgand.

Jahimeeste kokkutulek

39. jahimeeste kokkutulek „Tahan lennata” toimus 12.–14. juulil Läänemaal Haapsalus Kiltse lennuväljal, kus tavapärase tegevuste kõrval keskenduti koostööle Kaitseliiduga.

EJSi president Margus Puust ütles oma avakõnes, et tulles koos siia, Kaitseliidu territooriumile, anname ühiskonnale sõnumi, et jahimehed on valmis panustama lisaks looduskaitsele ka riigikaitse, kui seda peaks vaja minema. „Igal juhul oleme jahimeestena valmis vajadusel oma oskused ja teadmised rakendama nii looduse kui kodumaa kaitsmiseks,” ütles Puust.

„Meil on väga palju selliseid momente, kus peaksime jahinduse ja riigikaitse küsimused koos lahendama, näiteks laskepaikade senisest suurem riskitasutus,” tõi oma tervituskõnes ühiseid puutepunkte välja kindralleitnant ja Riigikogu liige Johannes Kert.

„Kaitseliitu ja jahimehi ühendab see, et me kaitseme oma elustiili – seda, mis on olnud meie esiisadel ja -emadel armas ja kallis: isamaa puhas loodus ja ulukeid täis mets,” ütles Kaitseliidu ülem kindralmajor Meelis Kiili. „Meile on antud õigus jahti pidada ja nautida kõike seda, mida loodus meile pakub.”

Avamisel rõhutasid jahimeeste suurt sotsiaalset rolli mitmed olulised isikud, nende seas justiitsminister Raivo Aeg ja Riigikogu liige ja parlamendi jahimeeste toetusgrupi esimees Riho Breivel. Haapsalu linnapea Urmas Sukles andis jahimeestele kaasa head soovid kokkutuleku laabumiseks.

Kutsemeisterlikkuse võistluse laskeharjutus. Foto: EJS.

Jahimeeste ja külaliste meelt lahutas Karl Madis ja Karavan. Foto: EJS.

Kokkutuleku võitis Mõniste jahiselts. Foto: EJS.

Kokkutulek põhines tavapäraselt kolmel osal: erialased võistlused (kümnel alal), koolitused ja suvine meelelahutus. Jahimeeste mõõduvõtmistes oli parim Mõniste jahiselts Võrumaalt, teisele kohale tulid Rimmu Kütid Viljandimaalt ja kolmandale Põltsamaa jahiselts.

Kokkutulekul jagus tegevusi kõigile. Esmakordselt toimus Riigikogu jahinduse toetusrühma ja EJSi juhatuse ühine avalik nõupidamine. Lisaks viisid Läänemaa naiskodukaitsjad läbi töötubasid, toimusid vibujahi demonstratsioonid, jahikoertele ja lastele mõeldud võistlused. Samuti esitles Kaitseliit põnevat sõjatehnikat ja relvi. Erametsaliidu ja Erametsakeskuse telgis sai teada kõike olulist, mis võiks puudutada metsomanikke.

Mööda varulennurada kulges kaubatanav, mis on aastate jooksul kujunenud jahinduslikuks minimessiks. Muusikalist meelelahutust pakkusid Karavan, Terminaator ja Lauri Saatpalu.

Kokkutulekul osales 4700 jahimeest koos perede, sõprade ja külalistega nii Eestist kui välisriikidest.

Jahirahu väljakuulutamine

19. novembril kuulutati Lääne-Virumaal Vihula mõisas välja jahirahu jõulupühadeks.

Väljakuulutamise tseremoonial pidas kõne EJSi president Margus Puust, kes rääkis päevakajalistel jahinduse teemadel, nagu metskitse ja põdra küttimine ning jahindusliku kasutusoiguse lepingud.

President rõhutas oma kõnes jahirahu traditsiooni olulisust. „Võtame pühadel kaasa jahikoera, loomadele toitu ja läheme vaatama, mis olukord metsades on,” sõnas Puust ja kuulutas jõulupühadeks välja jahirahu.

Metsaelu ja ulukite eluolu üle mõtiskles metsavana Andres Lillemäe. Samuti tuli jahimehi tervitama Virumaa omavalitsuste liidu esimees Einar Vallbaum.

Jahimeeste nimel võttis sõna Rakvere Jahindusklubi juhatuse esimees Raul Vahter. Jahimeeste tegemisi tuli kaema ka Vihula mõisahärra Alexander Berend von Schubert. Öhtu jätkus kohaliku ansambli saatel.

Jahirahul kõlasid traditsioonilised jahisignaaliid. Foto: EJS.

Jahirahu kuulutas välja Margus Puust. Foto: EJS.

Jahimeeste tegemisi tuli kaema ka Vihula mõisahärra Alexander Berend von Schubert. Foto: EJS.

Jahitrofeede hindamine

2019. aastal mõõdeti taas Eestis jahitrofeesid. Kui 2017. aastal oli kataloogis 1571 trofee, siis nüüd kogunes medaliväärseid juba 1933 – seda eelkõige tänu piirkondlikele mõõtmistele Saaremaal, Põlvas ja Tallinnas.

Huvitav on see, et ligi poole võrra on tõusnud metskitsede (2017 - 434 vs 2019 - 855) ja punahirvede (2017 - 230 vs 2019 - 419) trofeede arv. Samas mahus on aga vähenenud põtrade (2017 - 221 vs 2019 - 115) ja metssigade (2017 - 220 vs 2019 - 108) trofeede arv, aga ka suurkiskjate trofeede arv.

On tähelepanuväärne, et hinnatud sokusarvede hulgas oli väga palju noori (2-3 aastaseid) isendeid, kes andsid mõõtmistulemuseks hõbeda või kulla. Kuidas seda seletada? Valiklaskmise seisukohast on see vanused väga-väga noor. Ilmselt on pärast raskeid talvesid ellujäänud populatsioon tugev, kuid ikkagi tuleks sokkudel lasta õigesse vanusesse kasvada.

Hinnatud trofeede hulgas oli eeldatavalt vähe metsseatrofeesid, kuid üllatav, et pärast seakatku laastamistööd oli neid isegi arvestatavas koguses. Šaakalil aga seevastu läheb Eestis väga hästi. Hinnati 51 koljut, millest 35 olid kuldsed. Kopra koljude arv on olnud läbi aastate stabiilne.

Kui vaadata kütitud hirvede vanust, on näha juba nende küpsust. See näitab, et on toiminud valiklaskmine ning oodatud õiget küttimisaega. Põdraga on aga see paigast läinud. Mõõtmisele toodi 47% vähem trofeesid ning poole vähem hinnati medaliväärseks. Ilmselt on kuskil kütimisega vaeleavestusi

Foto: EJS.

teinud. Populatsioon on sealjuures samuti väga noor.

Põdrapullide osas oli selgelt näha populatsiooni noorenemist. Mis viitab sellele, et midagi on viltu minemas. Eesti Jahimeeste Selts on pidevalt rõhutanud, et trofeede hindamine ja hindamistulemuste analüüsimine on üks võimalik tagasiside selle kohta, kas meie jahinduslikud toimetamised on korras või mitte. Loomulikult saame tervikpildi siis, kui analüüsime ka teisi näitajaid, nagu kaal, vanus, liiklusvariid, kisklussurve jms. Vaatamata sellele on trofeede hindamine piisava kaaluga indikaator, et probleemi tõstatada ning teha esimesi järeldusi. Trofeeasendus ei ole ainult jahisaaduste võrdlemine, vaid olulise tähtsusega teaduslik materjal.

Trofee-ekspertid ja -mõõtjad. Foto: EJS.

Liik	Trofee omanik	Punktid (CIC p)	Küttimisaasta
Pöder	Elmur Kuusik	342,1	1969
Punahirv	Mihkel Kauber	241,29	2018
Tähnihirv	Neeme Sepp	360,5	2014
Metskits	Varmo Veski	199,52	2018
Metssiga	Sandro Tiisler	140,03	2016
Karu nahk	Aivar Savelli	492,59	2004
Karu kolju	Ants Pehk	67,46	1993
Ilvese nahk	Andrus Teemant	214,84	1988
Ilvese kolju	Jaan Liiv	28,99	1987
Hundi nahk	Andrus Teemant	149,78	1987
Hundi kolju	Ivar Kanter	44,78	1994
Kähriku kolju	Jüri Kaju	21,69	2012
Rebase kolju	Vahur Sepp	25,74	1988
Mägra kolju	Kalev Männiste	24,58	1995
Kopra kolju	Peeter Viil	28,15	2016
Šaakali kolju	Ago Koogas	27,95	2018

Tabel 4. Eesti trofeede rekordid.

Hindamised

Piirkondlikud hindamised olid väga hästi korraldatud. Suur tänu kõigile maakondlikele organisatsioonidele ja ekspertidele, kes õla alla panid. Hindamiskomisjoni töö toimus piirkonniti Padisel, Pärnus, Kuressaares, Rakveres, Valgas ja Tartus.

Jahitrofeesid hindasid Jaan Ärmus, Peeter Hussar, Andres Lillemäe, Anne Reitel, Arvi Lepisk, Kaarel Roht, Priit Teder, Tõnis Balodis, Lauri Valdur, Kalev Männiste, Uno Treier, Eero Nõmm, Andres Üprus, Rein Sõitja, Raul Aalde, Andrus Rinaldi, Peeter Rüngas, Tiit Rammul, Kairi Reinart, Uno Vait, Eda Pärtel, Aili Pärtel-Beljajev, Mait Mägi, Aleksander Siimenson, Virgi Plaks, Jaak Lohvart, Tõnis Hiilaid ja Mika Minkkinen.

Assistentidena ja abilistena töötasid erinevates komisjonides: Jüri Eibak, Volli Aleksejev, Liivi Amor, Ahti Kriisa, Rain Hirv, Jaan Kalmus, Mait Mägi, Lauri Saks, Martin Hein, Tõnu Mäepalu, Tauno Ruuder, Alar Kuusik, Väino Lill, Eiki Hansar, Lauri Sõitja, Olev Kuuse, Ivo Kuningas, Sten Vahl, Egert Poll, Kalev Kübarsepp, Kristjan Laurmaa, Kert Niisuke, Martin Luks, Lauri Pever, Jaan Villak, Mervi Turunen, Jane Siigur, Andres Tooming, Eiko Kaldoja, Airek Kolju, Koit Kivikas, Kaido Kivikas, Kalev Pitsal, Jaak Jaanson, Meelis Niil, Veiko Esula, Mihkel Uudikas, Kerdo Torn, Ilmo Torn, Toomas Saar, Aivar Kokk, Priit Karu, Jüri Kaju, Aare Jaama, Ain Tuvikene, Kerli Kuusk, Viljar Saar ja Urmas Võro.

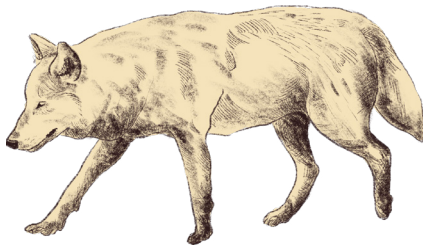
Lõplikud tulemused kinnitas rahvusvaheline hindamiskomisjon 13. aprillil 2019. aastal Põltsamaal. CICi poolt kinnitatud rahvusvaheline komisjon töötas koosseisus Janis Baumanis Lätist, Esa Hinkkanen Soomest ning Kaarel Roht ja Andres Lillemäe Eestist.

Ekspertidele ja abilistele, jahimeestele ja jahindusorganisatsioonide juhtidele suur tänu tehtud töö ja nähtud vaeva eest nii trofeede esitamisel, markeerimisel ja hindamisel kui ka

hilisemal tulemuste täpsustamisel.

Eestis hinnatud trofeede hulgast tuli mitu uut tipptrofeed. Üheks tipptrofeeiks osutus Läänemaa jahimehe Ago Koogase 2018. aastal Haapsalu jahipiirkonnast kütitud šaakali kolju, mis hinnati 27,95 CIC punkti vääriliseks. Metskitse uue tipptrofee omanikuks sai Varmo Veski Tartumaal Tammistu jahipiirkonnas 2018. aastal kütitud sokusarvede eest, mis hinnati 199,52 CICi punktiga. Varasem rekord pärines 2016. aastast, mil Mati Kogeri kütitud sokusarved hinnati 196,58 CIC punktile. Lisaks tunnustati tipptrofeeiks Mihkel Kauberi Saaremaal Mustjala jahipiirkonnas 2018. aastal kütitud punahirve sarved, mis sai komisjonilt kokku 241,29 CIC punkti.

Kokku mõõdeti 1933 medaliväärset trofeed, millest 404 hinnati kuldmedalile, 669 hõbemedalile ja 860 pronksmedalile. Komisjonides hinnati kokku 859 metskitsesarve, 419 punahirvesarve, 169 koprakoljut, 115 põdrasarve, 108 metsseakihva, 51 šaakali koljut 47 mägrakoljut, 41 rebasekoljut, 34 hundikoljut, 20 karukoljut, 12 ilvesekoljut, 10 hundinahka, 10 karunahka, 8 kährrikoljut ja 3 ilvesenahka. Välismaistest liikidest hinnati 11 muflonisarve, 4 valgesaba-hirvesarve, 4 Hiina vesihirvekihva, 2 kabehirvesarve, 1 põhjapõdrasarved, 1 Blesbokisarved, 1 Izjubrisarved, 1 kahvipühvlisarved, 1 valgesaba-gnuusarved, 1 hariliku võsadukerisarved.

Sokusarvede stend jahitrofeenäitusel. Foto: EJS.

Üle-eestiline jahitrofeenäitus Põltsamaal

18. aprillist kuni 18. maini sai Põltsamaa lossis näha jahitrofeede näitust, kus eksponeeriti nii Eesti jahitrofeesid kui ka Euroopa suurimat hunditopiste kollektsiooni, aga ka väärarenguga loomade sarvi.

Kokku hinnati 1942 medaliväärset trofeed, mis on läbi aegade suurim hinnatud trofeede hulk. Näitusel sai näha metskitse-, põdra- ja punahirvesarvi; kopra-, šaakali-, rebase-, hundi-, karu-, ilvese-, kähriku- ja mägrakoljusid; metsseakihvasid, hundi-, karu- ja ilvesenahku. Välismaistest liikidest aga näiteks mufloni- ja valgesabahirvesarvi, Hiina vesihirvekihvasid jm.

„Tänavune trofeenäitus tuli hästi kokku ja palju toodi ka väärarenguga loomade sarvi, mida on huvitav vaadata,” selgitas jahitrofeede näituse peakorraldaja Andres Lillemäe. „Hulgaliselt on näha metskitse- ja punahirvesarvi, mis viitab nende isendite arvukuse tõusule, samas kui metssea- ja põdratrofeesid on mullusest tunduvalt vähem,” selgitas ta. „Hinnatud trofeedest on Põltsamaale toodud ligi kolmandik, mis on läbilõike praegusest ulukite seisundist,” lisas Lillemäe.

Foto: EJS.

Piirkondlikud näitused

• Näitus Kuressaare lossis

20. märtsil avati Saaremaal Kuressaare lossis jahitrofeede näitus. Näitusel nägi Saaremaal hinnatud jahitrofeesid. Lisaks kohalikele jahitrofeedele sai näha Euroopa suurimat hunditopiste kollektsiooni, mille omanikuks on tunnustatud taksidermist Janno Lang.

• Jahitrofeede näitus Rakvere lasteaias

25. märtsist 7. aprillini sai Rakvere Rohuaia lasteaia aatriumis näha jahitrofeede näitust.

Rakvere jahindusklubi on trofeenäitusi korraldanud pool sajandit. Seekord toodi Rakverre hindamiseks 333 trofeed, millest suur osa oli näitusel eksponeeritud. Suurem osa trofeesid olid pärit Ida- ja Lääne-Virumaalt ning Järvamaalt.

Näituse korraldamine lasteaias oli ehk üllatav, kuid Rakvere Jahindusklubi juhi Jaan Villaku sõnul väga hea ja õige valik: „Ma ei uskunud, et Rakveres on nii ilus koht. Trofeenäituste üks eesmärk on trofeede hindamine, teine eesmärk on metsaelu tutvustamine, õpetada lastele juba maast madalast säästlikku eluviisi, et järelkasv saaks aru looduse toimimisest. Inimese surve loodusele on väga suur. Jahimees on looduse üks kõige suuremaid hoidjaid ja kaitsjaid. Suur tänu Rohuaia lasteaiale selle võimaluse ja koostöö eest näitust korraldada!”

Näitust aitasid üles seada ja ehitada Mäetaguse jahiselt-

Trofeenäitus Rakvere Rohuaia lasteaias. Foto: Jaanus Vaiksoo.

si jahimehed Martin Mägi, Meelis Mägi ja Meelis Kallavus. Avamisel tunnustas EJSi tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe Rakvere jahindusklubi väga head tööd näituse korraldamisel ja trofeede hindamisel. Kohe olid ka esimesed lasteaiaühmad ulukitrofeesid (sarvi, nahku, koljusid ja topiseid) uudistamas.

Lääne-Virumaa tuntud looduse- ja jahimees Peeter Hussar jagas lastele teadmisi, millised loomad meie metsades elavad. Laekvere jahimeeste ühingu naiskütt Kadi Väärsi korraldas lastele jälgede ja nahkade tundmise mängu. „Kuna laps on loomult uudishimulik, siis kõige parem ongi läbi mängu loodust tutvustada,” selgitas Kadi, kes isegi on lapsest peale jahil käinud nii vanaisa kui ka isaga.

Meedia

Meedial ja kommunikatsioonil on tänapäeval kahtlemata väga oluline osa kogukondades, kuhu jahimehed on koondunud, aga ka ühiskonnas laiemalt. EJS paneb sellele aina enam rõhku, et olla nii ühiskondlikult pildis kui ka levitada oma sõnumit väljapoole. Kasutame selleks erinevaid strateegiaid ja väljundeid, et teha seda võimalikult laiapõhiselt ja läbipaistvalt.

Jahindusuudistega kursis olemiseks ja monitoorimiseks kasutame **keskkonda Station**, jahindusteavet ja -uudiseid edastame **kodulehe** kaudu. Aasta kohta koostame meediaplaani, et planeerida jahindusalaseid teavitusi. Lisaks anname toimuvast teada **pressiteate, eelinfo** ja **uudiskirja** vahendusel. Samuti kasutame suhtluseks ja infovahetuseks sotsiaalmeedia kanaleid: **Facebooki, Instagrami** ja **Youtube'i**.

Station

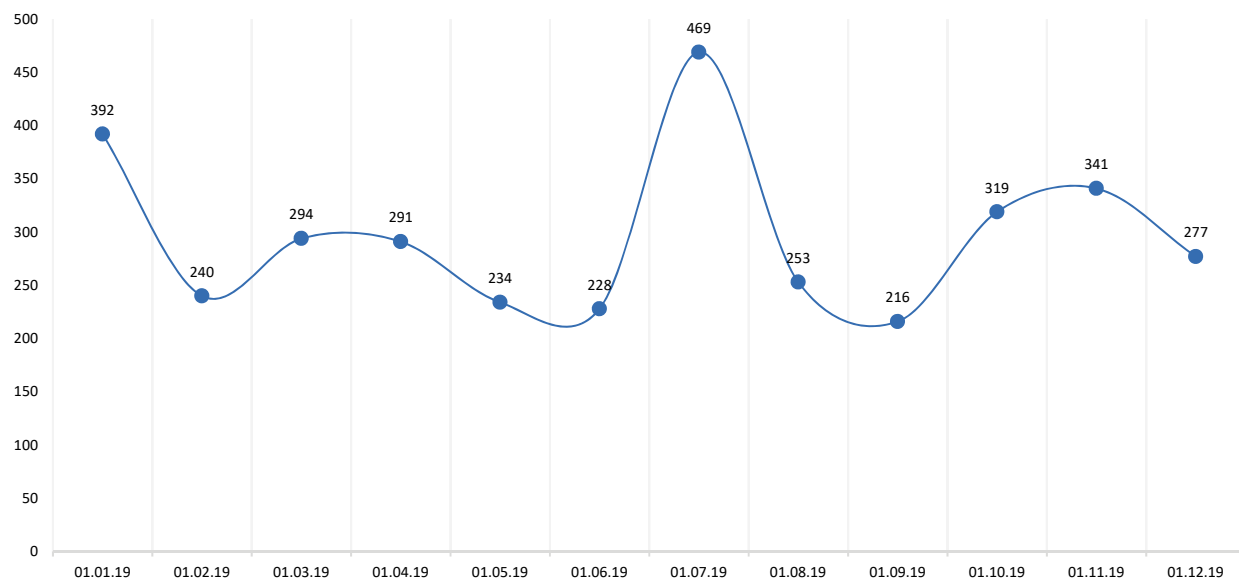
Station on meediamonitooringukeskkond, mis lubab jälgida meie oluliste sõnumite levikut üle kogu meediaruumi, kat-tes nii trüki-, veebi-, riigi- kui ka kohaliku meedia kanaleid, aga ka televisiooni- ja raadiosaated ning sotsiaalmeediat.

Station analüüsib meediakanalites meie valikul kolme teemavaldkonda. Nendeks on jahindus – võimaldab leida kõike valdkonnaga seonduvat; jahimeeste selts – seirab jahindusorganisatsioonide kohta käivat teavet; Loomus – võimaldab uuri-

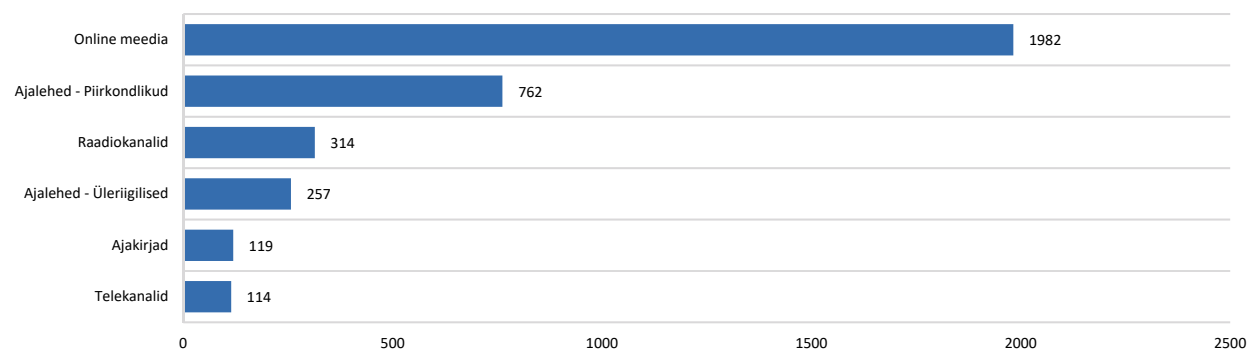
da, milliseid sõnumeid jahivastased levitavad.

2019. aastal on uudiste kajastusdünaamika jäänud vahemikku 200-500 lugu, selgub graafikust 6. Enim (469) kajastusi oli juulis. Ülejäänud aastal oli kajastusi vahemikus 200-300.

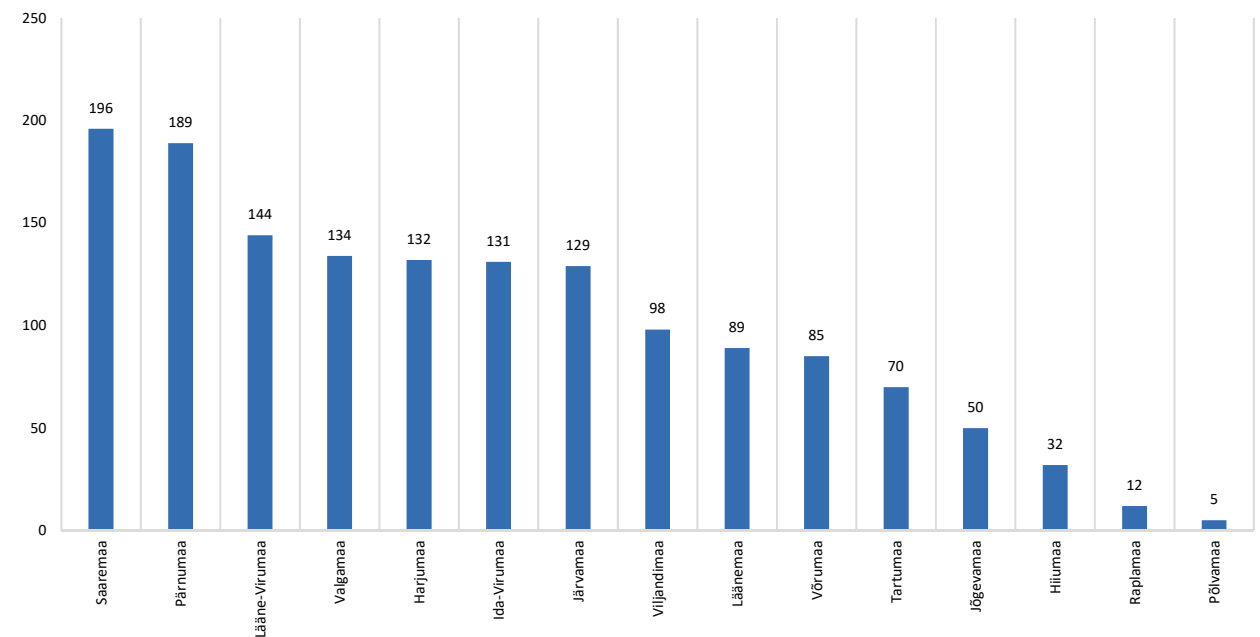
Graafikust 7 nähtub, et valdav enamus (1982 uudist) jahinduse meediakajastusi oli online- ehk veebimeedias. Rohkelt kajastust leidis ka piirkondlikes ajalehtedes, eriti aktiivsed on olnud Saaremaa (196 kajastust) ja Pärnumaa (189 kajastust) ajalehed, **vt graafikust 8**.

Graafik 6. Kajastusdünaamika kuude lõikes 2019. aastal.

Graafik 7. Jahinduse kajastused meediatüüpide järgi 2019. aastal.

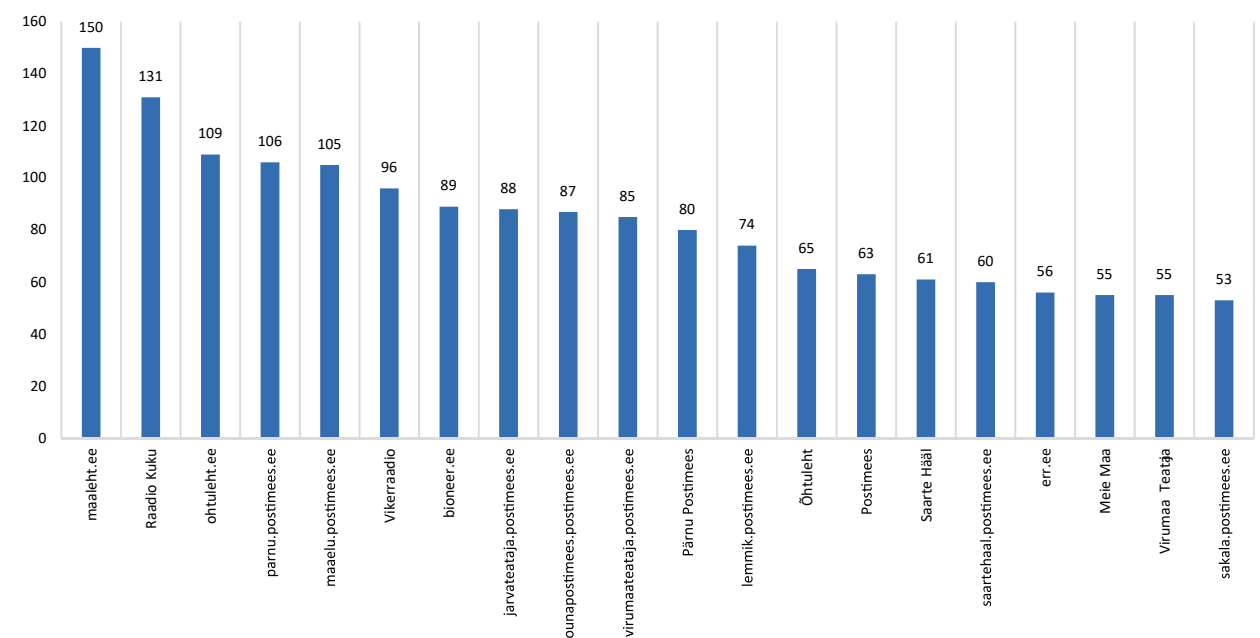

Graafik 8. Kajastus regionaalses printmeedias 2019. aastal.

2019. aastal kajastas meie teateid enim Maaleht. Aktiivselt on meid kajastatud ka Raadio Kuku ja Õhtuleht ning piirkondlikud veebiväljaanded (vt graafikust 9).

Enamik (~68%) kajastatavaid uudiseid oli 2019. aas-

tal graafiku 10 järgi seotud jahindusega (hõlmates jahikultuuri, -eetikat, jahilkäike jms), seejärel konkreetse jahiseltsi, -ühendusega (~26%) ning kõige vähem jahivastaste uudistega (~7%).

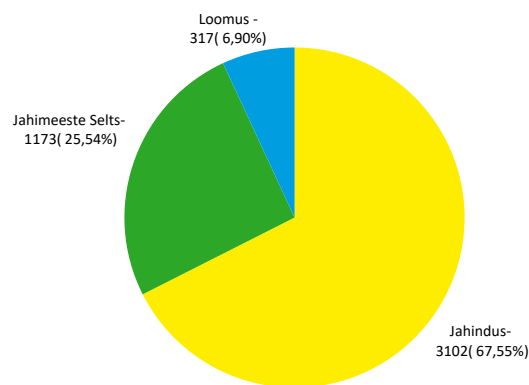

Graafik 9. Jahinduse meediakajastuste kanalite top 2019. aastal.

Monitooringusüsteem võimaldab ka Eesti Keele Instituudi emotsionaalse kõne korpuse abil tuvastada uudiste emotsionaalset tonaalsust.

Selle põhjal saab vaadata, kas uudis sisaldab vi-

ha, rõõmu, kurbust või neutraalseid ütlusi. 2019. aastal oli kajastuste tonaalsus sama möödunud aastaga. Graafiku 11 järgi olid valdav osa kajastustest neutraalsed (~64%), positiivset oli ~25% juhtudest ning negatiivset ~11%.

Graafik 10. Jahindusteemade kajastuste osakaal 2019. aastal.

Meediaplaan

EJS on kolmandat aastat järjest koostanud meediaplaani. See on tegevusplaan, mis kirjeldab, kuidas aasta lõikes toimub EJ-Sis meediaga suhtlemine ja milliseid erinevaid meetodeid selleks kasutatakse. Meediaplaan sisaldab ülevaadet kellele, miks, mida, millal ja kuidas kajastada. See võimaldab teatud sündmuste ja juhtumite kajastamist ette planeerida.

Meediaplaani kava koostades pani EJS paika kommunikatsiooni eesmärgid, sihtrühma, konkreetset sõnumid, kanalid ja vastutajad. Meediaplaan nõuab alati töö käigus korrigeerimist, mõned tegevused asendamist. EJSi meediaplaan sai suu- rel määral täidetud, ent esines ka mõningasi muudatusi ning et- te tuli ka ootamatuid sündmusi, mis vajasis kohe reageerimist.

Pressiteade

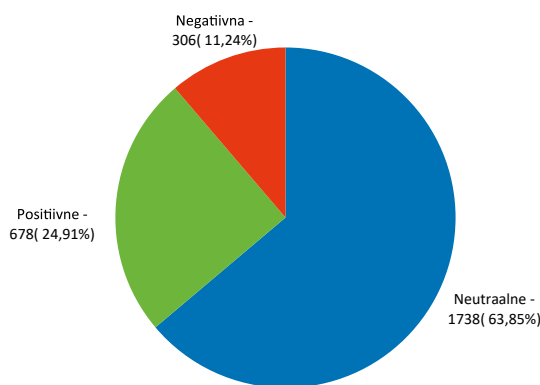
Pressiteade on kõige parem viis, kuidas organisatsioonis toimuvast avalikust teavitada. Selle kaudu jõuab meie sõnum kõige kiiremini ja efektiivsemalt laia publikuni.

Enamasti saadetakse pressiteateid, kui on öelda midagi uut, vaja täpsustada või ümber lükata saadud teavet EJSi seisukohta- de ja faktidega, anda taustinfot toimuva kohta, teadvustada ava- likkust või kedagi kusagile kutsuda.

2019. aastal saatsime pressiteateid kokku **18** korral, mis teeb kuus keskmiselt **1,5** teadet. Lisaks tegime pressiteateid koos- töös Veterinaar- ja Toiduametiga, Maanteeameti, Eesti Era- metsaliidu ja Eesti Jahispordi Liiduga. Pressiteated võimalda- sid meil hoida jahindusvaldkonda aktiivselt pildis, tõstatada ja käsitleda aktuaalseid jahindusteemasid meedias ning kujunda- da jahinduse mainet.

Eelinfo

Eelinfo ehk nädalainfo on organisatsioonis eeloleva sünd- mus- ja kohtumisalane teave. See on vajalik, et teavitada ja- hinduses toimuvast liikmeid, ajakirjanikke jt huvilisi. Eelinfo sisaldab mõnelauselist infot sündmuse sisu kohta ning sellega

Graafik 11. Jahinduste meediakajastuste emotsionaalsus 2019. aastal.

seotud isiku kontaktandmeid.

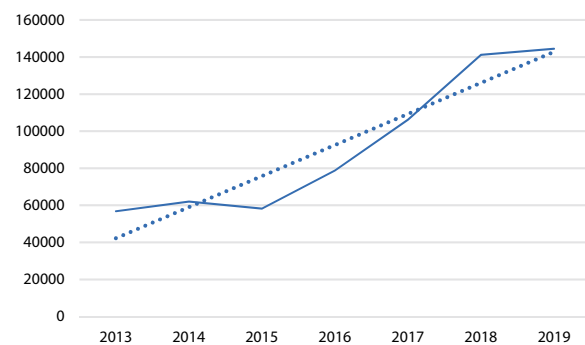
Põhiliselt kajastatakse eelinfos kohtumisi ja nõupidami- si, organisatsiooni arendusega seonduvat, avalikke üritusi (nt pressikonverents, näitus), esindusüritusi (nt seminarid, õppe- päevad), valmivaid uuringuid, publikatsioonide ilmunusi ja vä- lisvisiite. EJS alustas eelinfo edastamisega 2017. aasta märtsis ning need avaldatakse reedeti koduleheküljel.

Kodulehekül

EJSi koduleheküljel www.ejs.ee on mõeldud aktuaalse jahin- dusalase teabe edastamiseks. Koduleheküljele on EJS koon- danud kogu jahindusealase operatiivse teave, mis hõlmab jahindust nii Eestist kui mujalt. Lisaks praktilisele teabele: õi- gusaktid, jahitrofeed, koolitused jms, saab kodulehelt lugeda uudiseid jm aktuaalset teavet.

2019. aastal ilmus kodulehel kokku **874** uudist, mis teeb **29** uudist kuus ning **2,3** uudist päevas. See on mõnevõrra vähem kui 2018. aastal, mil ilmus 949 uudist.

Alates 2015. aastast on kodulehe külastatavus olnud tõusu- teel. Mullu oli külastajaid 144 466, kes vähemalt korra kodule- hel viibisid. See on 3237 inimest rohkem kui 2018. aastal. Ko- dulehe uudiste ja teadete vaatamisi oli möödunud aastal kokku 877 904, mis on rohkem kui 2018. aastal (866 281 vaatamist). Kodulehel viibimise aeg on jäänud stabiilselt 2 minuti piiresse.

Graafik 12. Kodulehe külastatavus aastal 2013-2019.

Enim (5050 inimest) külastati kodulehte 25. juulil, mida võib seostada tol päeval ilmunud uudisega, kus väidetavalt Hiiumaal hunt ründas inimest. Enim kodulehe vaatamisi oli 19. veebruaril, mil ilmus teade Lääne-Virumaal autoteele jooksvast hundist.

Aasta loetumad lood olid sel aastal seotud huntidega. Samu- ti pakkus lugejatele huvi sõraliste käekäik, jahitrofeede hinda- mine ja sigade Aafrika katk.

Sotsiaalmeedia

• Facebook

Facebook on aastatega populaarsust kogunud ning sealsed teated kõige kiiremini tavalugejani jõudnud. EJSi Facebooki jälgijate arv on jätkuvalt tõusutrendis, **2019.** aasta lõpuks kogunes sinna **6667** jälgijat. Seega lisandus aastaga 580 inimest (2018. a 6087 jälgijat).

EJSi Facebooki tegemisi jälgivad enim 25-34 aastased (19% neist mehed). 57% kogu jälgijaskonnast moodustavad samuti mehed. Enamik (6041) jälgijatest on eestlased, aga on ka soom- lasi, lätlasi, leedulasi, austraallasi, inglasi jt, kes hoiavad meie te- gemistel silma peal.

Kõige sagedamini külastati Facebooki neljapäeva hommikul kell 11. Kõige enam külastusi toimus 10. mail, mil meie Face- booki lehe postitus(ed) jõudis(sid) 11 031 inimeseni. Kõige enam vaatamisi (**40 852**) kogus koostöös Eksami Ekspert OÜga jahimeestele jt fännidele tehtud loosimine. Samuti vaadati roh- kelt ulukitega seonduvaid uudiseid, pilte rajakaameratest jm.

• Youtube

Youtube võimaldas jahinduse uudiseid tuua vaatajateni video- pildis. 2019. aastal avaldasime 61 videot, mida kuvati automaat- selt EJSi kodulehel.

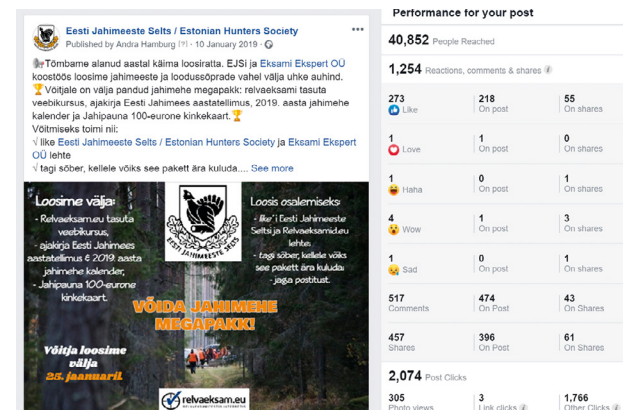
Videod sisaldasid intervjuusid nii kodu- kui välismaiste ja- hindusekspertide ja partneritega, vestlusi Europarlamendi kan- didaatidega, kokkutulekul toimunut, ulukite ja metsaelu jääd- vustusi, trofeede hindamist jm kasulikku jahindusalast infot.

• Instagram

Alates 2017. aastast on EJSil Instagrami (foto- ja videojagamis- keskkond mobiilirakenduses) konto. 2019. aastal jagasime ra- jakaamerapilte jm fotosid ning videoid ürituste ja jahimeeste tegemiste kohta. Aasta lõpuks kogunes sinna 948 jälgijat.

Kodulehe loetumad lood:

1. Kas Aidu karjääri uputatud on koer või kadunud hunt? – **12 131** vaatamist
2. Hunt ründas Hiiumaal inimest – **7189** vaatamist
3. VIDEO! Hunt jookseb Lääne-Virumaal sõiduteele – **7121** vaatamist
4. EJSi ja Keskkonnaagentuuri soovitusel pötrade valiklaskmiseks – **5349** vaatamist
5. Hundid mürdsid taas jahikoeri – **4465** vaatamist
6. SAK-i viirus möllab taas – **3775** vaatamist
7. Miks te neid metskitsi nii palju kütite? – **3422** vaatamist
8. Põltsamaal murravad hundid lemmikloomi – **3197** vaatamist
9. Pärnus hinnati rohkelt šaakali koljusid ning mõo- deti hooaja suurim sokusarv – **3148** vaatamist
10. Selgusid kokkutuleku laskevõistluse võitjad! – **3079** vaatamist

Facebooki vaadatuimad lood:

1. Jahimehe loos koostöös Eksami Ekspertiga – **40 852** vaatamist
2. Üks haruldane pilt ilvestest Pärnumaalt (rajakaame- ra foto) – **16 630** vaatamist
3. Karu Haljala vallas (video) – **13 641** vaatamist
4. Lääne-Virumaal jooksis päise päev ajal auto ees hunt (uudis) – **13 289** vaatamist
5. Uudistavad karud Ida-Virumaal Kohtla-Nõmmel (rajakaamera foto) – **12 841** vaatamist
6. Loodusfotograafil Raul Harrol õnnestus Läänemaal tabada šaakalit (foto) – **12 547** vaatamist
7. Viljandimaal jäi valge metssiga rajakaamerasse (uu- dis) – **10 863** vaatamist
8. Relvaluba muutub digitaalseks (uudis) – **10 021** vaa- tamist
9. Viimasel ajal on leitud Eestis mitmes piirkonnas taas värsket sigade Aafrika katku viirust (uudist) – **9987** vaatamist
10. Šaakalid on enim tekitanud kahju lambakasvatajate- le (uudis) – **9875** vaatamist

Trükised

Jahinduslike trükiste väljaandmine on alati moodustanud olulise osa EJSi tööst. 2019. aastal andsime taas välja mitmeid jahindusalaseid trükiseid. Need pakuvad lisaks küttidele järjest enam ka huvi mittejahimeestest loodussõpradele, mis annab selget tunnistust, et jahindus on endiselt oluline eluvaldkond ning seda tuleb ühiskonnas rohkem teadustada ja selgitustööd teha.

Ajakiri Eesti Jahimees

2019. aasta jooksul andis EJS välja ajakirja Eesti Jahimees kuus numbrit, mida saadeti otsepostitusena EJSi füüsilisest isikust liikmetele jt lugejatele.

Ajakirja tiraaž püsis endiselt 11 000 eksemplari ringis. Ajakirjas arutati jahinduse seotud probleeme, kajastati aktuaalseid ja hindusalaseid teemasid ja sündmusi, mh jahiseltside tegemisi. Samuti räägiti jahiohutusest, ulukite õnnetustest maanteedel, ulukipopulatsioonide käekäigust, ulukihaigustest, ulukiliha käitlemisest, haneliste heidutusjahist, aasta loomast ja linnust, lõksupüügist, vibujahtist ning jahist välismaal. Ajakirja olulisemaid teemasid käsitleti ka EJSi kodulehel.

Ajakirja väljaandmine on muude kaasaegsete teabekanalite kõrval endiselt EJSi üks tähtsamaid ettevõtmisi. Iga numbril toimuvad järeltoimused regulaarselt ajakirja toimetuskonnan koostöökud, kus arutatakse kajastatavaid teemasid ja koostatakse uue numbril plaan. Ajakirja rahastati osalt liikmemaksudest ning KIKi siht-
nantseerimislepingust.

Jahimeeste kalender 2019

EJSi trükiste üks suurprojekte on mitu aastat olnud jahimeeste kalender. 2019. aasta jahimeeste kalender pühendati väikeulukitele.

Kujunduselt uuenduskuuri teinud kalendri sisust leiab aga vana hea jahikalendri, jahiseltside kontaktandmed, päikese ja kuu momendid Paide horisondilt. Lisaks on kalendris märgitud jahindusega seotud tähtpäevad ja tähtjad.

Kalendri esikaant kaunistas Peeter Karaski foto vapilinnust – metsisest. Jahimeeste kalendris näeb kauneid ulukifotoseid tuntud ja andekatelt Eesti fotograafidelt Remo Savisaar, Ingmar Muusikus, Erik Mandre, Arne Ader ja Jüri Jõepera. Samuti andsid oma panuse noored tunnustatud fotograafid Karl-Ander Adami ja Eugen Kaur. Nagu ikka, oli ka jahimeestel võimalus oma pilte kalendri jaoks pakkuda. Valituks osutus Kalev Laasti halljäneste foto.

Suur aitäh ka meie reklaamijatele: Adavere Meat, Heino&Huntfish, Saare Uluk, Luha, Liiwimaa Lihasaaduste Wabrik, RMK, Arke Lihatoöstus, Möller Auto, Läti Safari klubi, Olerex, Vipis, Premia, Anome ja Matkasport!

Aastaraamat 2018

2019. aasta ilmus möödunud aastat kokkuvõttev aastaraamat, kust saab lugeda EJSi tegemistest ja sündmustest.

Lisaks värvikale välimusele leiab trükisest juba tavapärase teabe ja statistika EJSi ja jahinduse kohta 2018. aastal. Lugeda saab nii seltsi kui juhatuse tegemistest, halduslepingust, väliskoostööst jahinduses, meediatööst, sigade Aafrika katkust, küttimisest statistikast jm.

Õppeleht Sinu Mets

2019. aastal tegime taas kaastööd õppelehele Sinu Mets, mis ilmus neljal korral (aprillis, juunis, septembris ja novembris) ajalehe Postimees vahel. Trükis on saadaval ka elektroonilisel kujul Erametsakeskuse kodulehel (www.eramets.ee).

Sarnaselt varasemate aastatega oli jahinduse artiklite ja uudiste jaoks eraldatud spetsiaalne rubriik, kus käsitleti aasta jooksul järgnevaid teemasid: jahiohutus, jahitrofeed, ulukikahjustused, ulukite käekäik, ulukinahkade kasutus, liiklusõnnetused loomadega, vibujaht, jahikoerad ja ulukihaigused, sh sigade Aafrika katk.

Sigade Aafrika katk (SAK)

Sigade Aafrika katk (SAK) ei ole meie metsadest siiani veel kadunud. Siiski väheneb nakatunud metssigade arv järk-järgult. Kokku uuriti SAKi tunnuseid 4836 metsseal, neist 82 olid positiivsed (viirus+antikeha). SAK viirus tuvastati ainult kuuel loomal: Ida-Virumaal (4), Saaremaal (1) ja Läänemaal (1). 2018. aastal oli katkutunnustega isendeid 276, 2017-ndal 866, 2016-ndal aga 1568.

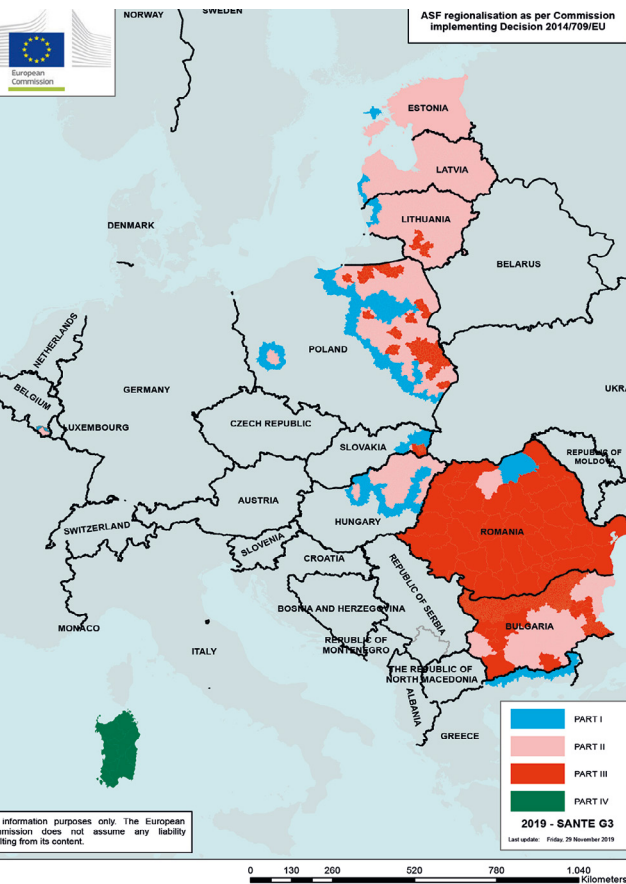
Alates 2014. a on SAKi farmidest eemale hoidmiseks rakendatud rangeid bio-ohutusnõudeid ning metssigade populatsiooni vähendamise tulemusena on SAKi levik meie metsades pidurdunud. Juba teist aastat järjest ei leitud ühtegi katkujuhumit farmis. Viimane katkuleid Eesti koduseafarmis oli 2017. aasta septembris. Üksikud haigusleiud metssigade hulgas näitavad aga seda, et sigade Aafrika katk on mingil määral endiselt ringlemas ja seetõttu ei tohi valvsust kaotada.

Viie aastaga on ära tehtud suur töö ning selle tulemusel on SAKi farmidesse leviku risk vähenenud. Metssigade teadliku küttimisega on oluliselt vähendatud arvukust. Võrreldes 2014. aastaga, mil SAK jõudis Eestisse, on metssigade arvukus meie metsades vähenenud üle 6 korra.

SAK positiivsete metssigade arv on jäänud sellel aastal alla kolme protsendi uuritud metssigadest. Enim katkujuhumeid Eestis oli 2019. aastal Harju- ja Saare maakonnas - 11 SAK isendit. 80 katkutunnustega isendit oli kütitud, lisaks kaks surnuna leitud või hukatud SAK tunnustega. SAKi leidude vähenemist võib seostuda seakatkest tingitud populatsiooni märgatava vähenemisega.

Maakond (proovivõtu koht)	Kokku SAK positiivseid loomi	Kütitud	Surnuna leitud/ hukatud
Harju maakond	11	11	
Hiiu maakond	0		
Ida-Viru maakond	8	6	2
Jõgeva maakond	1	1	
Järva maakond	3	3	
Lääne maakond	8	8	
Lääne-Viru maakond	5	5	
Põlva maakond	4	4	
Pärnu maakond	8	8	
Rapla maakond	8	8	
Saare maakond	11	11	
Tartu maakond	4	4	
Valga maakond	1	1	
Viljandi maakond	7	7	
Võru maakond	3	3	
KOKKU	82	80	2

Tabel 4. Sigade Aafrika katku leiud metssigadel 2019. aastal. Allikas: Veterinaar- ja Toiduamet.

Kaart 3. Euroopa Liidu kehtestatud tauditsoonide piirid.

Kaart 4. Sigade Aafrika katku kitsendustega tsoonid Eestis haldusüksuse piir. Sinine ala – I kitsendustega tsoon. Helepunane ala – II kitsendustega tsoon.

Maakond	Maetud	Konteinerisse viidud
Harjumaa		14
Hiiumaa	1	
Ida-Virumaa		7
Jõgevamaa		
Järvamaa		2
Läänemaa	1	4
Lääne-Virumaa		6
Põlvamaa	1	4
Pärnumaa	3	13
Raplamaa	4	6
Saaremaa		9
Tartumaa		4
Valgamaa		4
Viljandimaa	7	2
Võrumaa		2
KOKKU	17	77

Tabel 5. Metssigade matmine ja konteinerisse paigutamine 2019. aastal. Allikas: Veterinaar- ja Toiduamet.

Seakatk on levinud 12 Euroopa riiki. Nii Serbias kui Bulgaarias on olukord väljunud kontrolli alt ning siiani otsitakse tauditõrjeks toimivaid lahendusi. Samuti on seakatk levinud jõudsalt Aasias.

Alates 2015. aastast on jahimehed tauditõrjemeetmena matnud metssigu. Matmise projekt toimub EJSi ja VTA koostöös. Kokku maeti VTA andmetel 2019. aastal 17 metssiga, mis on võrreldes varasemate aastatega oluliselt vähenenud (2018. a 23, 2017. a 241, 2016. a 1465 isendit). Lisaks paigutati konteinerisse 77 rümpa, mis on poole vähem kui 2017. aastal (279 rümpa).

Aasta	Uuritud metssigade arv	SAK pos metssigade arv	neist SAK viiruse leiuga metssigade arv
2014	1056	73	73
2015	9565	1095	1005
2016	15 978	1570	1277
2017	9574	866	590
2018	4961	284	58
2019	4836	82	6

Tabel 6. SAK-ile uuritud ja neist positiivsete ning viirusele positiivsete metssigade arv 2014–2019. Allikas: Veterinaar- ja Toiduamet.

Teadlased leidsid vaktsiini sigade Aafrika katku vastu

Euroopa teadlased loodavad, et tulevikus saab SAKi vastu metssigu immuniseerida vaktsiiniga, mida on võimalik neile manustada sööda kaudu.

Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi direktori asetäitja sõnul läheb vaktsiini tootmiseni aga aega veel vähemalt viis aastat.

Madriidi ülikooli ja Euroopa Liidu referentlabori (INIA-CISA) teadlaste koostöös läbi viidud uuring näitas, et metssigu saab SAKi vastu immuniseerida uue suukaudse vaktsiiniga, mida antakse neile söödana, vahendas Sciencedaily uudisteportaali Frontiersi teadusartiklit.

„Sigade Aafrika katk on seakasvatusektorile väga suur probleem,“ ütles Madriidi ülikooli teaduskeskuse VISAVET teadur ning uuringu kaasautor dr Jose Angel Barasona. Tema sõnul näitas läbi viidud uuring esimest korda suukaudse vaktsiini efektiivsust metssigadel. „Uuring näitas, et metssigade suukaudne vaksineerimine andis 92% kaitse Aasias ja Euroopas ringleva kõrge patogeensusega tüve vastu,“ kommenteeris ta.

SAK on levinud praeguseks juba rohkem kui 55 riigis, sh ka Hiinas, kuhu on koondunud peaaegu pool maailma seakasvatustevõtetest. SAKi vastase vaktsiini väljatöötamist on siiani takistanud haigust põhjustava viiruse keerukas iseloom, ebaapiisavad teadmised immunoloogiast ning vaktsiini tootmisega seotud tehnilised raskused.

Läbimurre saabus 2017. aastal, kui EL-i referentslaboris Madriidis isoleeriti Lätis Rietumpierigas kütitud metssealt võetud proovist senisest erinev, vähem tõvestav SAK viiruse tüvi.

„See oli nõrgalt virulentne tüvi, mis võimaldas meil toota vaktsiini,“ selgitas Barasona. „Kui me oma laboratooriumis selle viirustüvega metssigu nakatasime, ei ilmnenud loomadel haiguse kliinilisi sümptomeid ning tekkinud antikehad kaitseksid loomi kõrge virulentsusega viirustüvede vastu.“

Immuunsust saab edasi kanda otsekontakti kaudu

Läbiviidud katsest selgus, et suukaudselt vaktsineeritud loomade kontaktis olnud loomad saavutasid samuti immuunsuse. „Vaktsiini n-õ levitamine loomade kontakti kaudu võib aidata tulevikus vähendada vaktsiini tootmise ning manustamisega seotud kulusid,“ selgitas Barasona.

„Kui vaktsiini välja töötamine õnnestub, võib see aidata leevendada SAKi kontrollimatut levikut nii Euroopas kui Aasias, nagu oli sigade klassikalise katku puhul,“ väitis teadlane.

SAKi vaktsiini väljatöötamisega läheb aastaid

„SAK viiruse vastu on vaktsiini üritatud välja töötada juba aastakümneid, kuid seni edutult,“ teatas Imbi Nurmoja, Veterinaar- ja Toidulaboratooriumi direktori asetäitja loomahaiguste alal. „Küsimus ei ole mitte arendajate kesistes võimetes ja tahtmises, vaid selles, et haigust põhjustav viirus on geneetiliselt väga keeruline.“

„Antikehad, mis metsseal tekivad, ei ole viirust neutraliseerivad ning viiruse n-õ „tööstuslik tootmine“ vaktsiini valmistamiseks on tehnilistel põhjuselt väga komplitseeritud,“ kommenteeris Nurmoja. Vaktsiini seni edutu väljatöötamise põhjuseid on veelgi. „Kasvõi see, et metssigade tarbeks on hädasti vaja suukaudselt manustatavat vaktsiini, mis komplitseerib tööd veelgi,“ ütles ta. Otsingud ja katsetused aga jätkuvad mitmetes tunnustatud instituutides.

„Teadusartikkel kirjeldabki ühe vaktsiiniprototüübi esmas- te katsete tulemusi, mis tunduvad üsna paljulubavad,“ selgitas Nurmoja ja lisas, et „siiski on tegemist esmase katsega, mis nagu artikli lõpus öeldakse, vajab jätku. See tähendab, et minimaalne võimalik aeg sobiva prototüübi leidmisest kuni reaalse tootmise ja turustamiseni on minimaalselt 5-7 aastat.“

SAKi nõupidamised ja infomaterjalid:

- 3. aprillil külastasid Rootsi veterinaarameti esindajad Diana jahiseltsi, et uurida sigade Aafrika katku seisut Eestis ning jahimeeste kogemusi sel alal.

Taudilevikust ja -tõrje ajaloost Eestis ning jahimeeste kogemusest andis ülevaate EJSi tegevjuhi asetäitja Andres Lillemäe. Tauditõrjevahendeid ning jahiseltsi tutvustas Diana jahiseltsi esimees Jaan Luks. Rootsi veterinaarid esitasid hulganisti küsimusi, samuti tunti huvi asutuste vahelise koostöö ning jahimeeste motiveerituse vastu katkutõrjumisel.

- Juunis andis Euroopa jahindusorganisatsioon FACE välja ühised soovitusettepanekud SAKi ettevalmistamiseks ja selle tõrjumiseks.

SAKi jaoks mõeldud ühtsed soovituspunktid on mõeldud nii jahihühendustele kui jahimeestele. Ettepanekutes on välja toodud bioohutuse ja kommunikatsiooni olulisus, teadmiste ja oskuste parendamine SAKi alal, monitoorimine jms.

Diana jahiseltsi majas tutvuti SAKi tõrjevahenditega ning räägiti jahimeeste kogemusest. Foto: EJS.

Dokumenti on võimalik vaadata QR-koodi kaudu.

- 12. juunil toimus Tallinnas EJSi majas jahiseltside esindajate kohtumine Maaülikooli esindaja Kerli Mõtusega.

Teadlasel oli soov kuulda tegevjahimeeste arvamusi ning ettepanekuid olemasolevate SAKi tõrjemeetmete kohta. Koos rahvusvahelise töörühmaga Saksamaalt Friedrich-Loeffler'i instituudist viib Eesti Maaülikool samaaegselt Läti kolleegidega läbi arvamusuuringu Eesti jahimeeste seas.

Uuringu eesmärk on välja selgitada, mida jahimehed arvavad olemasolevatest SAKi tõrjemeetmetest, kas nad aktse-

Jahimehed arutlemas SAKi üle. Foto: EJS.

teerivad neid ja missugused võiksid olla paremini toimivad tõrjemeetmed.

Lisaks soovitakse teada saada, kui tõhus on hukkunud metssigadest teavitamine, kas see saaks olla parem ning mis motiveerib jahimehi hukkunud metssigadest teavitama.

Uuringu läbiviimiseks moodustati neljas Eesti piirkonnas (Saaremaal, Ida-Virumaal, Lääne- ning Lõuna-Eestis) kaks fookusgruppi, kus 4-6 jahimeest arutasid nende küsimuste üle.

- 13. septembril toimus SAKi infopäev Järvamaa Jahindusklubis.

Infopäevakorraldasid Järvamaa Jahindusklubi, VTA ja EJS. Sündmusel osalesid Järvamaa Jahindusklubi juhtkondade esindajad. Veterinaarameti esindaja Harles Kaup andis ülevaate SAKi arengutest maailmas, Euroopas ja Eestis.

Samuti rääkis ta riiklikest tauditõrje programmidest: linnugripi, hirvlaste kurtumushaigusest, marutõvest ja SAKist. Kaup kiitis jahimehi nendes programmides osalemise eest ja ütles, et sellest on riigile suur abi. VTA esindaja palus ka jahimeeste abi kurtumushaiguste programmis osalemiseks.

Seejärel esines Veterinaar- ja toidulaboratooriumi esindaja Katrin Mähar, kes andis ülevaate labori tööst. Ta näitas erinevaid statistilisi andmeid SAKi kohta ja vastas jahimeeste küsimustele.

Päeva lõpetas EJSi tegevjuht Tõnis Korts ettekandega esmatõtluskohtade meetmest. Ta vastas ka osalejate arvukatele küsimustele. Üks teravamaid teemasid oli ulukiseirajate poolt esitatud metskitse küttimismaht.

- 27. septembril toimus Pärnumaa Jahimeeste Liidus (PJL) infopäev, kus tutvustati SAKi arenguid Eestis ja maailmas ning ulukite esmakäitluskohtade meetme määruse eelnõu.

Infopäeva korraldasid PJL, EJS ja VTA ning Tartu veterinaarlaboratoorium. Päeva avas Pärnumaa JLi tegevjuht Eero Nõmm. Edasi rääkis EJSi tegevjuht Tõnis Korts ulukite esmakäitluskoh- tade meetme määruse eelnõust, mis oli saadetud kooskõlastus- ringile. Ta lubas, et kui määruse väljakuulutamise kuupäev on teada, antakse teada ka liikmesorganisatsiooni juhtide koosole- kust, kuhu kutsutakse asjaomased ametnikud. Sellel koosolekul antakse meetmest juba detailsem ülevaade.

Veterinaarameti loomatervise osakonna juhataja Harles Kaup tegi lühikäitluse SAKi arengutest maailmas, Euroopas ja Eestis. Kaup tutvustas riiklike tauditõrje programme: linnugripi, hirvlaste kurtumushaigust, marutõbe ja SAKi.

Kaup avaldas tunnustust jahimeestele nendes ettevõtmis- tes osalemise eest ja ütles, et sellest on riigile suur abi. Seejärel esines ettekandega Veterinaar- ja toidulaboratooriumi esi- daja Katrin Mähar, kes andis ülevaate labori tööst. Ta näitas erinevaid statistilisi andmeid SAKi kohta ja vastas jahimees- te küsimustele.

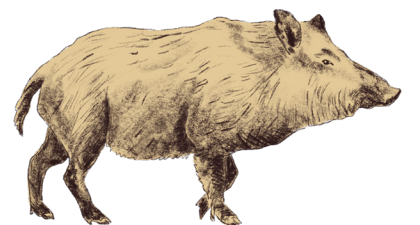

Atašeede delegatsioon EJSis. Paremt: Andres Lillemäe, Svetlana Jankovenko, Reili Kivilo, Alexandra Briner von Oeynhausen koos abikaasaga, Gertraud Fischinger ja Donal O'Donnell. Foto: EJS.

- 28. septembril külastasid EJSi Brüsselis asuvate veterinaar- ja toiduohutuse eest vastutavate atašeede delegatsioon.

Külalised Šveitsist, Austriast, Iirimalt ja Eestist tundsid huvi Eesti jahimeeste kogemuste vastu sigade Aafrika katkuga võitlemisel.

Seakatkust, selle levikust, kasutatud meetmetest ja jahi- meeste tegevusest taudi tõrjumisel Eestis ning lähiriikides andis põhjaliku ülevaate EJSi tegevjuhi asetäitja Andres Lille- mäe.

Eesti jahiulukid

Suurulukid

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomakeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Pöder	<i>Alces alces</i>	Hirvi	Elk, Moose (USA)	Elch	лось
Punahirv	<i>Cervus elaphus</i>	Saksanhirvi	Red Deer	Rotwild	благородный олень
Metskits	<i>Capreolus capreolus</i>	Metsäkauris	Roe Deer	Reh (Rehwild)	косуля
Metssiga	<i>Sus scrofa</i>	Villisika	Wild Boar	Wildschwein	кабан
Karu	<i>Ursus arctos</i>	Karhu	Bear	Bär	медведь
Hunt	<i>Canis lupus</i>	Susi	Wolf	Wolf	волк
Ilves	<i>Felis lynx</i>	Ilves	Lynx	Luchs	рысь
Hallhüljes	<i>Halichoerus grypus</i>	Harmaahylje	Grey Seal	Kegelrobbe	длинномордный тюлень

Väikeulukid

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomakeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Rebane	<i>Vulpes vulpes</i>	Kettu	Fox	Fuchs	лисица
Šaakal	<i>Canis aureus</i>	Šakali	Golden jackal	Goldschakal	(обыкновенный) шакал
Kährikkoer	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Supikoirra	Raccoondog	Marderhund	енотовидная собака
Mink	<i>Mustela vison</i>	Minkki	American Mink	Mink	американская норка
Tuhkur	<i>Mustela putorius</i>	Hilleri	Polecat	Iltis	(чёрный) хорь
Metsnugis	<i>Martes martes</i>	Näätä	Pine Marten	Baummarder	лесная куница
Kivinugis	<i>Martes foina</i>	Kivinäätä	Beech Marten	Steinmarder	каменная куница
Mäger	<i>Meles meles</i>	Mäyrä	Badger	Dachs	барсук
Kobras	<i>Castor fber</i>	Majava	Beaver	Biber	бобр
Ondatra	<i>Ondatra zibet hica</i>	Piisami	Muskrat	Biisamratte	ондатра
Halljänes	<i>Lepus europaeus</i>	Rusakko	Brown Hare	Feldhase	заяц-русак
Valgejänes	<i>Lepus timidus</i>	Metsäjänis	Northern Hare	Schneenhase	заяц-беляк
Kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Merimetso	Great Cormo rant	Kormoran	большой баклан
Rabahani	<i>Anser fabalis</i>	Metsähanhi	Bean Goose	Waldsaatgans	гуменник
Hallhani	<i>Anser anser</i>	Merihanhi	Greylag Goose	Graugans	серый гусь
Suurlaukhani	<i>Anser albifrons</i>	Tundrahanhi	Greater White-fronted Goose	Europäische Blässgans	белолобый гусь
Kanada lagle	<i>Branta canadensis</i>	Kanadanhanhi	Canada Goose	Kanadagans	канадская казарка
Valgepõsklagle	<i>Branta leucopsis</i>	Valkoposkihanhi	Barnacle Goose	Nonnengans	белощёкая казарка
Viupart	<i>Anas penelope</i>	Haapana	Eurasian Wigeon	Pfeifente	свиязь
Rääkspart	<i>Anas strepera</i>	Harmaasorsa	Gadwall	Schnatterente	серая утка
Piilpart	<i>Anas crecca</i>	Tavi	Eurasian Teal	Krickente	чирок-свистунок
Sinikaelpart	<i>Anas platyrhyn chos</i>	Sinisorsa (Heinäsaorsa)	Mallard	Stockente	кряква
Soopart	<i>Anas acuta</i>	Jouhisorsa	Northern Pin tail	Spissente	шилохвость
Rägapart	<i>Anas querque dula</i>	Heinätaavi	Garganey	Knäkente	чирок-трескунок

Eestikeelne nimetus	Ladinakeelne nimetus	Soomakeelne nimetus	Inglisekeelne nimetus	Saksakeelne nimetus	Venekeelne nimetus
Luitsnokkpart	<i>Anas clypeata</i>	Lapasorsa	Northern Shoveler	Löffelente	широконоска
Punapeavart	<i>Aythya ferina</i>	Punasotka	Common Po chard	Tafelente	красноголовый нырок
Tuttvart	<i>Aythya fuligula</i>	Tukkasotka	Tufted Duck	Reiherente	чернеть хохлатая
Mustvaeras	<i>Melanitta nigra</i>	Mustalintu	Common Scoter	Trauerente	синьга
Sõtkas	<i>Bucephala clan gula</i>	Telkkä	Common Goldeneye	Schellente	гоголь
Laanepüü	<i>Tetrastes bona sia</i>	Pyy	Hazel Grouse	Haselhuhn	рябчик
Faasan	<i>Phasianus col chicus</i>	Fasaani	Common Pheasant	Fasan	фазан
Nurmkana	<i>Perdix perdix</i>	Peltoppy	Grey Partridge	Rebhuhn	серая куропатка
Lauk	<i>Fulica atra</i>	Nokikana	Common Coot	Blässhuhn	лысуха
Tikutaja	<i>Gallinago galli nago</i>	Taivaanvuohi	Common Snipe	Bekassine	бекас
Metskurvits	<i>Scolopax rusti cola</i>	Lehtokurppa	Eurasian Woodcock	Waldschneppte	вальдшнеп
Naerukajakas	<i>Larus ridibundus</i>	Naurulokki	Black-headed Gull	Lachmöwe	обыкновенная чайка
Kalakajakas	<i>Larus canus</i>	Kalalokki	Mew Gull	Sturmmöwe	сизая чайка
Hõbekajakas	<i>Larus argentatus</i>	Harmaalokki	Herring Gull	Silbermöwe	серебристая чайка
Merikajakas	<i>Larus marinus</i>	Merilokki	Great Black backed Gull	Mantelmöwe	морская чайка
Kodutuvi	<i>Columba livia domestica</i>	Kesykyyhky	Domestic Pigeon	Haustaube	сизой голубь
Kaelustuvi	<i>Columba palum bus</i>	Sepelkyyhky	Common Wood Pigeon	Ringeltaube	вяхирь
Hallrästas	<i>Turdus pilaris</i>	Räkättirastas	Fieldfare	Wacholderdrossel	рябинник
Künnivares	<i>Corvus frugile gus</i>	Mustavaris	Rook	Saatkrähe	грач
Hallvares	<i>Corvus corone cornix</i>	Varis	Hooded Crow	Nebelkrähe	серая ворона

Jahiulukite kütmine Eestis 2019/2020 jahihooajal

Liik	Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa
Pöder	666	145	464	288	384	475	535	214
Punahirv	0	341	4	4	1	0	62	1
Metskits	1949	353	1094	2268	1385	1709	2351	2091
Metssiga	230	1285	214	85	181	84	180	202
Pruunkaru	5	0	12	10	7	0	10	1
Hunt	3	0	5	3	9	3	2	4
Ilves	0	0	0	0	0	0	0	0
Hallhüljes	1	0	0	0	0	0	0	0
Šaakal	1	0	0	0	0	16	0	0
Rebane	323	95	189	273	172	308	220	219
Kährik	373	158	334	418	269	555	315	151
Metsnugis	108	89	62	80	88	116	78	53
Kivinugis	4	0	6	1	5	0	3	3
Tuhkur	8	0	8	23	13	1	11	4
Mink	6	0	2	14	2	5	2	5
Mäger	9	0	7	7	3	5	9	6
Saarmas	3	0	1	9	3	0	2	4
Halljänes	79	0	61	93	67	119	137	38
Valgejänes	9	1	70	27	18	0	21	7
Kobras	501	28	669	430	262	279	350	388
Ondatra	0	0	0	0	0	0	0	0
Laanepüü	0	0	19	6	3	5	0	1
Nurmkana	14	0	0	0	0	0	0	0
Faasan	0	0	0	0	0	53	17	0
Metskurvits	5	1983	44	0	35	85	4	0
Tikutaja	0	0	0	0	0	0	0	1
Kaelustuvi	171	27	124	21	0	96	26	1
Kodutuvi	24	19	51	7	9	163	57	2
Hallvares	48	105	45	7	0	105	17	20
Künnivares	1	4	11	0	0	11	14	0
Ronk	0	0	0	0	0	0	3	0
Hallrästas	3	0	134	0	0	32	73	2
Hõbekajakas	0	0	0	0	0	0	0	0
Merikajakas	0	0	0	0	0	0	8	0

[illegible]

Liik	Harjumaa	Hiiumaa	Ida-Virumaa	Jõgevamaa	Järvamaa	Läänemaa	Lääne-Virumaa	Põlvamaa
Naerukajakas	0	0	0	0	0	0	0	0
Kalakajakas	0	0	0	0	0	1	5	0
Lauk	2	11	45	0	0	0	0	0
Kormoran	7	156	1	0	0	7	1	0
Hallhaigur	0	0	0	0	0	1	0	0
Rabahani	56	11	245	34	169	181	270	4
Suur-laukhani	25	16	136	13	34	80	89	7
Hallhani	38	34	101	27	31	158	40	0
Valgepõsklagle	69	260	179	0	21	905	370	2
Kanada lagle	0	12	1	0	0	2	0	0
Haned kokku	188	333	662	74	255	1326	769	13
Viupart	138	112	445	1	0	107	13	0
Rääkspart	18	13	33	0	0	31	5	0
Piilpart	94	248	43	1	0	301	21	4
Sinikaelpart	421	394	425	146	27	576	180	102
Soopart	12	26	4	0	0	36	1	0
Rägapart	4	26	11	0	0	2	6	0
Luitsnokkpart	5	25	25	0	0	18	12	0
Punapeavart	0	0	0	0	0	5	0	0
Tuttvart	0	5	2	0	0	0	8	0
Hahk	0	0	0	0	0	0	0	0
Aul	0	0	0	0	0	0	0	0
Mustvaeras	0	0	0	0	0	0	0	0
Sõtkas	5	9	6	0	0	10	4	2
Pardid kokku	697	858	994	148	27	1086	250	108

Pärnumaa	Raplamaa	Saaremaa	Tartumaa	Valgamaa	Viljandimaa	Võrumaa	EV 2019/2020 küttimeine kokku	EV 2018/2019 küttimeine kokku	EV 2017/2018 küttimeine kokku
0	0	4	0	0	0	0	4	8	4
0	0	3	4	0	0	0	13	55	9
1	0	13	5	8	4	0	89	78	60
264	0	248	1	4	0	1	690	909	778
0	0	0	0	0	4	0	5	17	5
154	48	70	45	3	54	2	1346	1985	2586
78	22	40	82	3	27	0	652	714	1525
51	16	133	4	9	21	14	677	933	1024
22	45	317	2	0	2	0	2194	4474	1355
21	0	3	0	0	0	0	39	9	44
326	131	563	133	15	104	16	4908	8115	6534
60	1	150	7	0	0	5	1039	1371	1434
8	0	64	0	0	0	0	172	86	63
255	2	524	19	7	2	1	1522	1527	1619
610	108	713	608	111	129	138	4688	5237	4605
14	0	115	4	0	0	0	212	336	390
13	0	96	0	0	0	0	158	95	146
36	0	64	18	0	0	0	203	233	252
0	0	2	0	0	0	0	7	2	3
0	0	0	0	0	0	0	15	29	18
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	75
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73	1	16	2	0	0	1	129	180	107
1069	112	1744	658	118	131	145	8145	9096	8712

Keskkonnainspektsiooni tagasivaade jahiohutuse aastale

Keskkonnainspektsioon alustas 2019. aastal 20 menetlust jahiohutuse nõuete rikkumise alusel ja see on üle kolme korra enam kui aasta varem. Kõigist jahiseaduse rikkumistest moodustasid jahiohutuse rikkumised 17%, mis on samuti märksa rohkem kui aasta varem. Seega, kuigi jahiohutusele pühendatud aasta on nüüd möödas, on relvade ohutule käsitlemisele vaja jätkuvalt suunata kõrgendatud tähelepanu.

Jahiohutuse rikkumised jagunesid neljaks. Kõige sagedamini eksiti jahieeskirja § 7 lg 2 vastu, mis sätestab, et transpordivahendis peab jahirelv olema laadimata ning püssikotis või kabuuris, v.a jahipidamisel paadist ning vahetult enne lasu sooritamist metsseajahil seisva mootoriga mootor- või maastikusõidukist. Laetud relva, millel olid kas padrunid rauas või oli relvale kinnitatud padrunitega salv, sõidukites hoidmist tuvastati 12 korral. Laskevalmis relva asetamine autosse on äärmiselt ohtlik, kuna laetud relva autosse pannes, sellega ringi sõites ja näiteks ühisjahi kogunemisel autost välja võttes ohustab relvaomanik nii ennast kui teisi läheduses viibijaid. Selline teguviis põhjustas 2018. aasta lõpus mitu jahionnetust, kus ühel eriti õnnetul juhul kaotas jahimees elu.

Jahieeskirja § 7 lg 2 täpsustab veel, et transportimisel peab relv olema püssikotis. Selle vastu eksiti kuuel korral. Jahieeskirja teeb küll erandi lubades ühisjahi laskekohtade vahetamise ajal hoida autos laadimata relva ka ilma kotita (jahieeskirja § 7 lg 4), kuid kõigil kuuel juhul oli tegu individuaaljahiga või jahile minekuga, kui relva transportimisele erandeid ei ole. Oli ka juhtum, kui laetud relva transporditi püssikotis, mis nagu eelpoolgi märgitud, on äärmiselt ohtlik.

2019. aasta sügisel Pärnumaal toimunud jahijärelevalve reidil avastati sõidukist laetud jahirelv. Foto: Keskkonnainspektsioon.

Seega, enne iga ühisjahi kogunemist ning autosõitu tuleb laadi- da relv tühjaks ja sõidu ajaks üldjuhul asetada kotti.

Jahimees peab alati enne lasu tegemist veenduma, et uluk, kelle suunas sihitakse, on tõepoolest see liik, keda küttima on tulnud. Eelmisel aastal leidis aset ka juhtum, kus jahimees halva nähtavuse ja hämaruse tõttu eksis ning küttis mägiveiseid. Ühtepidi on mõistetav, et ärevus ja adrenaliin, mis jahipidamisel uluki lähenedes tõuseb, suunab kiirele tegutsemisele, kuid kirjeldatud juhtumi puhul oleks pidanud võtma veel ühe sekundi ja veenduma, kelle suunas lask teha.

Jahipidamise koha valikul tuleb samuti pidada silmas hoonete lähedust. Kui maaomanik ei ole jahipidamist oma maal keelanud, tohib jahti pidada kuni 200 meetri kaugusel hoonest (jahiseadus § 25 lg 2). Piirangu eesmärk on lisaks inimese ohtu asetamise vältimisele maatüki omaniku huvide arvestamine, eelkõige tema omandi kahjustamise ja kodurahu häirimise vältimine. Sama nõue kehtib ka näiteks haavatud uluki jälitamisel. Kui 200 meetri piiri ületamine osutub mõne olukorra (jahisaduse äraviimine, haavatud uluki jälitamine/surmamine, jahipidamine uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks) tõttu vältimatult vajalikuks, tuleb sellest teavitada maaomanikku ning nendel seaduses nimetatud juhtudel ei või maaomanik oma maatükil viibimist keelata. Pikemalt on sellest kirjutatud Riigikohtu otsuses nr 4-19-2839 (18.12.2019), mida saab lugeda Riigi Teataja kohtulahendite otsingu abil.

Lisaks eelpool mainitud 20 jahiohutuse rikkumisele avastasime ka juhtumeid, kus jahipidamise käigus jäeti jahirelv teistele isikutele kättesaadavasse kohta. Ühel juhul oli relv kättesaadav alaealisele, teisel juhul jäeti relvad metsa puu najale ning mindi ise küttitud ulukit eemale autosse viima. Kumbki teguviis ei ole lubatud ja katkevad endas suurt ohtu. Jahipidamise ohutus on eelkõige jahimehe enda teha. Ohutut jahti!

Liivi Plumer,
peainspektor
Keskkonnainspektsioon

Liiklusõnnetused jahiulukitega

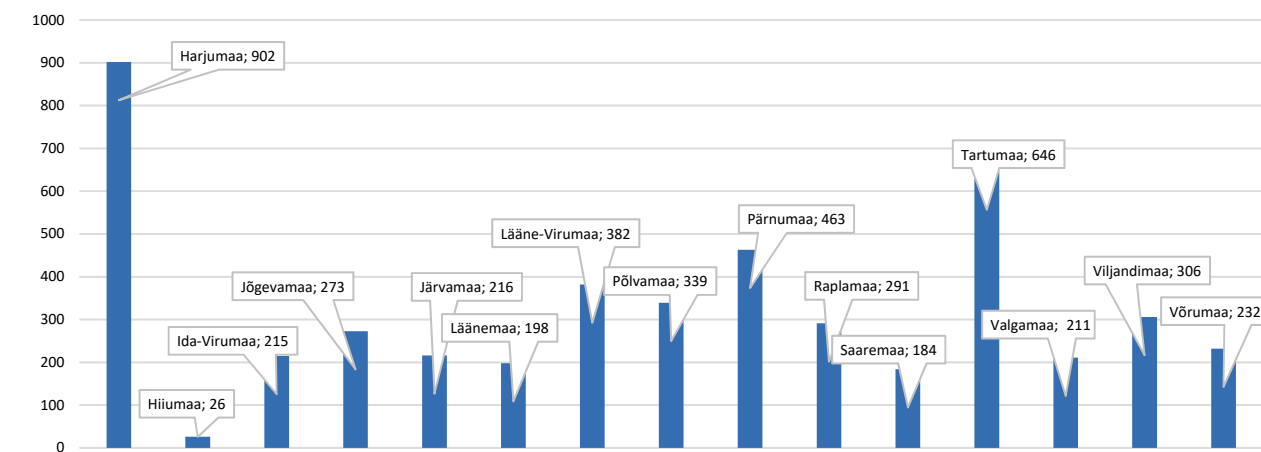
Ulukite ja liiklusvahendite kokkupõrkeid on jälgitud maailma eri paikades juba mitukümmend aastat. Eestis on riigikorra muutus üheksakümnendate alguses toonud kaasa nii erinevate riiklike- kui eraõiguslike organisatsioonide tekke. Koos ulukite arvukuse, eluviiside ja elutingimuste uurimisega on tõusnud autostumise tase, laienu- nud maanteed ja pikenenud teedevõrgud. Kõik see on viinud mitmeid organisatsioone vajaduseni pöörata ulukitele märksa enam tähelepanu oluliselt laiemas tähenduses kui vaid kokkupõrked ja hukkimised.

Valdavalt räägime küll uluksõralistest, kuid viimasel aastakümnel on kokkupõrgete arvu tõusu märgata ka kiskjatega kohtumistes. Selle põhjused ei ole kindlasti mitte arvukuses, vaid eelkõige seotud inimtegevuse intensiivistumisega looduskeskkonnas, kus pole põhjust rääkida vaid metsaraie temaatikast.

Aastat 2019 vaadates on paslik sisse tuua ka pikem tagasivaade, näiteks vahemikku 1985–87. Kasutan siinkohal austatud ja hinnatud uurija, toona Keskkonnateabe keskuses töötanud Jüri Tõnisoni koostatud ettekannet seminaril „Loomad ja maanteed Eestis. Probleemid ja lahendused. 12. mai 2010, Tallinn“ ja selles esitatud arve. Nendel aegadel korraldas liiklust Riiklik Autoinspektsioon (RAI), teateid ulukiõnnetustest kogus samuti RAI. Registreeritud teateid ulukite ja sõidukite kokkupõrgetest vaadates on siililegi selge, et veidi enam kui 20 aastaga on toimunud suured muutused.

Liik	RAI teated 1985–87	1313 teated 2008–2009	Kasv kordades
Pöder	61 - 76	214	3
Metskits	97 - 133	2343	17
Metssiga	31 - 45	249	6

Tabel 7. RAI ja KKI infotelefoni 1313 teated ulukiõnnetustest. Allikas: Jüri Tõnison. Ettekanne seminaril „Loomad ja maanteed Eestis, probleemid ja lahendused. Juhendi tutvustus.“ 12. mai 2010, Tallinn.

Graafik 12. Metskitsega juhtunud kokkupõrked teel. Allikas: Koostatud infotelefoni 1313 õnnetusjuhtumi kirjelduste alusel. Autor Urmas Salmu.

Tabelis 7 toodud arvud pole päris kindlasti täpsed, aga mõjuterendi hindamiseks piisavad. Kui aastal 2009 kütiti 4031 põtra, siis hukkunud enam kui 200 põtra moodustab 5% kütitud ulukitest. Enim on sagenenud kokkupõrked taas metskitsega. Kui samal 2009. aastal kütiti 15 716 isendit, hukkus liikluses umbes 2500 isendit, mis teeb statistilises mõõttes pea 16% kütitud ulukitest.

Juba ajalooks saanud 2019. aasta oli ulukitele maanteede ületamisel mõnevõrra väiksemate kadudega, seda just **põtra** silmas pidades. Kui **2018.** aastal on kirja pandud **407** juhtumit, siis **2019.** aastal vähenesid need pea poole võrra, peatudes **221** isendi juures.

Eelnenud numbrite juures räägime kokkupõrgete arvust, kus mõnel juhul võisid vigastatud ulukid ka eluga pääseda. Rongidega „sõbrustamine“ lõpeb väga sageli aga fataalsete tulemustega. Raudteedel kõige suurem hukkunute arv (9 põtra) tuli Harjumaa piirkonnast, Virumaal olevad raudteed neelasid 5 põdra elu, Viljandimaal 3, Järva-, Tartu- ja Põlvamaal jäi aga rööbastele 2 põtra.

Metskitsede kokkupõrked sõidukitega olid kõige arvukamad – rekordaastale kohaselt **4884** isendit, **2018.** aasta **4408** asemel. näeb, et maakondade arvestuses ei saa ka selles kurvas statistikas Harjumaaast keegi mööda, kirja sai 902 kokkupõrget. Tartumaa ei jää tiheda maanteede võrgu tõttu maha ja lisab arvestusse veel 646 isendit. Pärnumaal on Põhja-Lõuna suunaline magistraal, lisaks ka Pärnu-Rakvere maantee. Need kaks ja lisaks muud teed lisavad 463 metskitsega toimunud õnnetust. Virumaa arvestuses edestab Lääne-Virumaa oma idapoolset naabrit, vastavalt läänes 382 ja idas 215 hukkunud ulukit. Maakondadest veel: Põlvamaal 339, Viljandimaal 306 ning Saaremaal hukkus 184 ulukit. Vähihima hukkunute arvuga saab hakka Hiiumaa – 26 metskitse.

Selge on see, et teedevõrk, mida sõidukid aastas läbivad, ongi piirkonniti sedavõrd erinevad, et kõiki kõrvutamisi ei saa arvestada ühe ja sama ühikuga. Peamised tegurid on maantee- de võrgustik, sealne liiklustihedus ja asurkondade elujõulisuse

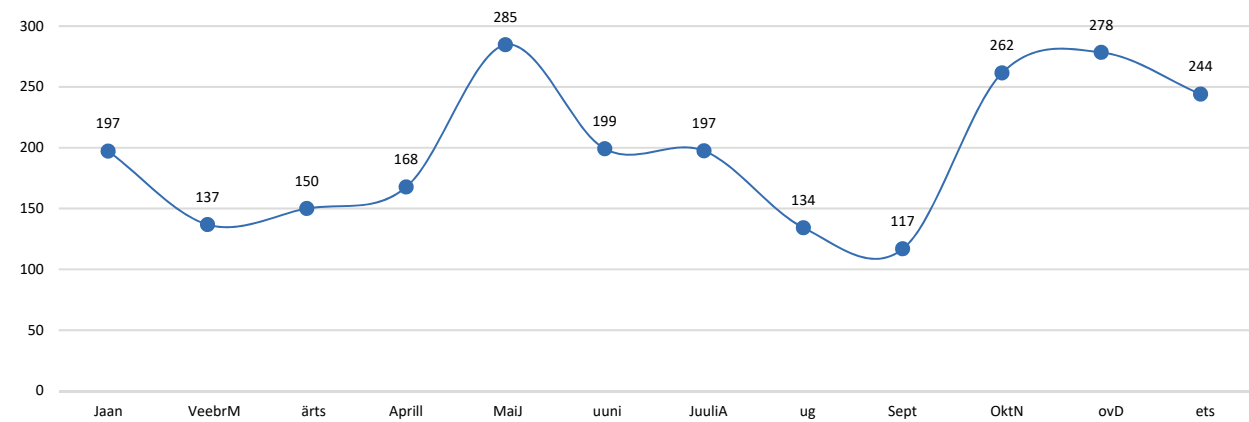

(taastootmise) võimekus. Alles siis tulevad mängu muud geograafilised ja looduslikud tingimused: söödabaas, inimtegevus jne. Inimasustuse laienemist ei pelga metskits aga ammugi, mõnele talumajapidamisele teevad aias ringi lippavad kitsed pigem rõõmu – seegi on osa maal elamise vóludest!

Metssea arvukus näitab metsades tõusu, kuid kas on nad liiklusega enam kohanenud või on neid saatnud Artemise kaitsev õnnistus, saame teada alles 2020. aasta kokkuvõtteid tehes.

Uluk/aasta	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Kokku
Pöder	222	205	171	179	178	135	222	319	407	221	2259
Päevas	0,61	0,56	0,47	0,49	0,49	0,37	0,61	0,87	1,12	061	
Metskits	2018	1436	1171	1317	1332	1712	2482	2916	4408	4884	23676
Päevas	5,53	3,93	3,21	3,61	3,65	4,69	6,8	8	12,08	13,38	
Metssiga	137	135	134	200	278	300	186	173	134	103	1780
Hirv	1		5	3	3	6	9	9	1	10	47
Ilves		6	1	1	1	2	2	2	11	6	32
Karu		2	1	1	2	3	3	2	6	10	30
Kokku	2378	1784	1483	1701	1794	2158	2904	3421	4967	5234	27824
Päevas	6,5	4,9	4,1	4,7	4,9	5,9	8,0	9,4	13,6	14,4	

Tabel 8. Ulukitega juhtunud õnnetused 2010–2019. Allikas: Koostatud KKI infotelefoni 1313 õnnetusjuhtumi kirjelduste alusel. Autor Urmas Salmu.

Graafik 13. Metskitse kokkupõrked teedel 2010–2019 kuude lõikes. Allikas: Koostatud infotelefoni 1313 õnnetusjuhtumi kirjelduste alusel. Autor Urmas Salmu.

Kuna hukuvate metskitsede hulk on Eestis arvukaim, vaatleme **graafikus 13** veel vaid keskmisi statistilisi arve, kus näeme, et läbi aastakümne on kevadine tallede hukumine ühe kuu kohta kõige massilisem, millegi muuga on hukumiste järsku tõusu raskem seletada. Seevastu suvekuudel, kui väheneb vajadus liikuda söögi, joogi ja magamiskohtade vahel, langeb ka teedel hukkunute hulk.

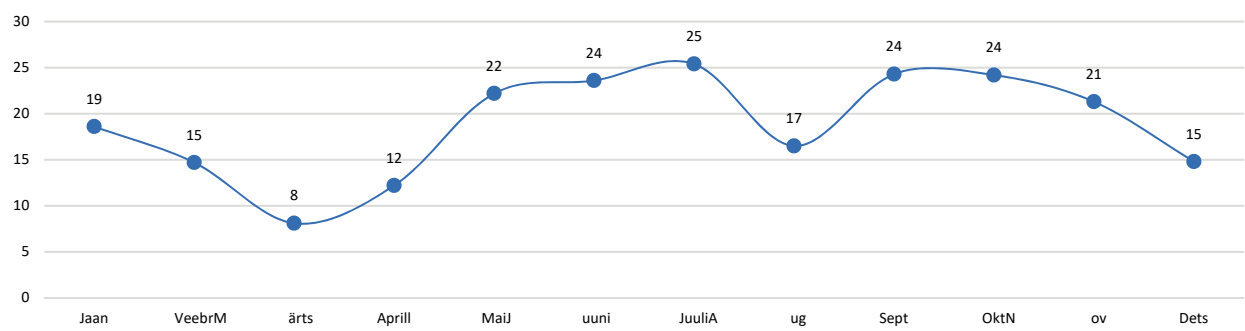
Graafiku 13 järgi tõuseb aga kokkupõrgete arv taas sügisel,

Praegu võime olla rahul, sest kaotused metssigade leeris on 103 isendiga 2019. aastal kümnendi madalaimad, nähtub tabelist 8.

Tabelis 8 kajastub aga ühes aastas keskmiselt liikluses hukuvate ulukite arv. Kui seda võrrelda hukuvate ulukite arvuga päevas (märgitud kollasega), näeme et metskitsede hulk on ot-seses korrelatsioonis kõikide liikide keskmisega, tänu oma kõige suuremale osakaalule.

eelkõige intensiivsema küttimehooaja tõttu, mis paneb liikuma pea kogu ulukiressursi.

Ülevaade poleks täiuslik, kui ei toodaks võrdluseks hooajalist ülevaadet ka põdra kohta. **Graafikust 14** näeb aastakümne keskmist – ühes kuus liiklusõnnetustes osalenud põtrade arvukust. Selle graafiku põhjal võib järeldada, et põdralehmade ja vasikate suurenenu liikumisvajadus koos teede ületamistega saab alguse aprilli teises pooles ja kestab juulini ning mõnevõr-

Graafik 14. Põdra kokkupõrke teedel 2010–2019 kuude lõikes. Allikas: Koostatud infotelefoni 1313 õnnetusjuhtumi kirjelduste alusel. Autor Urmas Salmu.

ra taandub augustis. Uus tõus saabub sügisel koos ühisjahihooaja algusega, mil kokkupõrked maanteedel sagenevad, päevane aeg lüheneb, asendudes hämaruse ja pimedusega. Kuna KKI infotelefoni 1313 numbrile edastatav info uluki soo ja isegi suuruse kohta ei pruugi olla tõene, siis on sugu jäetud juhtumite kirjelduste juures arvestamata.

Arvestades, et tänane arvepidamine näitab 2009. aastaga võrreldes veelgi suuremaid numbreid, seab see jahindusnõukogude ette päris tõsise küsimuse – kas tuleks arvukuse tasakaalupunkti määramisel ja piirkonna küttimehooaja kehtestamisel lähtuda (lisaks hinnangulisele arvukusele) ka maanteedele jäävast ulukiressursist? Julgen arvata, et jah!

Eestimaa looduse muutumine, mis ei toimu ju iseenesest, li-saks ulukitele soodsate elupaikade asendumine vähemsobivatega ning mitmesuguste ehitatud ja plaanitavate trasside rajamine kujundab metsaelanikele kindlasti uue olukorra. Kui valdav osa metsalindudest ehitab elupaigad puude okstele ja tüvedesse, siis maad mööda siblivad neljajalgseid vajavad elamiseks ja olemiseks erineva suurusega metsamassiive ja söödakohti.

Kui inimene on tunginud erinevatel põhjustel metsaelanike elupaikadesse, siis oleme küllap ka ise andnud põhjust viisijupile, mis juba ammuilma Kukerpillide poolt viisistatud: „...met-saloomad teadsid ammu juba, et välja antud inimjahi luba...“. Kas me sellist jahipidamist olemegi tahtnud?

Urmas Salmu,
EJSi „Ulukid teel“ projektijuht

Foto. Tõnis Korts.

Ulukikahjustused riigimetsas on vähenenud

Riigimetsa Majandamise Keskus esitas üheksale jahihühendusele kahjunõude 2019. aasta jooksul riigimetsas 23,5 ha tekkinud oluliste ulukikahjustuste eest, kus RMK-l tuleb kultuure täiendada või uuesti uuendada.

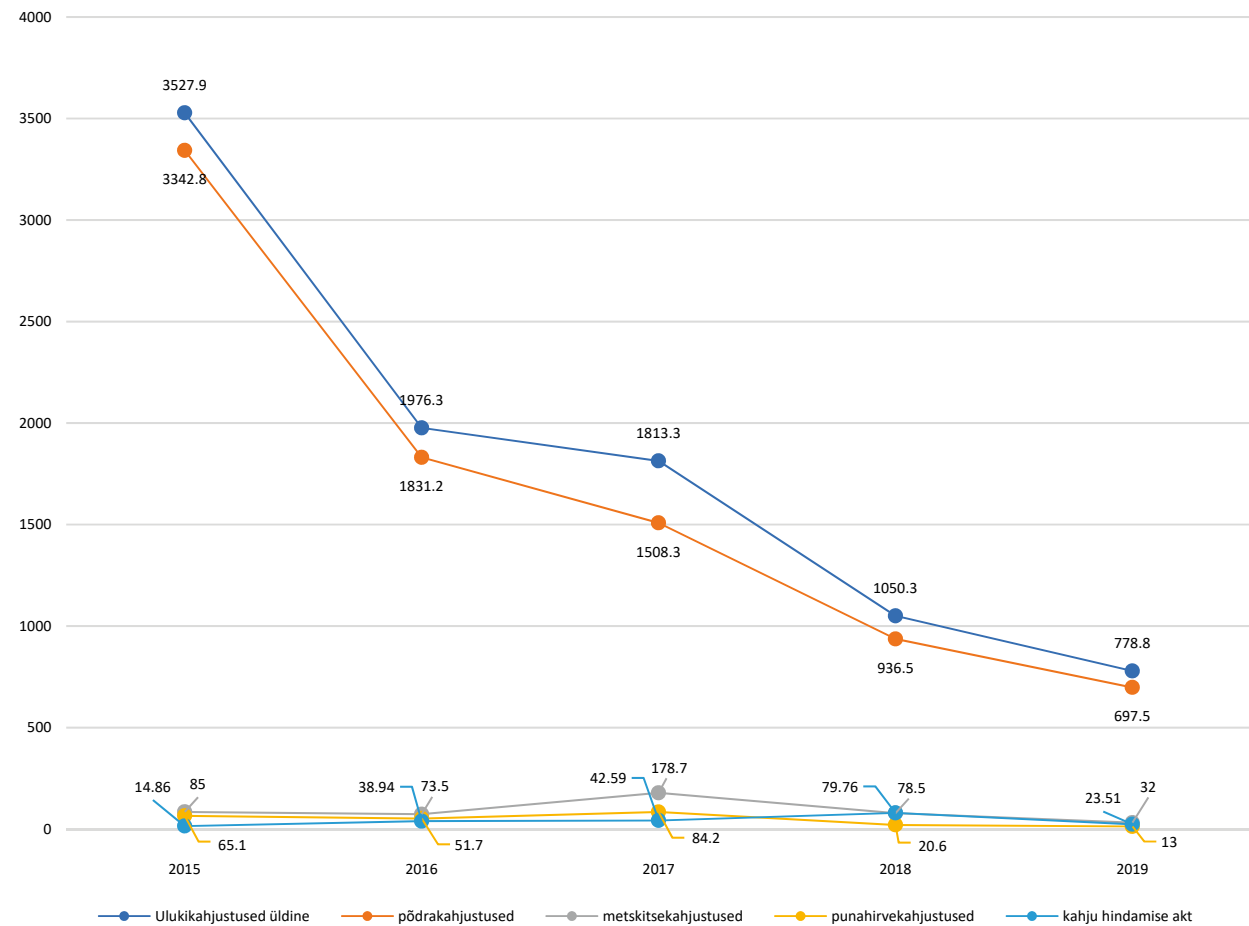
Võrreldes eelmise aastaga on esitatud kahjunõuete pindala vähenenud üle kolme korra, vähenedes 23,5 hektarini, selgub graafikust 15. Kokku hinnati 2019. aastal ulukikahju 9200 eurole, millest jahihühendused peavad tasuma 8000 eurot, sest katavad osa kulust oma tööga.

Kahjunõuete vähenemine on tulnud eelkõige põdra ja ka punahirve kahjustuste vähenemise arvelt, samas on metskitse kahjunõuded jäänud samale tasemele. Tõenäoliselt on põtrade ja punahirvede arvukus langenud Eestis tasemele, mis oluliste kahjustuste fooni hoiab riigimetsas talutaval tasemel. Metskitsekahjustuste püsimine eelneva aasta tasemel nõuaks küttemismahu hoidmist eeloleval jahiaastal vähemalt samal tasemel, arvestades ka 2019. aasta olematu talvega.

Foto: EJS.

Aastas lisandunud ulukikahjustuste pindala riigimetsas on aasta-aastalt vähenenud, olles **2019. aastal ca 780 ha**, selgub **graafikust 15. Oluliste kahjustuste pindala** on jäänud samasse suurusjärku, **430 ha**. Põhiliseks metsakahjustajaks on jäänud põder (87% juhtudest), kusjuures Jõgevamaa ja kogu Virumaa arvele langeb pea pool põdrakahjustustest. **Tabeli 9** järgi on

Graafik 15. Ulukikahjustused 2015.–2019. aastal hektari kohta. Allikas: RMK.

Maakonnad	Pöder	Punahirv	Metskits
Harjumaa	2,97		0,46
Hiiumaa	1,52	0,21	
Ida-Virumaa	42,54		
Jõgevamaa	97,26		0,99
Järvamaa	6,8		2,07
Läänemaa	13,99		
Lääne-Virumaa	42,33		0,71
Põlvamaa	26,61		4,38
Pärnumaa	46,78		0,68
Raplamaa	4,54		
Saaremaa	0	5,9	3,26
Tartumaa	36		4,86
Valgamaa	15,05		6,44
Viljandimaa	30,38		
Võrumaa	8,56		
KOKKU	375,33	6,11	23,85

Tabel 9. Ulukikahjustused maakonniti 2019. aastal, hektari kohta. Allikas: RMK.

punahirvekahjustusi täheldatud vaid saartel. Põlva-, Tartu- ja Valgamaa arvele langeb 2019. aastal olulistest metskitsekahjustest kaks kolmandikku.

Riigimetsa noortes metsades arvel olevate oluliste ulukikahjustuste pindala **2019. aasta** lõpus oli **3742 ha**, millele RMK-l tuleb metsakasvatuseks olulist tähelepanu pöörata.

Võrreldes oluliste kahjustuste olemit (noortes metsades näitab minimaalset langust) ja ulukikahjustuste lisandumist noortes metsades (langustrendis) võib kokku võtta, et ühelt poolt on kahjustuste olem vähenenud likvideeritud ulukikahjustuste tõttu, kuid teisalt on vähenenud ka registreeritud kahjustuste pindala.

Ilmselt on jahindusnõukogudes kokku lepitud ulukikahjustustel põhinevad küttemissoovitused hakanud andma tulemusi.

Jahihühenduste põdraarvukuse hinnangute ja Keskkonnaagentuuri küttemissoovituste alusel sõlmitavad põdra küttemiskokkulepped peaksid lähitulevikus üldjuhul jääma juurdekasvu piiresse. Põhikarja suurus peaks jääma alla 4 isendi 1000 ha metsamaa kohta, mis hinnanguliselt väldiks kahjustuste fooni suurenemist.

Analoogsed põhimõtted võiks kehtida ka punahirve kohta. Hirvekahjustuste marginaalsuse taustal riigimetsas peaks jätma vastutuse optimaalse küttemismahu rakendamiseks jahihühendustele. Tähelepanu peaks pöörama fikseeritud kahjustuste süvenemise vältimisele.

Arvestades, et metskitsest on saanud Eestis põhiline saakloom ilvesele ja hundile, jääb jahihühendustele mõnevõrra väiksem roll metskitse arvukuse reguleerimises.

RMK on aastaid kasutanud repellente metsakultuurides, kus kahjustuste tekkimise/süvenemise ohtu on hinnatud kõrgeks.

Meil pole teadmisi, palju tegelikult metskitsi Eestis on ja palju neid optimaalselt võiks jahimaadel olla. Metskitsede küttemist peaks jahipiirkonnas suunama just kahjustuskohtadesse, et vältida kahjunõuete suurenemist.

Jahiulukid

Hallhüljes

Lähtudes liigi seirearuannetest on hallhülge arvukus nii Eesti vetes kui ka kogu Läänemeres olnud pikemat aega tõusutrendis ja vältjendab pärast mõne aastast (näilist) seisakut või kerget langust taas tõusu.

2018. aasta lennuloendusel loendati Eesti territooriumil kevad-suvel lesilates karvavahetusel olevaid hallhülgeid kokku 5882, mis on viimaste kümnendite kõrgeim tulemus ja ületab 2017. aasta loenduse tulemust (3737 isendit) enam kui kahe tuhande isendiga. Keskkonnaagentuuri ulukiseire osakonna spetsialistid peavad selle üheks võimalikuks põhjuseks üle mitme aasta taaskord lennuloenduse ajal valitsenud soodsaid ilmastikuolusid.

2019. aasta paistis silma ka suurenenud huviga hülge kütamise vastu: kui varasematel aastatel kütiti kümmekond isendit aastas, siis möödunud hooajal 20 hallhüljest.

Hallhülge jahi küttemiskvoodiks on vastavalt liigi kaitse tegevuskavale kokku lepituna pakutud 1% eelmisel aastal loendatud isendite arvust. 2019. jahiaastaks määrati küttemismahuks 58 isendit, millest kütiti kokku 20, mis jääb samasse suurusjärku, mis möödunud jahiaastal (2018 kütiti 19 hüljest).

Foto:Flickr

Ohjamisala	Lubatud kütida	Kütitud
Liivi laht Pärnumaa ja Saaremaa	40	19
Saarte põhja- ja läänerrannik Hiiumaa	4	
Saarte põhja- ja läänerrannik Saaremaa	4	
Soome laht Harjumaa koos Nõva jahipiirkonnaga	4	1
Soome laht Ida-Virumaa	3	
Soome laht Lääne-Virumaa	3	
KOKKU	58	20

Tabel 10. Hallhülge kütmine 2019/20. jahiaastal. Allikas: Keskkonnaamet.

Hunt

2018. aastal edastati hundi vaatlusi jahimeestelt kokku 2110, mis hõlmas 70% Eesti jahipiirkondadest. Märgatavalt üle keskmise esitati vaatlusi Jõgeva, Lääne-Viru, Pärnu ja Tartu maakonnast ning alla keskmise Järva, Rapla ja Võru maakonnast. Lisaks neile koguti hundi geneetilise uuringu raames 280 vaatlust, milles oli märgitud karja liikmete arv.

Seire käigus kogutud vaatluste ning küttemisinfo põhjal oli 2018. aasta sügisel Eestis kokku 20 hundi pesakonda (hundi-

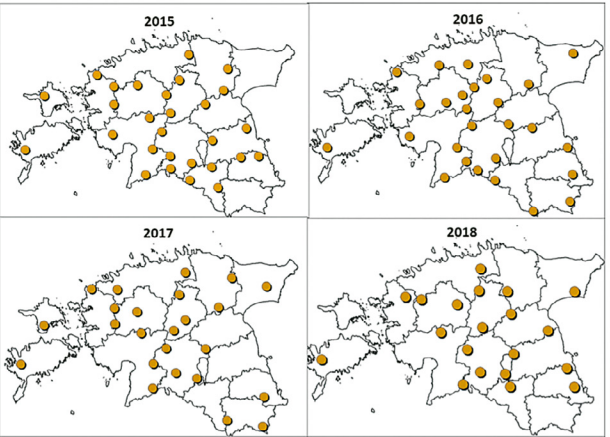
Foto: erakogu.

karja, kus sündisid kutsikad). Eesti mandriosas elas 19 hundi pesakonda ja Saaremaal üks pesakond. Praegu on Eestis teada 24 huntide pesakonda. Täpsemad arvud on veel selgumas, kuid võib arvata, et enne 2020. aasta jahihooaja algust oli Eestis seega kokku umbes 200–250 hunti.

Hundi tekitatud kahjustuste hulk karjakasvatusele oli 2017. aasta omast mõnevõrra väiksem ja nende jaotus jätkuvalt ebaühtlane. Pooled murtud kariloomadest jäid Lääne-, Saare- ja Viljandimaale, samal ajal kui Jõgevamaal ei esinenud neid juba teist aastat järjest. Lääne- ja Saaremaal toimus suur enamus kahjustusi suhteliselt kitsal alal ning olid otseselt seostatavad mõlemas maakonnas ühe hundikarjaga, Viljandimaal olid kahjustusi hajusamalt ning need pandi toime mitme erineva isendi/grupi poolt.

2018. aastal oli eelneva kolme aastaga võrreldes kärntõve levik hundi populatsioonis märgatavalt väiksem, mida saab seostada kährikute ja rebaste arvu madalseisuga, kes on meil peamiseks kärntõve reservuaariks ja edasikandjaks hundile. Seoses kärntõve leviku pidurdumisega võiks oodata tänavu hundi juurdekasvunäitajate paranemist.

2019. aastal kütiti kokku 64 hunti lubatud 86-st, selgub tabelist 11. Enim hunte kütiti Raplamaal – 12 isendit. Järvamaal ja Pärnumaal kütiti 11, Ida-Virumaal 5, Tartu-, Põlva- ja Har-

Kaart 5. Hundi pesakonnad aastatel 2015–2018. Allikas: Keskkonnaagentuur.

jumaal 4 isendit. Jõgevamaal, Võrumaal ja Viljandimaal kütiti 3 isendit ning Lääne-Virumaal ja Läänemaal 2 isendit. 22 hunti jäi kütimata erakordselt sooja talve ja lume puudumise tõttu. Seega on üsna tõenäoline, et järgmiseks jahihooajaks huntide arvukus suureneb ning koos sellega ka küttemismaht.

Ohjamisala	Limiit I osa	Limiit II osa	Limiit III osa	Limiit IV osa	Limiit kokku	Kütitud jahiajal	Veel kütida	Maakond	Kütitud jahiajal
Alam-Pedja	4				4	3	1	Harjumaa	4
Lääne-Pärnumaa	2		1		3	2	1	Hiiumaa	
Lääne-Viru	4				4	4	0	Ida-Virumaa	5
Pärnu-Rapla	6				6	6	0	Jõgevamaa	3
Pärnu-Viljandi	0				0		0	Järvamaa	11
Saare	I				1		1	Läänemaa	2
Tartu-Jõgeva	2				2	2	0	Lääne-Viru	2
Põlva-Tartu	4			1	5	5	0	Põlvamaa	4
Valga-Tartu	6				6	1	5	Pärnumaa	11
Võru	2			3	5	3	2	Raplamaa	12
Viru	2				2	2	0	Saaremaa	
Ida-Harju	0	4			4	1	3	Tartumaa	4
Põhja-Läänemaa	0		3		3	1	2	Valgamaa	
Muu	0				0		0	Viljandimaa	3
Ida-Viru	2		1		3	3	0	Võrumaa	3
Järva	10		5		15	14	1	KOKKU	64
Lõuna-Läänemaa	4				4	3	1		
Lõuna-Pärnumaa	3		3		6	6	0		
Viiljandi-valga	3				3	2	1		
Harju	6	4			10	6	4		
KOKKU	61	8	13	4	86	64	22		

Tabel 11. Hundi kütmine 2019/2020. jahihooajal. Allikas: Keskkonnaamet.

Karu

Pruunkaru on EL Loodusdirektiivi IV lisasse kuuluv rangelt kaitstav liik, keda võib vastavalt jahieeskirjale küttida vaid kahjustuskohas kahjustuse vältimise eesmärgil.

2018. aastal esitasid jahimehed kokku 3433 karu vaatlust, neist 781 emakarudest koos poegadega ning 2652 üksikisendi vaatlust. Andmete analüüsi käigus saadi Eestis kokku 82 erinevat sama-aastaste poegadega karu pesakonda, mis on praeguse seire perioodi (2003-2018) kõrgeim näitaja.

2018. aastal oli pesakonna keskmine suurus 2,29, 2017. aastal oli vastav näitaja siiani hinnatutest kõrgeim 2,56. Karu populatsiooni üldsuurust võib 2018. aastal Eestis hinnata sügise seisuga umbes 750 isendiliseks ja üldseisundit heaks.

2018. aastal oli karu rünnakuid mesilatele 2017. aasta-ga võrreldes vähem ning see on jäänud varasema nelja aasta keskmise tasemele. Kahjustuste hulk mesilates on seostatav pigem karu loodusliku toidu kättesaadavuse ja kvaliteedi, mitte karu enda asustustihedusega. Samuti on kahju tekitajateks enamasti noored hiljuti iseseisvunud isendid, kellel on veel inimpelglikkus väike ja tahtmine inimasustuse ligiduses toimetada suurem.

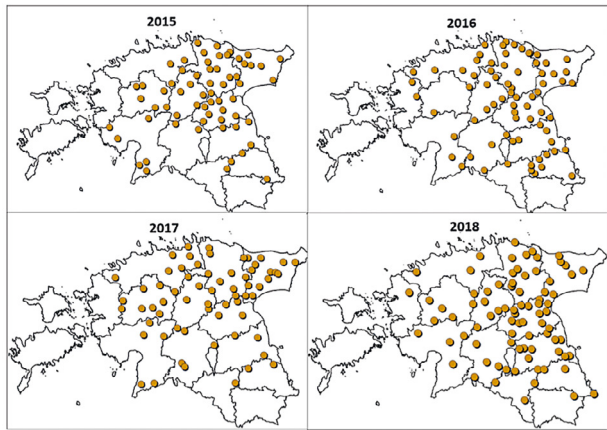
Keskkonnaamet lubas 2019. jahiaastal küttida kuni 69 karu, millest jahimehed küttisid kokku 66. Sellele lisaks kütitati üks karu eriloa alusel. Küttimisaktiivsus jäi samale tasemel mis 2018. aastal, kui kütitati 61 karu. Enim kütitati karusid Ida-Virumaal (12), Jõgevamaal (10) ja Lääne-Virumaal (10). Jahihooajal aga ei väljastatud küttimislube Hiiu-, Saare-, Lääne- ja Võrumaale.

* Eriloaga kütitud isendeid küttimismahu sisse ei arvestata.

Maakond	Küttimismaht	Kütitud jahiajal	Kütitud eriloaga*	KOKKU
Harjumaa	4	4	1	5
Hiiumaa	0			0
Ida-Virumaa	12	12		12
Jõgevamaa	10	10		10
Järvamaa	7	7		7
Läänemaa	0			0
Lääne-Virumaa	10	10		10
Põlvamaa	3	1		1
Pärnumaa	4	4		4
Raplamaa	5	4		4
Saaremaa	0			0
Tartumaa	9	9		9
Valgamaa	1	1		1
Viljandimaa	4	4		4
Võrumaa	0			0
KOKKU	69	66	1	67

Foto: Madis Likk.

Kaart 6. Karu pesakonnad aastatel 2015–2018.
Allikas: Keskkonnagagentuur.

Tabel 12. Karu küttimine 2019. jahiaastal.
Allikas: Keskkonnaamet.

Metssiga

Viimased neli aastat on Eesti metssea asurkonda jõuliselt kujundanud SAK, mille levik 2018. aasta esimese pooles kattis juba kogu Mandri-Eesti ja Saaremaa.

Katkust räsimate oli siis ja on tänaseni veel vaid Hiiumaa mets-sead. Katkust põhjustatud kõrge suremuse ja katku leviku piira-miseks rakendatud intensiivsema küttimise tõttu hakkas metssea arvukus kiiresti langema ning arvukuse drastilised muutused on selgelt näha ka viimaste aastate küttimisandmetes.

2019. aastal esimeses pooles tuvastatud SAKi leidude puhul on tegemist valdavalt üksikleidudega riigi erinevates piirkon-dades. Üle 90% juhtudest on tegemist isenditega, kellelt võetud proovidest on tuvastatud SAK viiruse antikehasid (ELISA test) ehk tegemist on haiguse üle elanud isenditega. Üksikud SAK viiruse leiud kütitud või hukkunud metssigadel näitavad, et katku viirus meil loodusest veel kadunud ei ole, kuid selle levik ise arvukust reguleeruva faktorina hetkel laiemalt olulist rolli ei oma.

2019/20 jahihooajal kütitati kokku 4584 metssiga, millega täi-deti 90% küttimismaht. Lisaks leiti 27 hukkunud isendit ning hukati 34 SAK tunnustega isendit. Enim metssigu (1288) kü-titati Hiiumaal. Rohkelt kütitati ka Saaremaal (932 isendit). Viljan-dimaal kütitati 381, Võrumaal 285, Harjumaal 225, Tartumaal 198, Valgamaal 197, Põlva- ja Pärnumaal 189, Järvamaal 177,

Foto: Ülo Tafenau.

Ida-Virumaal 145, Raplamaal 143, Lääne-Virumaal 118, Lää-nemaal 77 ja Jõgevamaal 40 metssiga. Küttimisstruktuur jao-tus enam-vähem võrdselt – kultu kütitati 53%, emiseid 47%. Ko-gu küttimisstruktuurist kütitati põrsaid 40%.

Veebruarikuus mõneks päevaks maha sadanud lumi kajas-tus koheselt ka metssigade küttimises ning Keskkonnaagentuuri poolt antud küttimissoovitused suudeti ka osades maakonda-des ära täita (Saare- ja Põlvamaal). Vabariiklikust küttimisees-märgist täideti ära 90%, mis keerulisi jahiolusid arvestades on täiesti korralik tulemus

Maakond	Küttimis-kohustus	Kütitud	Sellest					Täitmise %	Küttimisstruktuuri %			VTA andmetel		Kohustuse täitmise % koos hukkunud isenditega
			Kult	Emis	Keskikult	Keskikemis	Põrsad		Kult+kesi kkult täiskasvanutest	Emis+kesi ikemis täiskasvanutest	Põrsaid kogu küttimisest	Surnult leitud ja maetud (SAK uuritud)	SAK tunnustega hukatud	
Harjumaa	350	225	46	28	31	35	85	64	55	45	38	1	6	66
Hiiumaa	1400	1288	255	160	131	201	541	92	52	48	42	1	1	92
Ida-Virumaa	300	145	32	26	21	20	46	48	54	46	32	2	3	50
Jõgevamaa	100	40	14	3	9	10	4	40	64	36	10		2	42
Järvamaa	240	177	33	12	30	38	64	74	56	44	36	1	3	75
Läänemaa	220	77	21	15	12	7	22	35	60	40	29	1		35
Lääne-Virumaa	140	118	17	11	18	19	53	84	54	46	45	1	1	86
Põlvamaa	170	189	33	12	14	17	113	111	62	38	60	5	7	118
Pärnumaa	320	189	49	34	22	23	61	59	55	45	32	5	4	62
Raplamaa	230	143	38	17	21	21	46	62	61	39	32	3	1	64
Saaremaa	500	932	191	179	95	126	341	186	48	52	37	1		187
Tartumaa	300	198	51	23	18	39	67	66	53	47	34		4	67
Valgamaa	200	197	48	35	22	20	72	99	56	44	37			99
Viljandimaa	400	381	36	37	39	60	209	95	44	56	55	4	2	97
Võrumaa	300	285	73	29	44	27	112	95	68	32	39	2		96
Kokku	5170	4584	937	621	527	663	1836	89	53	47	40	27	34	90

Tabel 13. Metssigade küttimine 2019.-2020. jahiaastal, seisuga 29.02.2020. Allikas: Keskkonnaamet.

Põder

Hirvlaste arvukusdünaamika ja elupaiga kasutuse jälgimiseks loodi Keskkonnaagentuuri ulukiseire (KAUR) teadlaste poolt 2015. aastal 47 seireala. 2019. aasta kevadel viidi viendat korda läbi pabulahunnikute loendused, mis võiks olla kõige täpsem arvukuse kontrollnäitaja.

Teist aastat järjest osutus põdra asustustihedus mõõdukale, keskmiselt seitsme protsendilisele langusele. Võrreldes 2018. aastaga langes põdra pabulaindeks 30 ja suurenes 17 seirealal. Kusjuures oluliselt alla Eesti keskmise langes see 30% loendusajal ja oluliselt kõrgem oli ainult 21% seirealadel. KAURI teadlaste hinnangul saab põdra pabulaloenduste tulemuste põhjal üsna lihtsalt välja arvutada ka indeksile vastava isendite väljenduva asustustiheduse igas loenduspiirkonnas.

Arvestades seda, et osa loendatud pabulahunnikutest tekitati ka nende isendite poolt, kes mõõdnud jahihooajal juba ära küti, langes põdra asustustihedus 2018/2019 jahihooaja järgselt seirealade keskmisena tasemele 5,1 isendit. Eeldusel, et üle Eesti paiknevate seirealade keskmine põdra asustustihedus on ligilähedaselt sarnane Eesti keskmisega, andis see põdraasurkonna suuruseks 2018/2019 talvel umbes 12 400 isendit. Võrreldes jahipiirkondade kasutajate poolt antud koondhinnanguga andsid pabulaloenduste tulemused u 22% võrra kõrgema tulemuse, haakudes taaskord rekordiliste küttimismahude foonil oluliselt paremini seniste teadmistega põdraasurkonna juurdekasvuvõimest.

Seirealadel mõõdetud pabulaindeksite tasemetes ja viie aasta jooksul toimunud muutustes võis täheldada mitmeid piirkondlike eripärasid. Näiteks on suurel osal Pärnumaale või selle piirile jäävatel seirealadel põdra asustustihedus viie aasta jooksul selgelt langenud ning 2019/2020 jahihooajal tuleks seal põdra küttimismahute oluliselt vähendada. Märgata-

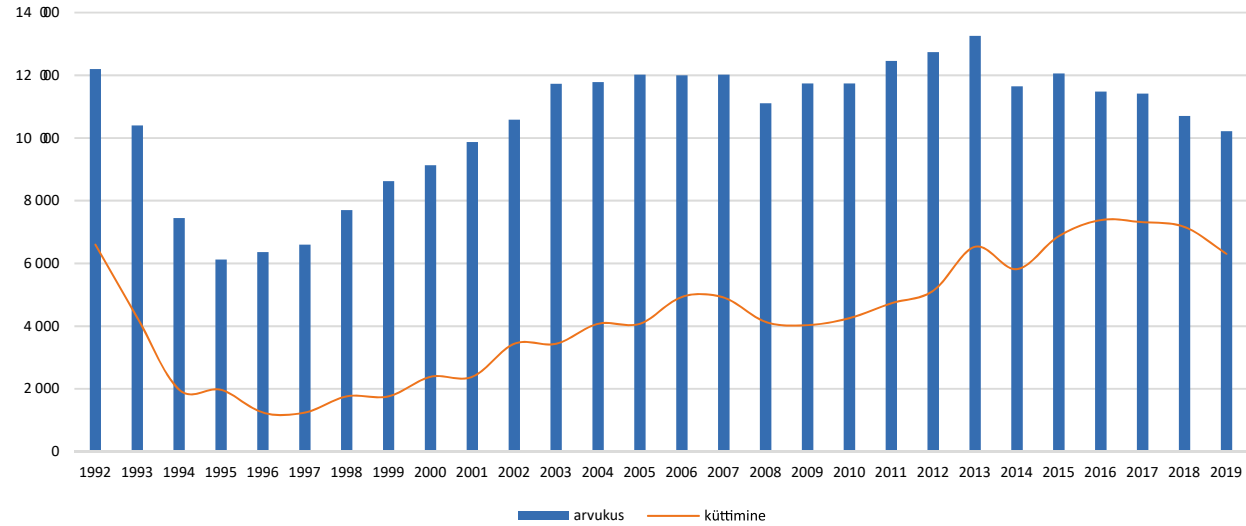
valt üle Eesti keskmise on asustustihedus püsinud vaid Pärnumaa loodeosas.

Selgem langustrend joonistub välja ka Lääne-Viru-, Jõgevaja Läänemaa seirealadel, samas on Ida-Virumaa seirealadel pabulaindeks pigem tõusutrendis. Ekstreemselt kõrgena on põdra asustustihedus püsinud Viljandimaa lõunaossa jääval Sudiste-Veisjärve seirealal, ületades möödunud talvel seirealade keskmise pea neljakordselt.

Seega lähtudes praegu Eestis kasutusel olevatest meetoditest kõige adekvaatsemat infot andva pabulaloendusega, tegi KAUR ettepaneku küttida 2019.-2020. jahiaastal 6350 isendit, mis teadlaste hinnangul oli optimaalne ja mida ületada ei olnud soovitatav. Maakondade jahindusnõukogudes lepitati aga kokku 6278 isendi küttimises. Esmakordselt ajaloos võttis EJS ise põdra küttimise tulemused kokku juba 15. jaanuariks 2020. aastal, et hinnata küttimismahude täitumist, tekkinud probleeme hooajal ning tegeleda küttimisandmete analüüsiga.

Graafikust 16 nähtub, et põdra arvukust hinnati 2019. aastal 10 219 isendile ning kütti 6305 põtra. Lisaks hukkus Keskkonnainspektsiooni infotelefoni 1313 statistika järgi meie teedel veel 219 isendit, mis võrreldes 2018. aastaga (407 isendit) oli kaks korda väiksem ja annab ka selge signaali, et põdra arvukus on oluliselt vähenenud ja saavutanud taseme, mida tuleks hoida. Seega kokku vähenes arvukus 6524 isendi võrra, mis on pea 3% suurem kui KAUR soovitas. Jahihooaja kokkuvõttes tõdesid enamik jahihühendusi, et 2019/2020 jahihooaja küttimismahude täitmine oli viimase seitsme aasta raskeim ning jahti peeti viimase päevani, mis oli seadusega lubatud.

Nii nagu pabulaloenduse andmed näitasid, jäi küttimismahutäitmata 90 jahiseltsil 328-st, mis moodustas 27,4% jahihühendustest ning oli kaks korda kõrgem kui 2018. aastal. Kokkuvõttes jäi täitmata küttimismahut kuuel maakonnal (Harjumaa,

Graafik 16. Põdra arvukus ja küttimine 1992.–2019. aastal.

Maakond	KAUR soovitatav 2019	Jahindusnõukogu otsus 2019	Küttimine	Täitmise %	Pullid	Lehmad	Vasikad	Pull+lehm+vasikas
Harjumaa	690	684	668	98	267	242	159	40+36+24
Hiiumaa	170	158	145	92	52	46	47	36+32+32
Ida-Virumaa	470	462	463	100	170	157	136	37+34+29
Jõgevamaa	300	300	288	96	98	98	92	34+34+32
Järvamaa	380	370	384	104	137	131	116	36+34+30
Läänemaa	500	483	472	98	172	159	141	36+34+30
Lääne-Virumaa	530	530	539	101	199	178	162	37+33+30
Põlvamaa	210	202	210	104	76	61	73	36+29+35
Pärnumaa	720	725	753	104	278	242	233	37+32+31
Raplamaa	550	565	536	95	180	194	162	34+36+30
Saaremaa	340	361	347	98	114	126	107	33+36+31
Tartumaa	340	320	329	103	128	111	90	39+34+27
Valgamaa	370	340	365	107	142	137	86	39+37+24
Viljandimaa	520	520	527	101	183	184	160	35+35+30
Võrumaa	260	258	279	108	103	86	90	37+31+32
KOKKU	6350	6278	6305	101	2299	2152	1854	36,5%+34%+29,5%

Tabel 14. Põdra küttimise soovitus ja küttimismahu täitmine maakonniti 2019/2020 jahihooajal.

Hiiumaa, Saaremaa, Jõgevamaa, Läänemaa ja Raplamaa), selgub tabelist 14. Neis maakondades võib selgelt märkida, et küttimismahutuleb vähendada oluliselt, et ära hoida veel kiiremat langust, mis ulatub kriitilise piirini.

Küttimisstruktuurina kujunes tabeli 14 järgi Eesti keskmiseks: 36,5% pulle, 34% lehma ja 29,5% vasikaid. Struktuur näitab, et puuduolevate vasikate asemel survestati pullide küttimist, mis ei ole kokkuvõttes hea ning viib kiirema arvukuse languseni. Samas esmainfo järgi näitasid jahimeeste jahiaegsed vaatlustulemused, et pullide osakaal oligi suurem. Küttimisstatistika alusel jäi talvituva asurkonna suurus tasemele 10 000–11 000 isendit.

Uuel hooajal peaksime arvukuse samal tasemel hoidmiseks küttima võrreldes 2019. aastaga 25–30% vähem, olenevalt piirkonna arvukusest, ja tegema seda ainult juurdekasvu piires. Küttimismahut peaks jääma 2020. aasta hooajal 4000–5000 isendi vahele, olenevalt sellest, kui suurt langust näitab 2020. aasta kevadel läbiviidud pabulaloendus. Kuna aga 2019. aasta talv on olnud pideva lumeta ja vihmane, ei tarvitse selle kevade pabulaloendus anda meile väga head pilti, kuna materjal, mida loetakse, on ilmastikutingimuste tõttu lagunenu ja võib jätta vale pildi.

Kokkuvõttes oli raske jahihooaeg ja edaspidi tuleb teha kõik selleks, et veel allesjäänud populatsiooni hoida terve ja tugevana ning küttida mitte rohkem kui juurdekasv, selleks aga peaksime kõik küttimissoove vähendama 25–30%. Erilist tähelepanu tuleks pöörata dominantsete keskeas 3,5–6,5-aastaste lehmade ja pullide hoiule ja küttida põhiliselt noorloomi ning vasikaid.

Foto: Arvi Lepisk.

Šaakal

2019/20. jahiaastal kütiti seitse šaakalit. Enim neist, neli šaakalit, kütiti Pärnumaal, kaks Läänemaal ja üks isend Harjumaa.

Šaakali arvukus on pidevalt suurenenud alates 2012. aastast, mil ta esmakordselt Eestist avastati. 2017. aastal tundus šaakali arvukuse kasv olevat peatunud, kuna neid kütiti vähem kui 2016. aastal, samuti oli vähem ka akteeritud kahjustusjuhtumeid. 2018. aastal kütiti aga rekordiliselt 76 isendit, mis asurkonna jätkuvat kasvu siiski selgelt kinnitab.

Oluliselt suurenenud kütimisintensiivsusele 2018/2019 hooajal on mitu võimalikku ja arvatavasti ka teineteist toetavat põhjust: arvukuse suurenemine, eelnenud talvedest paremad lumeolud, šaakalijahi kogemuste kasv ja huvi suurenemine. Lähiaastad näitavad, kas ja kuivõrd intensiivistunud kütimine populatsiooni arvukust ja juurdekasvu mõjutas.

Kui šaakali arvukus näitas 2018. aastal selgelt jätkuvat kasvu, siis levikuala suuruses märgatavaid muutusi toimunud ei ole.

Levikuala on jäänud viimasel kolmel aastal enamvähem samadesse piiridesse: põhileviala on läänerrannik Lääne- ja Pärnumaal ning lisaks sellele väike tuumikala Peipsi ääres Tartu- ja Põlvamaa piiril. 2018. aastal hinnati šaakali arvukuseks 24 gruppi.

Šaakali tekitatud kahjude kohta karjakasvatusele usaldusväärsed andmed puuduvad, kuna tema tekitatud kahjusid riik ei hüvita, mistõttu ei toimi piisaval määral ka teavitus neist juhtumitest.

Foto: Rein Tafenau.

Maakond	Kütitud jahiajal
Harjumaa	1
Hiiumaa	
Ida-Virunaa	
Jõgevamaa	
Jarvamaa	
Läänemaa	2
Lääne-Viru	
Põlvamaa	
Pärnumaa	4
Raplamaa	
Saaremaa	
Tartumaa	
Valgamaa	
Viljandimaa	
Võrumaa	
KOKKU	7

Tabel 15. Šaakali kütimine 2019/2020 jahihooajal seisuga 29.02.2020.

Foto: Andra Hamburg

Meie sõnum väljapoole

Linnastumine kui üks globaalprotsessidest ei ole pelgalt linnade kasvamine ja linnaelanike arvu suurenemine, vaid ka linnale omase eluviisi ja mõttemalli levimine. Umbes 10 aastat tagasi oli see aeg, mil linnaelanike arv maailmas ületas maal elavate inimeste arvu. Linnadest saavad alguse ja koguvad jõudu erinevad liikumised, mis propageerivad mittetraditsioonilisi eluviise. Tihti toimub vastandumine maainimestega ja nendega, kes elavad ja toimetavad looduses. Mitteid selliseid liikumisi iseloomustab agressiivsus, ainuõiguse propageerimine, põhinemine mitte faktidel, vaid emotsioonidel. Sellised arengud tekitavad vastasseisu, kus on väga raske leida kompromisse. Tihti uute suundade esindajad kuulutavad vaid ainutõde. See on sarnane sektistunud seltskonnale, keda ei huvitagi, mis tegelikult toimub.

Uus olukord nõuab ka meilt aktiivsust. Tegutsemine tähendab siin elu ja passiivsus aeglast surma. Meenutame siinkohal, et iga probleem on võimalus arenguks. Just sellepärast nn probleemid meie elus ongi, et evolutsioonis edasi areneda ja saada tugevamaks. Kindlustada oma koht päikese all. Ellujääjad nimetavad probleeme väljakutseteks. Üks põhimõte ja soovitus on, et me ei pea oma tegevust õigustama. Ohvrirolli võtmine ei ole edasiviiv. Meie ülesanne on selgitada ja tutvustada jahti ja jahindust.

Meie väljakutse on jahindust ja jahipidamist näidata kui ühiskonnale olulist ettevõtmist ning jahimeest kui ühiskonnas olulist isikut. Tänapäevane jahipidamine on ühiskondliku tellimuse täitmine arvukuse reguleerimiseks. Meie tegevus on suunatud inimese poolt rikutud loodusliku tasakaalu taastamisele ja kindlustamisele ning kahjude vähendamisele põllu- ja metsamajanduses. Hea näide on ühiskondliku tellimuse täitmine metsigade arvukuse allatoomisel sigade Aafrika katku tingimustes, mis on erandina antud riigi poolt käsu vormis. Tänu jahimeeste, veterinaaride ja seakasvatajate ühisele tegevusele pole kaks aastat SAK sattunud meie seafarmisesse ja see on tulemus, mida saab ka rahaliselt mõõta.

Ei ole mõistlik jahipidamisest rääkides rõhutada seda kui lõbu-, trofee- ja turismijahti. Kaasaegne jahindus on muutunud ja lõbu pärast tänapäeval enam jahti ei peeta. Küll aga rünnatakse jahimehi, rõhutades just neid aspekte ja kistakse üksik välja üldisest ja sellega moonutatakse tegelikku pilti. Vahel on see tahtmatu ja tingitud infopuudusest, vahel on see tahtlik.

Oleme Eestis seisukohal, et meil ei ole ulukite arvukuse reguleerimiseks vaja riigi poolt luua professionaalseid hukkamise brigaade. Oleme vastu loomade massimõrvamistele, nagu näiteks toimub hanede gaasitamine Hollandis. Seal on linnujaht keelatud, aga arvukust reguleerida on vaja. Oleme seisukohal, et meie kultuuriruumis on mõistlik loodusressursside tarbimine juba iseenesest väärtus ja samuti on omaette väärtus kogukonna oskus seda läbi viia. Sellega kindlustame jätkusuutliku elu ja keskkonna toimimise.

Järgnevalt on välja toodud 7 sõnumit, mida võiksime kasutada jahti ja jahinduse tutvustamisel:

Jaht on ulukite arvukuse reguleerimine ja jahimees arvukuse reguleerija. See ei tähenda alati arvukuse vähendamist, vahel eeldab see ka küttimise piiramist.

Jaht on looduskaitse. Jahimees on looduse praktiline kaitsja.

Jaht on ühiskondlik tellimus. Jahimees on selle täitja.

Jaht on vastutuse võtmine ulukite hea käekäigu eest.

Jaht tänapäeva mõistes on teaduspõhine, see kindlustab tasakaalu looduses ning looduse ja inimese vahel. Osaleme aktiivselt teadusuuringutes, kogume materjali marutõve järelkontrolliks, SAKi uuringuteks, kurtumistõve uuringuteks ja linnugripi diagnoosimiseks.

Jaht on väikese ökoloogilise jalajäljega, kasutades taastuvat ressursi. See on sisuliselt nagu looduses kasvatatud viljade koristus.

Jaht on nutikas lahendus ühiskonna probleemide lahendamisel tänapäeva intensiivse arengu tingimustes.

Jaht aitab leida intensiivse põllu- ja metsamajanduse tingimustes ulukite eluks parimaid lahendusi.

Meenutan ka siinkohal, et jahindus on vaikiv kunst. On palju elualasid, kus inimesed ei räägi kõikidest detailidest, nagu näiteks kirurgid, päästjad, politsei ja kaitseväge. Ka meil on omad tsunfti tegevuse ja tegutsemise saladused, mis on meie teada.

Ei ole mõistlik neid üksikuid detaile suurest protsessist eraldi avalikult käsitleda. Kui käitume seda arvestades, oleme tõeliselt professionaalid ja oma ala meistrid.

Kindlasti võib jahinduse tutvustamisel selgitada, et jahimehed on ellujääjad ja kogukonna garant katastroofide puhul. Haavatav nutiühiskond võib ainuüksi voolukatkestuse tõttu rivist välja minna ja siis kuluvad jahimeeste oskused marjaks ära. Looduses on seadus, et ellu jäävad need, kes suudavad kohaneda.

Samuti on jahindusel oluline roll integratsioonis. Jahil ja saunas on kõik võrdsed, kõlab meie hüüdlause. Jahil mängivad rolli professionaalsed oskused. Seega on jahipidamisel kui sellisel oluline roll ühiskonna liitmisel ja sotsiaalsel tugevdamisel mitmerahvuselises riigis nagu Eesti.

Meil pole vaja häbeneda oma asja. Vastupidi, oleme uhked, et oleme jahimehed ja ütleme selle ka välja. Jahti on peetud aegade algusest peale ja peetakse tulevikuski. Mingisugused lühiajalised probleemid meid ei takista. Probleem on alati võimalus ja meie edukus sõltub sellest, kuidas suudame selle võimuse ära kasutada.

Igasugune äärmuslik liikumine on algusest peale määratud hukule. Ka praktika on näidanud, et loodusega mittekäsikäes ja selle seadusi mitteametava tegevuse koht on ajaloo prügikastis. Loodus ei salli äärmuslikkust, evolutsioonis jäävad ellu mitte agressiivsed, vaid kohanejad.

Meie, jahimehed, ajame oma asja ja levitame oma sõnumit. Meie sõnum on positiivne ja märksõnaks on avatus. Meie seadused määrab loodus ja me ei mängi jumalaid ega püüa maailma muuta selliseks, milleks ta pole loodud.

Ja selleks kõigeks meile kivi kotti!

Tõnis Korts,
EJS tegevjuht

Foto: Andra Hamburg

Eesti jahinduse hea tava

Vastu võetud EJSi volinike koosolekul 16.04.2014.

Hea tava punkti 1 muudetud EJSi volinike koosolekul 25.05.2017.

I. Suhtu austavalt loodusesse, ulukitesse ja maaomandisse!

1. Pea meeles, et sa jahimehena ei ole ainuke looduses liikuja ja looduse kasutaja.
2. Hoi a loodus puhas.
3. Õpi tundma oma jahimaadel liikuvate ulukite asurkonda.
4. Küti alati säästlikult, arvestades uluki-asurkondade jätkusuutlikkust. Jahimehes ei tohi iialgi vallanduda kirg loomi tappa.
5. Austa ulukite õigust elule. Jahti pidades jäta neile võimalus õnnelikuks pääsemiseks. Iialgi ära jälita ega küti abitus seisukorras viibivaid ulukeid.
6. Pea jahti selliselt, et see ei kahjustaks maaomaniku vara.
7. Toeta maaomanikku jahialastes küsimustes, koostöö on mõlemale osapoolle kasulik.

II Ole jahimehena korrektne!

1. Jahiriietus olgu korrektne ja puhas, relvastus korras ja kontrollitud.
2. Jahipasuna olemasolu korral alustatakse jahti signaaliga „Jahti algus!” ja jaht lõpetatakse signaaliga „Jahi lõpp!”
3. Enne lasku tunne uluk ära, suurulukite puhul ka sugu ja vanus.
4. Tugevaid, asurkonna arenguks oluliste omadustega, loomi tuleb küttida alles siis, kui nad on oma funktsiooni asurkonna jaoks täitnud. Küttimisel säästa heade omadustega, produktiivseid emasloomi, tugevad isasloomad küti alles parimas trofeevanuses ja jahihooaja lõpus.
5. Emalooma küttimise tõttu noorloomade abitusse seisundisse jätmise ei ole põhjendatud tegu.
6. Kütina tegutsev jahimees peab olema omandanud piisavalt hea laskeoskuse.
7. Looma piinamine – halvasti lastes – on lubamatu.

8. Korrektne jahimees ei lase mitte mingil juhul ulukit kaugemalt kui vahemaa, millelt on tagatud kindel tabamus.
9. Ära tulista kunagi huupi lendavat linnuparve. Mitmed linnud võivad minema lennata kehasse tunginud haavlitega, mis tähendab neile piinarikast surma.
10. Ära küti rohkem linde või teisi väikeulukeid, kui sina ise ja/või sinu (jahi-)sõbrad vajavad.
11. Ära tulista magavat ulukit või ujuvat veelindu, välja arvatud haavatud looma puhul.

III Haavatud ulukit metsa ei jäeta!

1. Tulistatud lask ei ole kunagi möödalask seni, kuni pole tõestatud vastupidist.
2. Tabamuse saanud looma tuleb kohuse-tundlikult (võimalusel koos koeraga) otsida.
3. Haavatud uluki liikumisel naaberjahialale teavitatakse sellest alati sealse piirkonna kasutajat.
4. Haavatud suuruluk surmatakse halastuslasuga kaela ülemisse ossa või kõrva taha.
5. Haavatud väikeuluk surmatakse kas üelaskmisega või kuklalöögiga.
6. Haavatud linnud surmatakse kas üelaskmise või kuklatorkega.
7. Reeglina tuleb kõrvalisi isikuid tapmisakti juurest eemale hoida.

IV Kohtle tabatud saaki lugupidavalt!

1. Kõiki ulukeid – sõltumata liigist, soost või vanusest – koheldakse võrdselt.
2. Tabatud suurulukit austatakse tema paremale küljele asetatud halja oksaga (kuusk, kadakas, tamm või nende puudumisel rohttaim). Isasloomale asetatakse oks tüvepoolega, emasloomale ladvapoolega pea poole.
3. Uluki lihakeha viiakse võimaluse korral metsast välja nahastamata ja tükeldamata. Vajadusel eemaldatakse siseelundid metsas.
4. Metskitse ja sellest väiksemaid ulukeid ei lohistata, vaid võimalusel kantakse metsast välja.
5. Hirvest väiksemate ulukite siseelundid eemaldatakse käiseid üles käärimata.
6. Jänes on otstarbekas vääristada laskekohal ehk tal eemaldatakse kusepõis ja sooled.

7. Linde kantakse kaelast, riputatuna linnurihma otsa või jahivõrgus.
8. Kui ühisjahi lõpus tabatud loomad „paraadiks” välja pannakse, on üle saagi astumine rangelt keelatud! Loomi ei tohi ka jalaga togides kohale lükata!
9. Medaliväärset jahitrofeed ei tükeldata suveniirideks ega kasutata muul viisil tarbeesemete valmistamiseks.

V Käitu jahirelvaga ohutult!

1. Käsitse jahirelva alati nii, nagu see oleks laetud.
2. Ära mitte kunagi suuna relva inimese poole.
3. Veendu enne tulistamist, kas kuuli või haavlite lennutrajektoor on kõrvalistele ohutu.
4. Juhul kui olukord jahil muutub ebakindlaks, nõuab eetika, et sa valdaksid lasust loobumise rasket kunsti.
5. Püssi lahti võttes, vinnastades, laadides, kinni pannes ja padruneid välja võttes suunatakse püssiraud maapinna poole selliselt, et keegi poleks ohustatud.
6. Puhkepausidel või koos kaaslastega ühest kohast teise liikudes peab relv olema laadimata ja avatud lukuga või lahti murtud.

VI Ole hea jahikaaslane!

1. Austa teiste jahimeeste õigust jahti pidada.
2. Ära ole jahikaaslaste vastu üleolev ega kade nende jahiõnne peale.
3. Naaberküti laskesektoris asuvat looma ei tulistata.
4. Edukat kütti austatakse tema peakattele kinnitatava halja oksaga, mis murtakse tabatud ulukile asetatud oksa küljest. Ühisjahil austab jahimeest oksaga jahijuhataja.
5. Saak jagatakse enne jahti teatavaks tehtud tingimustel. Üheks võimalus on teha seda loosimise teel. Siinjuures tunnustatakse head tööd teinud koerte omanikke lisaportsuga.
6. Kui ühisjahi puhul valitakse jahikuningas,

kroonitakse selleks jahimees, kes on saanud väärtuslikuma saagi. Esile võiks tõsta ka muid positiivseid käitumisi (teiste abistamine, keerulises olukorras laskmata jätmise jne).

7. Kuuliga (nii vint- kui ka sileraudsega) lastes on uluki tabajaks see jahimees, kes esimesena tabas looma rinnaõõnde (kopsud, süda).

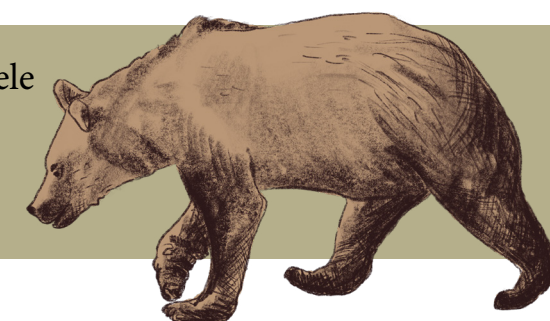
8. Haavilasu puhul on uluki tabajaks see jahimees, kes tabas looma viimasena (halastuslask looma piinade kergendamiseks ei lähe arvesse).

9. Jahitrofee kuulub suurulukit esimesena surmavalt tabanud kütile. Kui suurulukit aga tabasid üheaegselt mitu kütti ja esimest tabajat pole võimalik selgitada määrab jahijuhataja trofee saaja või jäetakse trofee jahi korraldanud jahtkonna jahimaja seinale.

VIII Jahikoer on küti sõber ja kaaslane

1. Koerad viiakse jahile ja tuuakse jahilt lõastatult.
2. Jahil kasutatav koer peab olema väljaõpetatud ja kuuletuma peremehe korraldustele.
3. Jahil kaasas olevate väljaõpetamata koerte omanikud peavad tagama, et koerad ei sega jahti.
4. Võõras jahipiirkonnas kasuta oma koera ainult siis, kui jahipiirkonna omanik seda soovib või lubab.
5. Ulukit ei lasta võõra koera eest. Võõrasteks ei loeta oma jahigrupi koeri vaatamata sellele, kes on antud grupis koera peremees.
6. Kütt ei omasta jahikaaslase koera poolt murtud kährikut või mõnda teist väikeulukit.
7. Väikeulukijahil koera eest lastud looma ei võta kütt enne üles, kui jälitav koer on seda nuusutanud.
8. Talvel või kui koer on saanud märjaks, ära jäta teda autosse külmetama. Ära unusta koera ka palava ilmaga autosse.
9. Kui koer saab jahi käigus vigastada, on tal õigus (vajadusel) otsekohesele arstiabile.
10. Pärast jahti on koeral õigus saada rahu, sooja, head süüa ja puhast vett.

Olulisem, kui jätta oma järeltulevatele põlvedele võimalus jahti pidada, on jätta ka loomadele võimalus nende järeltulevatel põlvedel elada.

Mälestame

KAAREL ROHT

24. 02. 1949 – 18. 11. 2019

Eesti jahindus on kaotanud ühe oma suurmehe. 18. novembril lahkus meie hulgast Kaarel Roht – mees, keda tunneb iga Eesti jahimees ja loodusesõber.

Kaarli panus Eesti jahindusse on hindamatu. Ta juhtis ja koordineeris pikki aastaid riiklikku jahindust, tema käe all valmisid paljud jahindusalsed seadused ja õigusaktid. Bioloogi ja jahimehena oli haare haruldaselt lai, tema teadmistest ja kogemustest said osa väga paljud kolleegid, sõbrad, jahikaaslased, õpilased.

Kaarel Roht oli aastaid noorjahimeeste koolitaja ja täiendkoolitaja, hinnatud ornitoloog, rahvusvaheline trofee-ekspert ning liblikakoguja. Ta on kirjutanud suurepärased käsiraamatud „Jahitrofeede hindamine“ ja „Veelinnu-määraja jahimehele“ ning olnud paljude jahinduslaste kogumike kaasautor.

Eesti Jahimeeste Seltsis oli Kaarel Roht aastatel 2012-2015 Eesti Jahimehe peatoimetaja ja seejärel tegevjuhi nõunik.

Jääme kurbusega mäletama head, tegusat ja elurõõmsat kaaslast.

JAAN KÄGU

17. 09. 1956 – 21. 10. 2019

21. oktoobril lahkus meie hulgast teenekas jahi- ja metsamees, Pärnumaa Jahimeeste Liidu juhatuse endine liige ja Tori-Sindi jahiseltsi vanem Jaan Kägu. Tema pühendumist jahile kinnitab Eesti Jahimeeste Seltsi vapimärk Metsis aastast 2016. Metsamehena oli Jaan Kägu Vändra Metsaühistu ja Eesti Erametsaliidu juhatuse liige, samuti Tori vallavolikogu liige.

Jaan Kägu kodu, metsad ja jahimaad asusid Pärnumaal, kuid oma töö ning tegemistega paistis ta silma ning oli eeskujuks kogu Eesti jahindusele. Ta lõpetas Sindi keskkooli ja õppis seejärel Eesti Põllumajandusülikoolis metsandust. Metsa oli tema töökoht, hobi ja elu. Ta töötas Põlendmaa metaskonna metsaülemana ning oli hiljem RMK Vändra metaskonna metsaülem. Jahimees sai temast juba noore mehena 1974. aastal.

Kõigi nende aastakümnete jooksul Tori-Sindi jahiseltsis kasvatas Jaan mitmeid jahikoeri, oli aktiivne jahilaskur ja Pärnumaa hundibrigaadi liige.

Jaht ja oma koduselts olid Jaani elus sedavõrd tähtsad, et ta kinkis Tori-Sindi Jahiseltsile isikliku maatüki, et Sindi jahtkond saaks sinna rajada jahimaja. Ta pidas alati tähtsaks metsa jahiohutust, toonitades jahi alguses läbi huumori, et inimesi ja koeri lasta ei tohi. Kõiki ühisjahte alustas Jaan alati metsavana palve lugemisega:

Hea Metsavana, palun ära pahanda meiega, kui me sind jälle tülitame. Anna palun meile ja meie omastele tervist ja elurõõmu, meile veel jahionne ja valva ikka meie tegude üle, et me hea metsa ja jahitava vastu ei eksiks.

Kui mahti saad, siis palun valva ka roheliste limukate üle, et nad Eesti maad ja rahvast nahka ei pistaks.

Sinu tahe jäägu peale nii täna kui ka tulevikus.

Maad ja metsad!

Saatku see palve Jaani tema viimisel teekonnal igavestele jahimaadele.

Foto: Andra Hamburg